SEMAFOR

Bună ziua, politețe!

N-am fost atent, n-am văzut, n-am băgat de seamă... – *iată cum obișnuim să ne scuzăm atunci cînd ni se atrage atenția că n-am salutat pe cineva. „Dar adevărata cauză poate fi cu totul alta, ne spun cititoarele* **Carmen Coderie și Cornelia Lazăr,** *din clasa a VI-a, Școala nr. 2, Dăbuleni – Olt. Imaginați-vă următoarea discuție dintre două colege:*

– Adriana, acum o oră te-ai întîlnit cu tovarășa profesoară de matematică și n-ai salutat-o!

– Nu-mi aduc aminte. Poate că n-am văzut-o!

– Ba da. Ai văzut-o, dar, ca să n-o saluți, ai traversat repede strada. Știu totul pentru că eram la fereastră, am asistat la „manevrele“ tale.

– Bine, recunosc, ai dreptate. Te rog să nu mai spui nimănui ce-ai văzut.

– Totuși de ce n-ai salutat-o pe tovarășa profesoară?

– Fiindcă tocmai îmi dăduse un 5. Mi-a stricat media!“

Așadar, purtarea nepoliticoasă nu ascunde numai lipsa de respect, ci și alte neajunsuri: Adriana, de exemplu, e nepoliticoasă pentru că nu iubește adevărul.

La alții, purtarea nepoliticoasă vine din egoism, din îngîmfare sau din lipsa de demnitate, așa cum ne dovedește **Tiberiu Bugariu,** din clasa a VIII-a, Școala nr. 8, Caransebeș — Caraș Severin:

„Prietenul meu, Gigi, nu salută decît pe cine crede el că merită. Pe ceilalți îi „pedepsește“ făcîndu-se că nu-i vede. Nu-i salută pe cei despre care știe că sînt mai slabi decît el, în schimb pe cei mai puternici îi salută de departe, cu aceștia fiind foarte vesel și vorbăreț! Sau se poartă foarte amabil cînd are nevoie de tine, iar cînd nu are nevoie, parcă nici nu te cunoaște“.

Alteori, purtarea necuviincioasă nu este altceva decît o consecință a lipsei de chibzuială. **Oana Bogol,** din clasa a V-a, Școala nr. 24, Galați, ne povestește:

„La întoarcerea de la școală, ne-am așezat pe o bancă din fața parcului, să mai stăm de vorbă. Colegul B. i-a dat jos colegei M. servieta de pe bancă. Atunci M. a aruncat și ea pe jos servieta lui B“. Vă vine să rîdeți, așa-i? Nu e cazul. Din această „inofensivă“ dispută a ieșit o adevărată încăierare, pe care cei doi, și mai ales băiatul, au acum toate motivele s-o regrete.

A*tunci cînd vorbim despre politețe trebuie să ținem neapărat seama de izvoarele ei, care sînt omenia, cinstea, demnitatea. Dar și inteligența, cultura. Se povestește că, în Roma antică, un tînăr i-a înapoiat unui vestit învățat cîteva cărți importante luate de la acesta cu împrumut. „Le-am citit cu atenție, sînt cărți de adîncă înțelepciune, a spus tînărul. Cu ce să te răsplătesc pentru că mi le-ai împrumutat?“ „Nu-mi datorezi nimic, a spus învățatul, pentru că nu le-ai citit“. „Cum poți spune asta?!“ „E foarte simplu: adineauri, cînd ai intrat aici, ai uitat să-i saluți pe cei de față. Dacă în viața ta ai fi citit măcar o singură carte, n-ai fi făcut asta!“.*

Bună ziua, tuturor!

Din Constanța, **ANDREI ȘERBAN,** *clasa a V-a, Școala nr. 16, un băiat nu numai foarte politicos, ci și foarte talentat ca poet, ne trimite, în cadrul dezbaterii „Bună ziua, politețe!“, acest frumos și original poem.*

Bună ziua, politețe, prietena mea!
Dimineața salut zorile și soarele
și ziua care începe voioasă.
Le spun cu drag mamei și tatei
„Bună dimineața!“
și simt că am mai crescut un pic.
Sora mea e o ștrengăriță, dar
acesta nu-i chiar un defect — spune mama —
din moment ce învață atît de bine.
Ei îi spun „Ce inteligentă ești, Paula!“
și ea mă crede deoarece
știe că vorbesc din toată inima.
Colegul meu a înscris astăzi
un gol extraordinar
și se bucură că sînt fericit pentru el.
Georgiana a luat zece la compunere
și bucuros o felicit.
Nu sînt un lingușitor, ci
totul e pornit din inimă.
Mă bucur că pot face plăcere
celor din jur prin
felul în care vorbesc
și mă port.
Nu este deloc greu să spui
„Te rog“, „Mulțumesc“, „Dacă se poate“
și chiar „Iartă-mă“ atunci
cînd e cazul.
Și dacă la rîndul meu
sînt îndrăgit de toți
asta ți-o datorez
ție, prietena mea.
Deci încă o dată
Bună ziua, politețe,
Bună ziua, tuturor!

TRIBUNA CITITORILOR

O pasionată de știință...

Mă număr printre sutele de mii de abonați ai revistei „Cutezătorii“, a cărei lectură este una dintre principalele mele pasiuni. Ochii mei se ațintesc deseori asupra minunatelor rubrici cum sînt: „Ați întrebat? Vă răspundem!“, „Semafor“, „Să descoperim împreună“, „Tribuna cititorului“, Enciclopedie „Cutezătorii“ și multe altele.

Ca propunere, vă rog să publicați un articol sau mai multe despre ceea ce este nou în domeniul chimiei, știință care mă interesează în mod deosebit.

Rodica Berariu,
str. Tineretului nr. 3, Suceava

Propunerea ta, Rodica, a fost găsită drept foarte bună de către redactorul nostru de știință, Horia Aramă, care îți promite, pe curînd, un interesant documentar privind universul contemporan al chimiei.

Un poet...

Vă mulțumesc pentru sfaturile pe care mi le-ați dat la rubrica „Atelier literar“ cu privire la cele trei poezii trimise de mine redacției. Sfaturile primite m-au îndrumat să citesc mai multe cărți și să fiu mai exigent cu poeziile pe care le compun.

În altă ordine de idei, aș vrea să spun sincer că revista „Cutezătorii“ este cel mai bun prieten al meu și, cred, al tuturor elevilor, deoarece în paginile ei găsim mereu noutăți, cunoștințe de toate felurile și sprijin pentru fiecare.

Acum spuneți-mi ce poezii să vă mai trimit.

Cu stimă,

Gabriel Decu,
Buciumeni, Budești,
jud. Călărași

Dragă Gabriel, la întrebarea ta răspunsul este unul singur: poezii bune. Dar cînd e bună o poezie? La această întrebare, trebuie să răspunzi singur! spune Ion Crînguleanu, redactorul „Atelierului literar“.

...Și un căpitan de echipaj

Făcînd parte din echipajul „Vînătorii lui Dragoș“, de la Liceul „Mihai Eminescu“ din Iași, am parcurs în această vară un traseu foarte interesant în cadrul Expedițiilor „Cutezătorii“. Mulțumesc redacției pentru ideea de a fi inițiat și de a sprijini mereu acest mare și atît de frumos concurs.

Mă gîndesc că ar fi bine dacă în paginile revistei ar apărea mai des, poate chiar la o rubrică specială, aspecte și întîmplări din activitatea sutelor de echipaje participante.

Camelia Cotună,
căpitanul echipajului,
Liceul „Mihai Eminescu“, Iași

De acord. Redactorul nostru care se ocupă de Expedițiile „Cutezătorii“, Constantin Diaconu, îți transmite că în curînd vom porni pe... traseul unei astfel de rubrici.

Scrisorile adresate acestei rubrici vor purta, alături de adresa redacției, mențiunea „Semafor“ **Rubrică realizată de OVIDIU ZOTTA**

Ați întrebat? Vă răspundem!

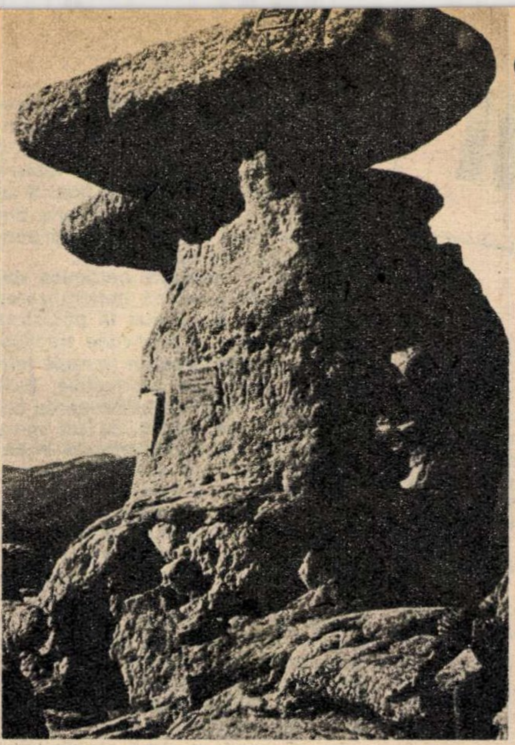

„Sculpturile“ în piatră ale Bucegilor

• „Care sînt cele mai interesante «sculpturi» făcute de natură în munții Bucegi?“, vrea să știe IONELA HURDUZEU din BAIA MARE.

Platoul binecunoscut al munților Bucegi, la peste 2 200 m înălțime, este bogat în forme sculpturale ivite din stînci care au durități diferite. Acțiunea de modelare a apei și vîntul încărcat cu particule de nisip sînt principalii factori ce au dăltuit aceste forme interesante, aparent enigmatice, care au stimulat fantezia multor privitori și cercetători. Printre acestea: Babele, trei stînci care se înalță asemenea unor uriașe ciuperci, și Sfinxul, asemănător unui imens cap de om, purtînd un fel de zîmbet împietrit și enigmatic, cu orbitele goale, privind spre vîrful Omul. Toate aceste formații stîncoase, cu aspect inedit, sporesc zestrea de interes și frumusețe a peisajului țării noastre. **(Claudiu Vodă).**

Statui în premieră

• „Aș vrea să știu cînd au fost înălțate primele statui în capitala țării noastre?“ — întreabă CRISTIAN VARTOLOMEI din BUCUREȘTI.

Primul monument care a împodobit capitala țării noastre a fost inaugurat, cu deosebit fast, la 8 noiembrie 1874. El îl înfățișează, călare și în atitudine de luptă, pe unul din cei mai falnici domnitori români, primul care a realizat, pentru o scurtă perioadă, unirea Țării Românești cu Transilvania și Moldova — Mihai Viteazul. Statuia dăinuie și azi în fața Universității. Înălțimea ei este de 2,50 m, iar a soclului de 3 m. Cele patru cornișe ale soclului sînt decorate cu steme din bronz: vulturul heraldic al Țării Românești în față și în spate, iar lateral, zimbrul Moldovei și stema Transilvaniei.

Cel dintîi scriitor care s-a bucurat de cinstea de a i se înălța o statuie în București a fost marele animator al culturii, gînditor social-politic, lingvist și gazetar — Ion Heliade Rădulescu. Monumentul a fost inaugurat la 21 noiembrie 1881, tot în piața din fața Universității. Statuia, dăltuită în marmură de Carrara, este înaltă de 2,50 m și așezată pe un soclu de 4,50 m. Opera de artă îl prezintă pe I.H. Rădulescu în atitudine caracteristică de orator. În mîna stîngă, rezemată de un stîlp, ține o carte întredeschisă. Cu ocazia sărbătoririi centenarului nașterii scriitorului (în 1902), imaginea statuii a fost reprezentată pe o medalie comemorativă.

Pe scurt

• **Ana Muscar, județul Bistrița-Năsăud,** ne cere informații despre ursulețul Koala care, deși are multe asemănări cu un urs, nu prezintă înrudiri cu acesta. Este un animal a cărui talie ajunge la 60 cm înălțime și o greutate de peste 20 kg, cu o blană gri-brună foarte fină. Se hrănește cu frunze de eucalipt care sînt foarte suculente și din această cauză Koala nu bea apă niciodată. Este poreclit și „Leneșul Australiei“ din cauza încetinelii cu care se deplasează. Puii sînt foarte atașați de mamă și nu rareori se întîmplă să vezi trei generații cățărate una în spatele celeilalte (bunica, mama, nepoțica).

• **Sidonia P., Vlișoara, județul Cluj.** Cel mai înalt om din lume poate fi considerat americanul Robert Pershing Wadlow (1922—1944), care a atins 2,72 m • **Nicoleta Strugariu, Vulcan, județul Hunedoara, Corina Vereș, Cluj-Napoca.** Plantele carnivore alcătuiesc o specie aparte, care, pe lîngă asimilația clorofiliană, au însușirea de a digera și hrană animală. Astfel Roua-cerului, care se găsește în Europa, Asia și America de Nord, are frunzele dispuse în rozetă, la baza tulpinii, cu limbul rotunjit, roșietic și cu peri glandulari pe fața superioară. Prinzînd insecte, ea digeră conținutul acestora prin frunze. **(Nina Popescu)**

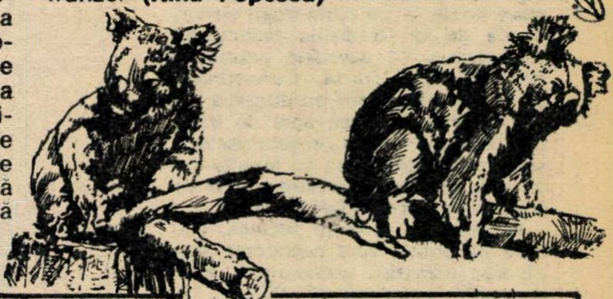

AGENDA
PIONIERULUI
COMANDANT

Activitatea pionierilor cu șoimii patriei

Îndrumarea și sprijinirea activității prietenilor mai mici, șoimii patriei, constituie pentru pionieri o preocupare importantă, căreia trebuie să i se acorde atenția cuvenită pe întregul parcurs al anului școlar. Încă din perioada premergătoare adunărilor de alegeri pionierești, detașamentelor le-au și fost repartizate grupele de șoimi ai patriei a căror activitate o vor sprijini. Desemnarea pionierilor comandanți instructori ai grupelor de șoimi ai patriei, precum și a ajutoarelor acestora a avut, de asemenea, loc cu prilejul adunărilor de alegeri.

Detașamentelor de pionieri cărora le-au fost repartizate grupe de șoimi ai patriei le revin atribuții precise atît în privința organizării activităților cît și în realizarea lor – începînd chiar cu pregătirea adunărilor de intrare a copiilor în Organizația Șoimii Patriei.

Între activitățile organizate pentru prietenii mai mici, șoimii patriei, un loc important trebuie să-l ocupe cele dedicate cunoașterii principalelor evenimente din istoria patriei și partidului, a realizărilor prezentului socialist. Împreună cu șoimii patriei se vor organiza vizite la monumente și locuri istorice, vizite în unități economice, întîlniri cu muncitori fruntași, evocări sau spectacole omagiale. În scopul educării prin muncă, pentru muncă și pentru formarea unor deprinderi gospodărești, șoimii patriei pot fi antrenați în acțiuni de întreținere și înfrumusețare a sălilor de clasă, a spațiilor de joacă, colectarea plantelor medicinale etc. Cu prilejul vizitelor organizate în școală, pionierii le pot arăta prietenilor mai mici sălile de clasă în care învață, laboratoarele, precum și camera pionierului. În cadrul „Clubului curioșilor“, împreună cu pionierii membri ai cercurilor „Prietenii adevărului științific“, se vor organiza unele acțiuni prin care să se urmărească înțelegerea clară de către șoimii patriei a mediului înconjurător, a relațiilor dintre obiecte și fenomenele naturale.

Pentru prietenii noștri mai mici este necesar să se organizeze și unele activități practice, demonstrative de educație sanitară și educație rutieră. În vederea primirii șoimilor patriei în Organizația Pionierilor vom avea grijă să le prezentăm preocupările, simbolurile și însemnele Organizației Pionierilor, Angajamentul și Deviza pionierilor, drepturile și îndatoririle ce le revin copiilor după primirea cravatei roșii cu tricolor.

Și acum cîteva precizări cu privire la atribuțiile pionierilor comandanți instructori și ai ajutoarelor acestora. Amintim că în îndeplinirea multora dintre atribuțiile ce le revin, aceștia trebuie să conlucreze cît mai strîns cu îndrumătorii grupelor de șoimi ai patriei.

Pionierii comandanți-instructori și ajutoarele lor participă la activitățile lunare cu ceremonial ale grupei de șoimi ai patriei, participă la elaborarea programului de activități al grupei de șoimi ai patriei și ajută la organizarea și desfășurarea activităților stabilite. Tot printre atribuțiile lor se numără învățarea de către șoimii patriei a unor cîntece, poezii, jocuri muzicale și de mișcare; citirea unor povești și povestiri, vizionarea împreună cu aceștia a unor spectacole de teatru de copii și de păpuși, pregătirea de materiale în vederea bunei desfășurări a unor acțiuni, ajutor în amenajarea unor expoziții cu lucrări ale șoimilor patriei, în repararea jucăriilor etc.

După cum vedem, atît detașamentelor cît și pionierilor comandanți-instructori și ajutoarelor acestora le revin atribuții multiple și importante. Să le privim deci cu seriozitate, fiindcă de felul cum și le va îndeplini fiecare depinde și calitatea activităților organizate.

E. POPA

Milenii de cultură și civilizație

GETO-DACII

Civilizația geto-dacilor e strîns legată de apariția tehnologiei fierului, tehnologie ale cărei începuturi au fost descoperite la noi din jurul anului 1200 î.e.n. Fierul a devenit un produs local curent prin secolul al VIII-lea î.e.n., constituind o bază importantă a dezvoltării noii societăți.

În legătură cu știința geto-dacilor, trebuie să ne referim în primul rînd la cunoștințele răspîndite în popor, cum sînt cele din domeniul producerii coloranților pe bază vegetală, minerală sau animală (destinate decorării vaselor sau vopsirii textilelor), cele din domeniul fizicii și mecanicii (care permiteau construirea de capcane meșteșugite, zăgazuri, roți hidraulice, felurite instalații de industrie casnică), din domeniul agriculturii și apiculturii, al procedeelor de prelucrare a produselor lactate, în fine, al astronomiei populare, foarte necesară pentru măsurarea timpului. Și tot în popor existau temeinice cunoștințe despre ierburile de leac, ca și despre pulberile minerale vindecătoare ce se presărau pe răni, adesea exportate prin porturile Mării Negre, multe incluse, cu denumirile lor dacice, în glosarele farmaceutice ale antichității.

Marele filosof grec Platon are în scrierile sale cuvinte de laudă pentru medicina geto-dacilor, considerînd-o superioară celei grecești, deoarece ține întotdeauna seama de legătura dintre stările sufletești și cele trupești, fizice, iar, pe de altă parte, tratînd un organ omenesc, ia în considerare întreg corpul. Arheologii au descoperit instrumente de mare finețe — de pildă trusa chirurgicală de la Grădiștea Muncelului (Hunedoara) —, dovedind priceperea doctorilor din Dacia. Cunoștințele de chimie au permis producerea sticlei și chiar filtrarea apei de băut. Există și un sistem propriu de măsură, cel dintîi obiect cu funcție exclusivă de măsurare fiind un os de pasăre cu încrustături regulate.

În ceea ce privește tehnica, trebuie în primul rînd remarcată amploarea activității metalurgice, care cunoaște o adevărată înflorire în veacurile I—III ale erei noastre. Cuptoare pentru prelucrarea minereurilor de fier s-au descoperit în numeroase locuri pe suprafața țării noastre — de pildă la Ghelar —, procedeele folosite fiind printre cele mai înaintate în epocă. Numeroase și bine dotate erau și atelierele în care fierul era prefăcut în diferite obiecte, printre care unelte agricole (incluzînd plugul dacic).

Tehnica exploatării și prelucrării aurului și argintului pentru producerea de vase, coifuri, podoabe s-a dezvoltat de asemenea considerabil în vremea geto-dacilor, centrul de exploatare a aurului și argintului aflîndu-se în zona actualei Țări a Moților. Metalul prețios obținut prezenta o deosebită puritate, iar măiestria tehnică și artistică a confecționării obiectelor era cu adevărat excepțională, așa cum e ilustrată de coiful de aur ornamentat de la Poiana-Coțofenești (Prahova) sau de splendidul ryton de la Poroina (Mehedinți). Aurul se exploata atît din nisipurile rîurilor cît și din galerii de mina.

În cea ce privește sarea — și ea o avuție tradițională a țării noastre —, ea se extrăgea cel mai lesnicios cînd se afla la suprafață; alteori se obținea din izvoare sărate, iar cînd se găsea în profunzime, erau săpate puțuri cu o adîncime de 10—16 metri, diametrul excavației lărgindu-se progresiv.

Încă din vremea geto-dacilor a fost utilizat și petrolul, folosit inițial ca unsoare, pentru iluminat, pentru repararea crăpăturilor unor vase.

Prelucrarea lemnului constituia, de asemenea, o ocupație de bază. Casele dacilor, așa cum apar pe Columna lui Traian, vădesc utilizarea bîrnelor pentru construirea pereților și a șindrilei pentru acoperiș. Gardurile sînt din scînduri ascuțite la vîrf, așa cum le vedem și astăzi în așezările noastre de munte. Istoricul Ioan Horațiu Crișan menționează că pentru prelucrarea lemnului geto-dacii foloseau șase tipuri de topoare, două tipuri de bardă, dălți de trei feluri, tesle, burghie, rindele, pile, răzuitoare etc., iar alți autori amintesc și de ioagăre care tăiau în ambele sensuri.

Dezvoltarea activităților din domeniul producției textile poate fi judecată în primul rînd după îmbrăcămintea figurilor care apar pe Columna Traiană și pe Monumentul triumfal de la Adamclisi. Materii prime erau inul, cînepa și lîna. S-au descoperit iglițe și ace de bronz, andrele, prisnele de fus, greutăți pentru războiul de țesut dacic.

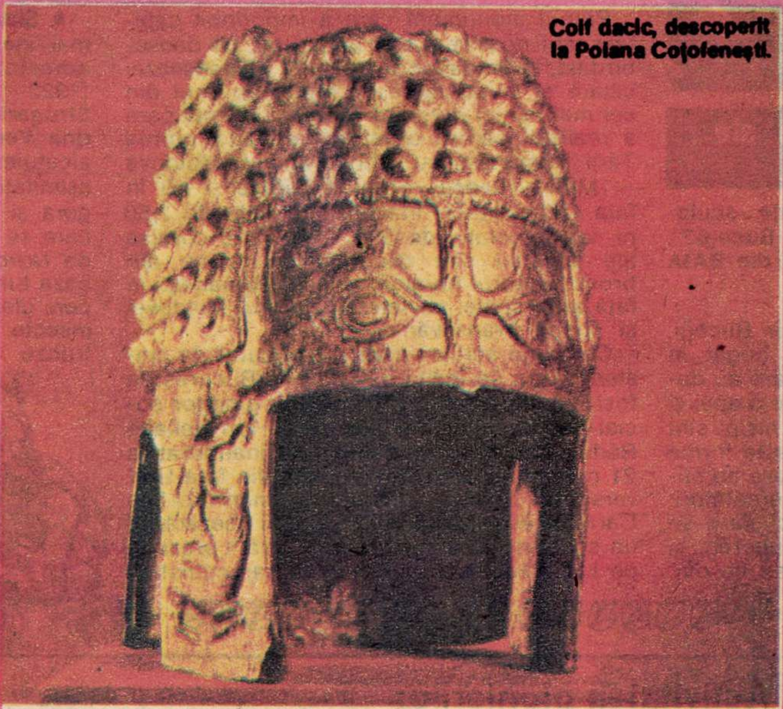

Coif dacic, descoperit la Poiana Coțofenești.

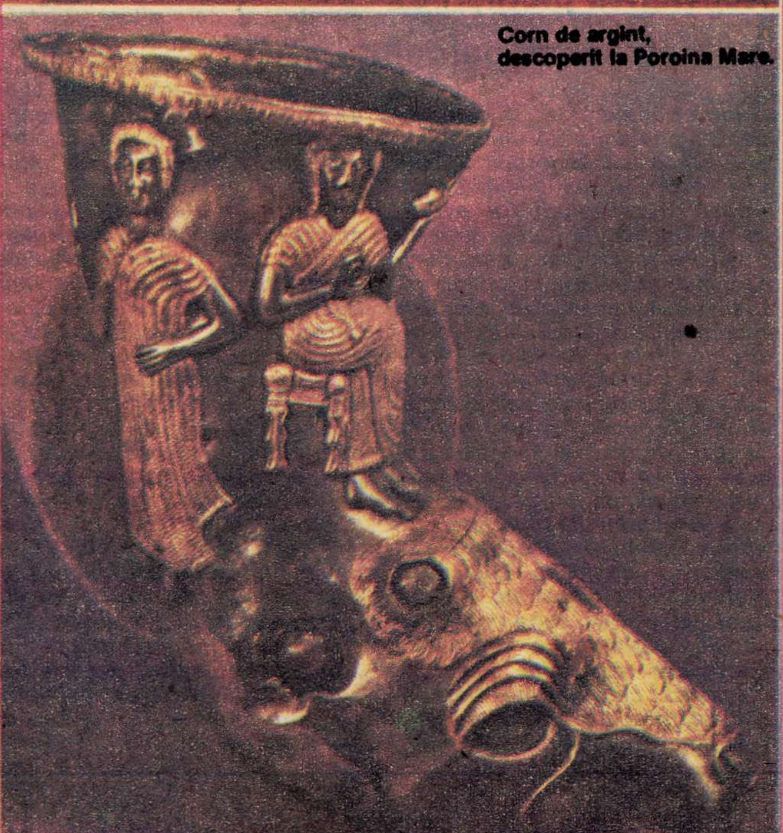

Corn de argint, descoperit la Poroina Mare.

În ceea ce privește ceramica dacică, trebuie spus că generalizarea roții olarului nu a dus la părăsirea vechilor forme și procedee tradiționale, ci la adaptarea lor la noile tehnici, cu mult mai productive. Este continuată, de pildă, producerea ceramicii cenușii, acum de un mare rafinament. Un vizibil progres în desen și coloristică înregistrează vasele pictate, ca și cele cu brîu alveolar. Apar „ceașca dacică", de fapt un opaiț de forma unui trunchi de con, cu una sau mai multe toarte, de asemenea „vasul-borcan", „vasul-clopot", „vasul-fructieră", vasul în formă de sac, uriașe vase pentru provizii, mici creuzete pentru lucrări metalurgice fine. Pentru a da un aspect final armonios produselor ceramice, se utilizează originale lustruitoare din argilă.

Un domeniu în care creativitatea tehnică și științifică a geto-dacilor s-a manifestat din plin a fost acela al construcțiilor și fortificațiilor. La realizarea acestora s-a folosit adesea un element denumit de romani „murus dacicus" (zidul dacic) ce conferea edificiilor o deosebită trăinicie. Este vorba de un component format din plăci desprinse din blocuri de calcar, cu umplutură de pămînt între ele și legate prin bîrne transversale de lemn. El apare mai ales la marile cetăți de piatră din munții Orăștiei. Alteori se utilizau ziduri cu plăci din cărămizi uriașe sau ziduri alcătuite din blocuri masive de piatră. Ansamblul de la Sarmizegetusa era alcătuit din edificii publice monumentale, mari locuințe, sisteme de alimentare cu apă și de evacuare a apelor uzate folosind conducte de teracotă și de plumb cu strecurători și răsuflători, drumuri pavate cu piatră etc.

Să relevăm și tehnica rafinată în care erau construite instrumentele muzicale foarte diverse. Grecii vechi atribuiau tracilor inventarea lirei. Poetul Ovidiu, exilat la Tomis, menționează naiurile geților. Fluierele se confecționau din os, lemn și trestie, iar istoricul Xenofon scrie despre folosirea buciumului din scoarță de copac sau piele de bou. De sărbători, observă geograful Strabon, femeile geților „loveau chimvalele" (instrumente alcătuite din talere de aramă). Geto-dacii mai construiau și foloseau tobe, precum și trompete, acestea din bronz, cu pîlnia terminată în forma unui cap de animal cu gura larg deschisă. Foarte dezvoltată, de o mare ingeniozitate și varietate, era și producția de jucării destinate copiilor...

Am ști, desigur, cu mult mai multe despre știința și tehnica geto-dacilor, despre întreaga civilizație a regatului dac dacă romanii cuceritori nu ar fi nimicit sistematic așezările viteazului și înțeleptului popor care îi înfruntase, de teama renașterii forței materiale și spirituale care se încumetase să sfideze marele imperiu.

I.M. ȘTEFAN

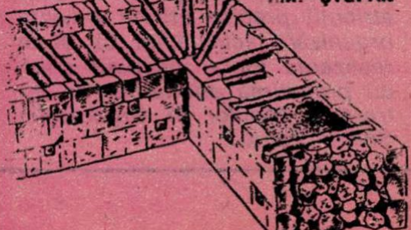

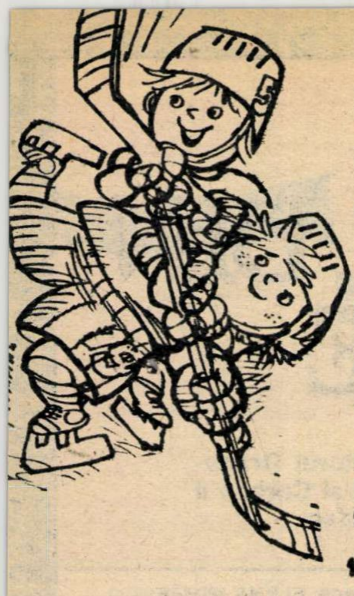

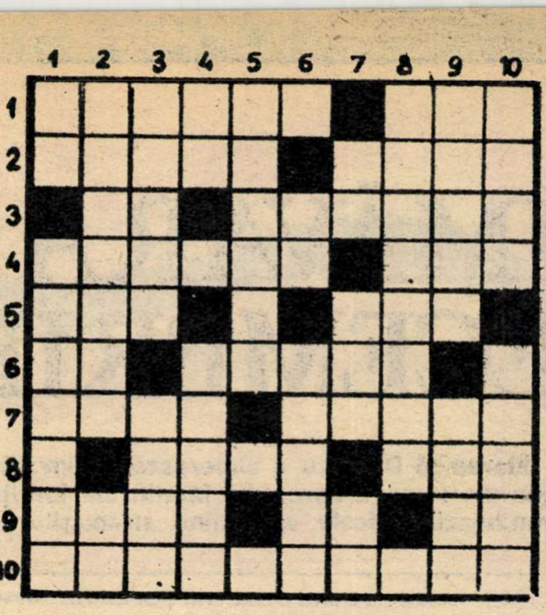

E iarnă iar

Orizontal: 1) Haină albă de sezon. În timpul iernii se transformă în patinoar. 2) A merge în zăpadă pînă la brîu. Albă ca Zăpada (fig.). 3) Vas... polar! Se termină la venirea sezonului alb. 4) Înghețat (fig.). Interjecție (reg.). 5) La Cairo în centru! O literă... în două cuvinte! 6) Nume avocalic! Merge iarna cu... ța-ța! 7) Burți de țipari! Zgomotul vesel de pe derdeluș... 8)...făcut de glasuri. E Ene! 9) Verbul săniuței (part.). Plus. Cult! 10) Continentul zăpezilor eterne.

Vertical: 1) Scurtă de iarnă. Lunecă pe derdeluș. 2) Iarna. Ren! 3) Ursul alb. Pește de apă dulce. 4) Înghețat la picioare! Accesoriu la hochei pe gheață. 5) Obiceiuri de iarnă (sing.). 6) Ieșirea din joc! Cioc de pasăre. 7) Sfîrșit de iarnă! A merge cu plugușorul. Spetează. 8) Lămurire (fig.). 9) Face focul (od.). În urma lui, o dîră albă lasă. 10) Fierbinte în sezonul rece. Derdeluș.

Dicționar: IAI, AIR, UNR, IPAR, EEN, AVAT.

Radu Stoianov,
Fundulea-Călărași

Premiile speciale ale rubricii - concurs „Semafor“

(Urmare din numărul trecut)

Pentru corespondența sa despre un navomodel buclucaș, apărută în numărul 6 din 1988 al revistei, **LIVIU DUMA** din București, str. Aleea Circului, bloc 4, primește **PREMIUL FAPTULUI NEAȘTEPTAT** la dezbaterea „Semafor“ „Am greșit, dar mi-am îndreptat greșeala“ (subiect: colegialitatea).

IONELEI VLAD, cl. a VIII-a, membră a subredacței “Tot înainte“ de la Casa pionierilor și șoimilor patriei, Hunedoara, i se acordă **PREMIUL „OBIECTIV SEMAFOR“** pentru fotografiile realizate sub genericul **„Așa da, așa nu“,** din care un set a apărut în numărul 12 al revistei (subiect: comportare față de cei în vîrstă).

În același număr a apărut caricatura „E 9, ba e 6!“ realizată de **DANIEL ȘANDOR,** cl. a IV-a, subredacția de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Arad, obținînd **PREMIUL** cuvenit **CELUI MAI BUN CARICATURIST.**

ERICA KRAFTSIK, cl. a VII-a, și fratele ei, **FERI KRAFTSIK,** cl. a V-a, localitatea Mociu — Cluj, str. N. Bălcescu, 180, primesc **PREMIUL ORIGINALITĂȚII** pentru interesanta corespondență apărută în numărul din august al revistei la dezbaterea **„Bună ziua, politețe!“** (subiect: un elev care nu știe să dea bună ziua este salutat zilnic de către... profesor! În cele din urmă, „uitucul“ începe să salute el cel dintîi).

PREMIUL SPECIAL la secțiunea rezervată adulților este decernat tovarășei profesoare **MARIA MOCANU,** de la Casa pionierilor și șoimilor patriei, Slanic-Moldova, pentru foiletonul **„Spectacolul lui Gabi“,** apărut la „Semafor“ în numărul 12 al revistei.

...Dar, dragi cititori, concursul „Semafor“ continuă! Așteptăm participarea voastră.

SOLUȚIILE JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

Simple calcule : 1) Cvartet, Zar. 2) Integrale. 3) Od. Operat. 4) Ramură. Iota. 5) Emisari. Ur. 6) Adevărat. 7) Ata. Arici. 8) Nimicuri. Tp. 9) Ațipire. Mia. 10) Loc. Ni. Fier. 11) Eradicări.

Păsărească: Rîndunica.

La numărătoare: Din trei în trei.

Din clasor: Dantelată.

Culturală: Sorin citeste ziarele.

Pe luciul ghetii: Sorina este prima la patinaj.

Șah: 1. Nf6 Cf4+ 2. D: f4! N: f4 3. T: h5 și negrul cedează întrucît nu poate fi parat matul pe h8.

CALEIDOSCOP

HIBERNALĂ

(Criptografie: 6, 1, 5)

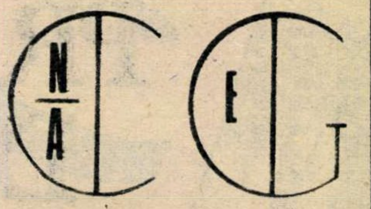

Georgeta Dumitru

TICUȚĂ CEL UITUC

TICUȚĂ ȘI-A UITAT PE UNDEVA
(PRIN PAGINILE REVISTEI)
SCHIURILE.
AJUTAȚI-L VOI
SĂ LE GĂSEASCĂ!

GREȘEALA

Pe fiecare rînd, numărul din stînga se adună cu bilele albe și negre, cele albe fiind cotate cu două puncte. Rezultatul apare în coloana din dreapta. În două locuri s-a strecurat însă o greșeală. Unde?

Virgil Tomuleț

1	●	○	●	●	●	7
2	○		●	○		6
3		○	●	●	●	8
4	○	●		●	○	10
5	●	○	●	○		11
6	○	●	●		●	10

ȘAH

CONTROLUL POZIȚIEI:
ALB—Rg1, Dg7, Nd4; pioni: a2, c3, f3, g2, h3.
NEGRU—Rh5, De6, Cd5; pioni: a7, c6, d6, f5, g5, h6.
Albul mută și ciștigă după a patra mutare.
Soluția in numărul următor.

Grilă cu localități

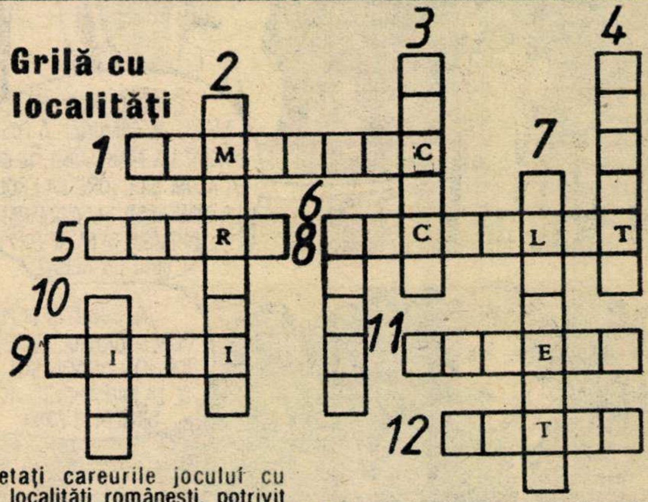

Completați careurile jocului cu nume de localități românești, potrivit definițiilor: 1. Între Cîmpina și Sinaia, cu o fabrică de ciment; 2. Poartă numele unui afluent al Jiului; 3. În județul Suceava, cunoscută pentru extracția sării; 4. Stațiune balneoclimaterică în care se află lacul Ursu; 5. Vestit bazin minier carbonifer; 6. Centru siderurgic datînd din 1863; 7. Municipiu la distanță de 60 km de Capitală; 8. În județul Sălaj, la 18 km de Jibou; 9. Aici funcționează o importantă fabrică de becuri electrice; 10. Oraș în lunca Mureșului (jud. Alba). 11. După Barboși, la 22 km depărtare de Brăila; 11. Comună lîngă o vestită pădure din Delta Dunării.

Claudiu Vodă

Foto: TUDOR CRISTEA

COPERTA NOASTRĂ

Pionieri din Alba Iulia la Muzeul Marii Uniri.

CUTEZĂTORII 48 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR: **C. DIACONU;** *PREZENTAREA ARTISTICĂ*
POMPILIU DUMITRESCU; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* **IOAN MIHĂESCU**

Redacția Piața Scinteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scinteia“ TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA“ - Sector export-import presă P.O.Box 12-201. telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. Index 41836 12 pagini 1,50 lei

PRIMĂVARA DIN DECEMBRIE

Florea şi Dumitru îl eliberează pe învăţătorul Dragalina din temniţa baronului Martin, iar Ionuţ şi Corbea îi înmînează trofeele aparţinînd străbunilor daci.

Scenariu: PETRU DEMETRU POPESCU **Desene: ELENA MIHĂESCU**

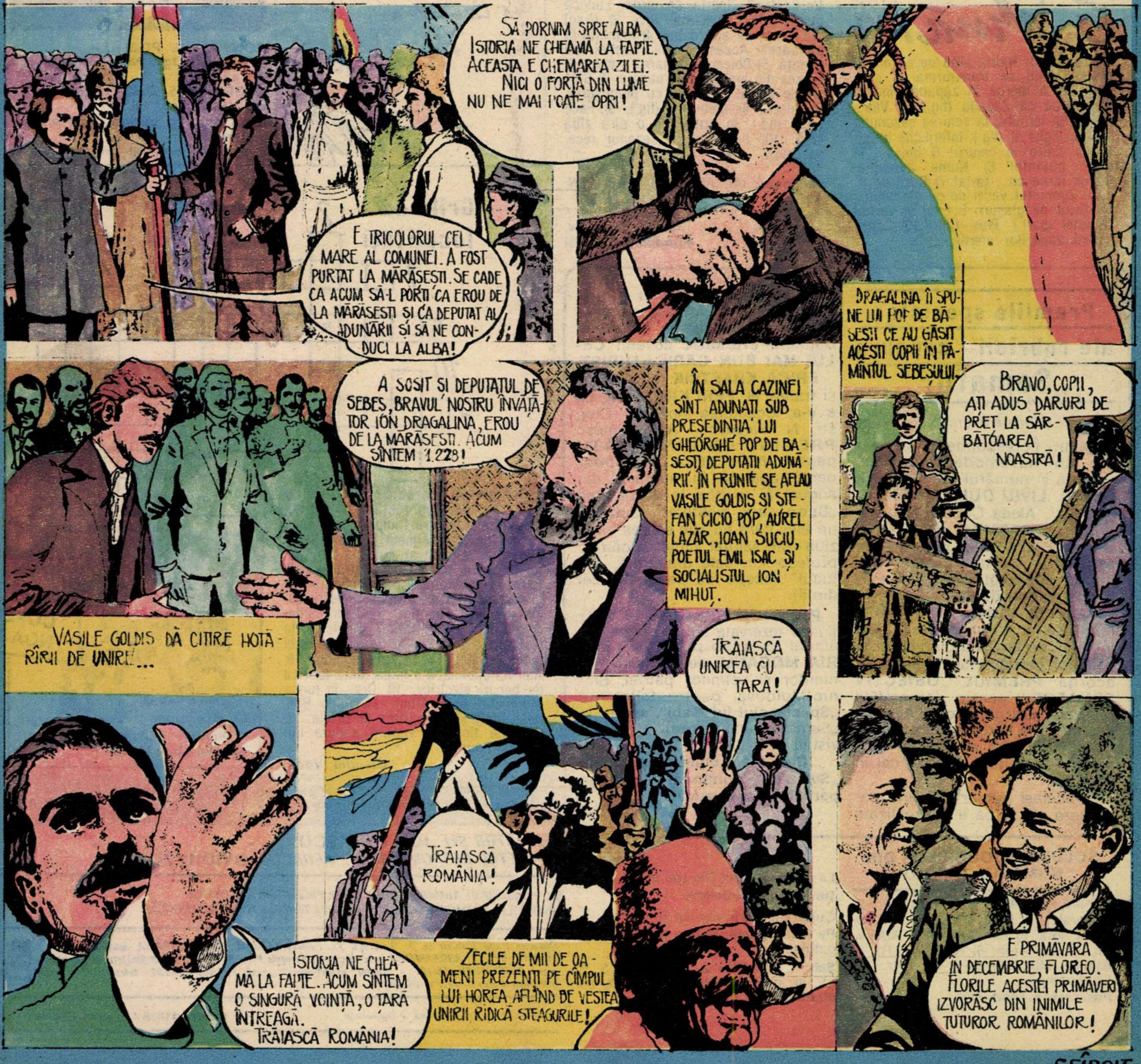
SĂ PORNIM SPRE ALBA. ISTORIA NE CHEAMĂ LA FAPTE. ACEASTA E CHEMAREA ZILEI. NICI O FORȚĂ DIN LUME NU NE MAI POATE OPRI!
E TRICOLORUL CEL MARE AL COMUNEI. A FOST PURTAT LA MĂRĂȘEȘTI. SE CADE CA ACUM SĂ-L PORȚI CA EROU DE LA MĂRĂȘEȘTI ȘI CA DEPUTAT AL ADUNĂRII ȘI SĂ NE CONDUCI LA ALBA!
DRAGALINA ÎI SPUNE LUI POP DE BĂSEȘTI CE AU GĂSIT ACEȘTI COPII ÎN PĂMÎNTUL SEBEȘULUI.
A SOSIT ȘI DEPUTATUL DE SEBEȘ, BRAVUL NOSTRU ÎNVĂȚĂTOR ION DRAGALINA, EROU DE LA MĂRĂȘEȘTI. ACUM SÎNTEM 1.228!
ÎN SALA CAZINEI SÎNT ADUNAȚI SUB PREȘEDINȚIA LUI GHEORGHE POP DE BĂSEȘTI DEPUTAȚII ADUNĂRII. ÎN FRUNTE SE AFLAU VASILE GOLDIȘ ȘI ȘTEFAN CICIO POP, AUREL LAZĂR, IOAN SUCIU, POETUL EMIL ISAC ȘI SOCIALISTUL ION MIHUȚ.
BRAVO, COPII, AȚI ADUS DARURI DE PREȚ LA SĂRBĂTOAREA NOASTRĂ!
VASILE GOLDIȘ DĂ CITIRE HOTĂRÎRII DE UNIRE...
TRĂIASCĂ UNIREA CU ȚARA!
TRĂIASCĂ ROMÂNIA!
ISTORIA NE CHEAMĂ LA FAPTE. ACUM SÎNTEM O SINGURĂ VOINȚĂ, O ȚARĂ ÎNTREAGĂ. TRĂIASCĂ ROMÂNIA!
ZECILE DE MII DE OAMENI PREZENȚI PE CÎMPUL LUI HOREA AFLÎND DE VESTEA UNIRII RIDICĂ STEAGURILE!
E PRIMĂVARA ÎN DECEMBRIE, FLOREO. FLORILE ACESTEI PRIMĂVERI IZVORĂSC DIN INIMILE TUTUROR ROMÂNILOR!

SFÎRȘIT

49

JOI, 8 DECEMBRIE 1988,
ANUL XXII (NR. 1104)

ÎN ACEST NUMĂR:

- *Campionul strungului*
- *Noile comori de la Pecica*
- *O clasă în care nimeni nu e ultimul!*
- *Pionieri în întrecerile „Daciadei“*

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

CADRAN POLITIC

TRĂIASCĂ PARTIDUL COMUNIST ROMÂN
ÎN FRUNTE CU SECRETARUL SĂU GENERAL,
TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU !

Desfăşurată în cursul săptămînii trecute, şedinţa comună a plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice şi organizaţiilor de masă şi obşteşti constituie un eveniment de covîrşitoare însemnătate pentru dezvoltarea economico-socială a ţării, o nouă şi puternică expresie a profundului democratism al societăţii noastre, a indisolubilei unităţi dintre partid şi popor.

Avînd convingerea că, prin aplicarea exemplară în viaţă a noilor teze şi orientări elaborate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, ţara noastră se va înscrie pe o nouă treaptă de progres şi civilizaţie socialistă şi comunistă, participanţii la plenară au hotărît ca magistrala Expunere prezentată de secretarul general al partidului – document de excepţională valoare teoretică şi practică, ce jalonează coordonatele dezvoltării viitoare a României – să devină programul de muncă şi acţiune revoluţionară al comuniştilor, al întregului popor, al organelor şi organizaţiilor de partid, de masă şi obşteşti, al organismelor democraţiei muncitoreşti-revoluţionare pentru mobilizarea tuturor oamenilor muncii şi unirea eforturilor lor creatoare la edificarea societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare fermă a patriei noastre spre comunism.

Însuşindu-şi cu înaltă responsabilitate ideile şi tezele cuprinse în magistrala Expunere a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, precum şi în cuvîntarea rostită la încheierea şedinţei comune a plenarei C.C. al P.C.R., a organismelor democratice şi organizaţiilor de masă şi obşteşti, participanţii, exprimîndu-şi dragostea şi recunoştinţa faţă de conducătorul partidului şi statului pentru activitatea revoluţionară depusă cu abnegaţie, spirit creator şi înflăcărat patriotism, au evidenţiat marile virtuţi revoluţionare ale gîndirii secretarului general al partidului, rolul său hotărîtor în aplicarea creatoare a adevărurilor generale ale socialismului ştiinţific la particularităţile actualei etape de dezvoltare a ţării, în generalizarea teoretică a experienţei revoluţiei şi construcţiei socialiste din România, în analiza profundă, convingătoare a situaţiei internaţionale şi promovarea unor soluţii îndrăzneţe, realiste în interesul progresului social şi al păcii în întreaga lume.

Cu adîncă stimă şi preţuire s-a dat expresie deosebitei aprecieri faţă de remarcabila activitate desfăşurată de tovarăşa Elena Ceauşescu – eminent om politic şi savant de renume mondial – care, cu dăruire şi pasiune revoluţionară, acţionează pentru dezvoltarea ştiinţei, învăţămîntului şi culturii, îşi aduce o contribuţie de mare însemnătate la elaborarea şi înfăptuirea programelor de dezvoltare economico-socială a ţării, la transpunerea în viaţă a politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru.

În spiritul importantelor sarcini formulate de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu privind înfăptuirea neabătută a obiectivelor de dezvoltare economico-socială a ţării, plenara a adresat tuturor comuniştilor, organelor şi organizaţiilor de partid, de masă şi obşteşti, organismelor democraţiei muncitoreşti-revoluţionare, întregului nostru popor, vibranta chemare de a acţiona, cu înalt spirit revoluţionar, de a-şi consacra întreaga putere de muncă şi creaţie pentru transpunerea în viaţă a magistralei Expuneri prezentate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu – luminos program de înflorire continuă a României socialiste, libere, suverane şi independente.

Cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la încheierea şedinţei comune a plenarei C.C. al P.C.R., a organismelor democratice şi organizaţiilor de masă şi obşteşti a fost urmărită, în transmisie directă, de peste 120 000 de cetăţeni care s-au adunat în Piaţa Republicii din Capitală pentru a cinsti, printr-o mare şi impresionantă manifestare, făurirea, în urmă cu 70 de ani, a statului naţional unitar român.

Printr-o fericită coincidenţă, Marea Adunare Naţională, ale cărei lucrări s-au deschis în ziua de 1 decembrie, evocînd cei 70 de ani care au trecut de la făurirea statului naţional unitar român, a relevat marile împliniri, fără de egal din întreaga noastră existenţă, ce s-au înfăptuit în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, în Epoca Nicolae Ceauşescu. Reprezentanţii poporului în forul legislativ suprem au aprobat importante documente privind dezvoltarea economico-socială a ţării noastre în anul viitor, care asigură condiţii de creştere, în ritm susţinut, a forţelor de producţie, de sporire a avuţiei naţionale, fundamentînd, totodată, multilateral buna funcţionare a economiei naţionale în anul 1989.

Mobilizaţi de noile şi importantele teze şi orientări ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu, de îndemnurile secretarului general al partidului, comuniştii, oamenii muncii din întreaga ţară obţin, zi de zi, remarcabile succese în îndeplinirea planului de producţie pe acest an, ferm hotărîţi să nu precupeţească nici un efort pentru înfăptuirea politicii partidului şi statului nostru, pentru edificarea socialismului şi comunismului în patria noastră.

PATRIA

Frumoasă ești ca spicul de grîu
Cînd ramul soarelui peste pămînt adie
Cu toți Carpații noștri te împodobești
la brîu,
Cu bărăgane îți iluminezi frumoasa ie.
Pe fruntea ta înaltă, mărețul tricolor
Ne cheamă către piscuri de
falnice-mpliniri,
Noi te îmbrățișăm din viitor
Cu floarea muncii-n brațe și-n priviri.

Ni-i viitorul sigur și, hotărîți în mers,
Noi ne rostim credința prin
muncă și visare;
Întîmpinăm pe schele, prin hărnicie
și prin vers
Mărețul viitor al țării viitoare.

MARCELA CÎRJAN
clasa a VIII-a E, Școala nr. 2, Craiova

ISTORIA PATRIEI — IZVOR DE ÎNĂLȚĂTOARE ȚELURI ȘI ÎMPLINIRI

„Avem un trecut cu care ne putem mîndri. În condiții grele, poporul nostru și-a păstrat ființa națională. În această parte a lumii, el a fost un factor de progres și civilizație, și-a adus contribuția la mersul înainte pe calea unei vieți mai bune. Iată de ce noi, comuniștii, cinstind pe cei care în trecut și-au dat viața pentru fericirea poporului, tragem din lupta lor învățăminte pentru prezentul pe care-l făurim și, totodată, pentru a pune bazele viitorului, educăm tineretul în spiritul dragostei și respectului față de lupta și munca înaintașilor. Numai așa tineretul nostru va învăța să ducă mai departe ceea ce au făurit înaintașii, ceea ce făurește generația de astăzi, să păstreze ca lumina ochilor și să întărească independența și suveranitatea patriei noastre". În aceste cuvinte ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, își află expresie, în esența sa, concepția partidului nostru cu privire la rolul și menirea istoriei în epoca pe care o străbate astăzi țara. O concepție care, în spiritul celor mai bune tradiții ale gîndirii social-politice românești, conferă istoriei un rol deosebit de însemnat în întărirea conștiinței de sine a poporului, în dezvoltarea unor vii și trainice simțăminte de iubire pentru patrie, partid și popor.

Această concepție și-a aflat o nouă și strălucită ilustrare în magistrala expunere rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu în deschiderea ședinței comune a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești; în acest cadru secretarul general al partidului a realizat o amplă analiză științifică a întregii dezvoltări a poporului român, a principalelor momente istorice care au dus la formarea poporului român, a națiunii române.

Subliniind strînsa legătură dintre trecut, prezent și viitor, secretarul general al partidului a relevat în repetate rînduri adevărul că istoria poporului român este un neprețuit tezaur de învățăminte, de lecții pe care generațiile de astăzi și de mîine au datoria să le cunoască, să și le însușească. Este vorba înainte de toate de marea lecție a atașamentului față de vatra străbună, față de limba cea „ca un fagure de miere", de datinile și portul străvechi, de felul de a gîndi și de a fi care, toate la un loc și fiecare în parte, individualizează și particularizează poporul român. Trăind aici din adîncuri de vreme, românii au rămas neclintiți pe aceste meleaguri, vitregiile secolelor legîndu-i și mai strîns de țara lor, de mîndrul lor pămînt, pe care se ridică semeți și falnici Carpații, pe care-i îmbrățișează apele Dunării și Mării Negre. Istoria patriei constituie izvor de înălțătoare trăiri sufletești, de firească mîndrie patriotică pentru apartenența la un popor greu încercat de-a lungul timpurilor, dar nicicînd biruit de vicisitudinile vremurilor.

Cunoașterea istoriei patriei contribuie la înțelegerea forței de creație istorică a poporului român, a faptului că, în pofida a nu puține greutăți, el a avut un marcant și original aport la îmbogățirea tezaurului de bunuri și frumuseți materiale și spirituale. Prin întreaga sa muncă și viață, poporul român s-a impus în conștiința lumii prin înalte valori moral-politice sub semnul cărora și-a așezat mereu existența: dorința de pace, omenia, dragostea pentru adevăr și dreptate, vocația de întrajutorare, prietenia și buna vecinătate, respectul pentru creațiile altor popoare, puterea de înțelegere a aspirațiilor legitime ale altor neamuri.

În concepția partidului nostru, aprofundarea lecțiilor trecutului, a faptelor eroice ale înaintașilor nu constituie un scop în sine, ci trebuie să asigure înțelegerea răspunderii generațiilor de astăzi pentru păstrarea și dezvoltarea moștenirii lăsate de generațiile care ne-au premers. Cu alte cuvinte, cultivarea sentimentelor de prețuire pentru cei care, cu grele sacrificii, au ținut mereu sus steagul marilor aspirații ale poporului, trebuie să determine hotărîrea profundă a generațiilor de astăzi de a duce mai departe făclia visurilor înaintașilor, angajarea cu toate energiile creatoare a tuturor fiilor țării în marea lucrare constructivă care se desfășoară în patria noastră în etapa actuală. Faptele mărețe ale trecutului trebuie să reprezinte un permanent și înălțător imbold către noi și noi împliniri prezente și viitoare, către noi realizări menite să ridice patria socialistă pe culmi tot mai înalte de glorie și măreție.

Istoria nu este numai o știință despre trecut, ci și una larg deschisă către prezent; istoria este chemată să se aplece și asupra anilor efervescenți pe care îi parcurge acum țara și poporul, dezvoltînd firești simțăminte de satisfacție și mîndrie pentru impresionantele înfăptuiri obținute în cea mai rodnică epocă din multimilenara existență a patriei — Epoca Nicolae Ceaușescu — inaugurată de lucrările Congresului al IX-lea al partidului. Prin toate acestea, istoria patriei este o știință profund ancorată în prezent, slujind înaltele idealuri care animă astăzi națiunea română și care însuflețesc vasta operă în realizarea căreia sînt angajate energiile acesteia.

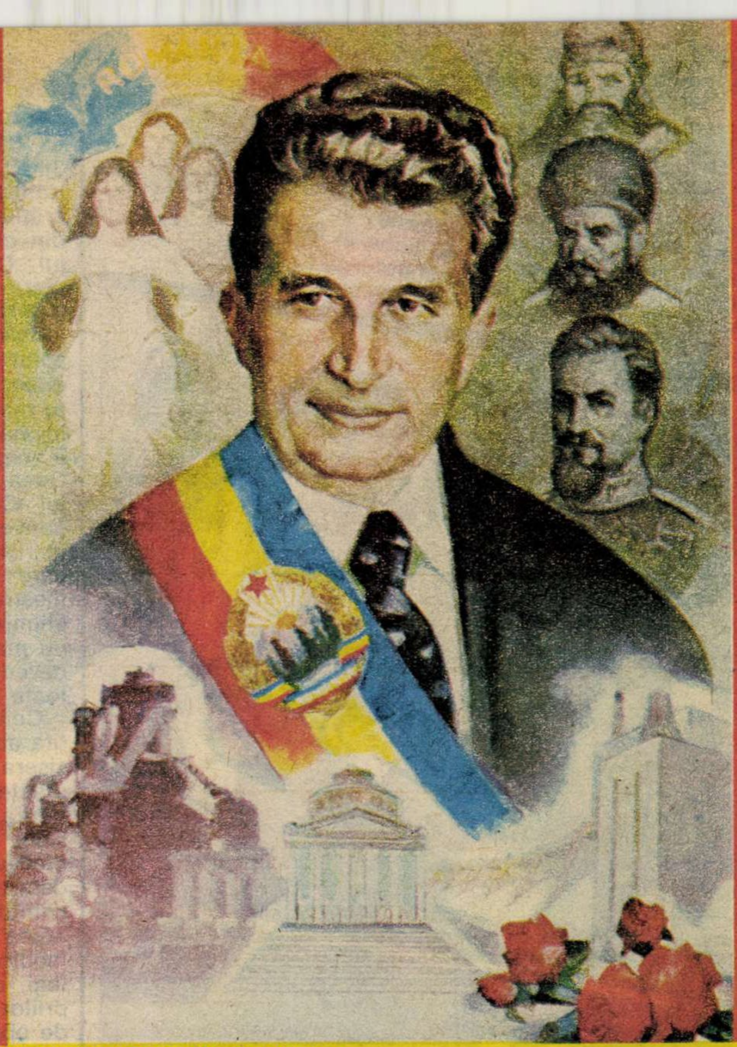
Pictură de Corneliu Brudașcu.

Antrenaţi în ampla întrecere „Cutezători spre viitor", pionierii fiecărui detaşament, ai fiecărei unităţi îşi mobilizează eforturile pentru obţinerea unor rezultate cît mai bune la învăţătură, pentru cultivarea şi afirmarea aptitudinilor lor creative, artistice şi sportive.

O CLASĂ

în care nimeni nu e ultimul!

FRUNTAŞI ÎN ÎNTRECEREA „CUTEZĂTORI SPRE VIITOR"

Acea memorabilă adunare de detaşament a avut loc la sfîrşitul trimestrului al II-lea. Tovarăşa profesoară Lucreţia Bordaş, dirigintă a clasei a VII-a C (acum a VIII-a C), hotărîse atunci să-i felicite într-un cadru festiv pe elevii care făcuseră parte din echipajul cîştigător al locului I la faza judeţeană a concursului „Prietenii pompierilor". Adică pe Alina Roman, Mihaela Zah, Simona Culic şi Adrian Ghiuruţan, cărora li se pregătiseră în secret şi cîteva mici daruri din partea comandamentului detaşamentului. Răsfoind însă apoi „ca din întîmplare" catalogul, începuse să citeze alte cîteva nume: Simona Bogărean, Aurora Negru, Cristina Bordaş, Alin Mesaroş, Marian Petru, Ovidiu Grec, Lucian Morar şi... Da, şi Cristian Timar!

„De ce ne-o fi numit?", se întrebase Cristian Timar, foindu-se în bancă cuprins de nelinişte. „Nu credeţi că şi pe cei citaţi din catalog trebuie neapărat să-i felicităm? Şi, bineînţeles, să le oferim şi lor cîteva daruri-surpriză?", auzise el apoi ca prin vis glasul tovarăşei diriginte. Îl cuprinsese un val de bucurie, o bucurie pe care de altfel o merita. Căci iată cum s-au petrecut faptele: la sfîrşitul trimestrului I din precedentul an şcolar fusese grozav de supărat pentru că şi la chimie (pasiunea lui) avea tot media 6, ca la majoritatea obiectelor. Foarte decis, de cum demarase trimestrul al II-lea, se apucase să înveţe serios şi metodic la obiectul preferat, nelăsînd nimic neînţeles, nelimpezit. Curînd şi în rezolvarea problemelor, punctul lui cel mai slab, reuşise să stăpînească metodele de lucru. Dar iată că în ziua în care s-a dat prima lucrare de control recapitulativă, Cristian era pur şi simplu intrigat: nu înţelegea de ce nu are el nici măcar o umbră de emoţie. Abia cînd s-a apucat să scrie s-a calmat: „Păi cum să am, dacă ştiu totul perfect?!" Cînd au sosit lucrările corectate, toată lumea din clasă era surprinsă de nota lui Cristian. Toată lumea, în afară de el! Venind acasă, împărtăşise imediat mamei „această frumoasă izbîndă, absolut personală" — cum numise el zecele la chimie. „Ai putea lua tu multe asemenea note dacă ai învăţa serios la toate materiile", îi replicase încurajator mama. Ceea ce s-a şi adeverit, fiindcă lui Cristian Timar nu i-a mai convenit ipostaza de elev aflat în... ariergarda clasei. Notele cu care a inaugurat el primul trimestru al clasei a VIII-a — 10 la chimie, 9 şi 10 la matematică — nu mai sînt „o excepţie". Ele au devenit notele lui obişnuite la toate obiectele.

Ceilalţi elevi felicitaţi în amintita adunare de detaşament reuşiseră şi ei frumoase performanţe în autodepăşirea la învăţătură. Premisele acestei ascensiuni fuseseră însă create încă dintr-a V-a, cînd se instaurase în detaşamentul lor tradiţia promovabilităţii integrale. „Problema acută" devenise apoi depăşirea mediocrităţii. Ajutaţi şi de colegi, dar mai ales datorită propriilor lor eforturi, cei care luau de obicei note de 5 şi 6 începuseră să obţină note de 7—8—9 şi chiar maxime. Pentru că nici unul nu mai voia să fie ultimul din clasă, de vreme ce nu mai puţin de 23 dintre colegii lor erau campionii notelor de 9 şi 10. Iată, de pildă, Lucian Morar reuşise să ia 9 la o lucrare de control destul de dificilă la fizică. Stimulat de acest prim succes al său, a început cu timpul să-şi învingă timiditatea şi starea de inerţie, motivele principale pentru care se menţinea în rîndurile elevilor mediocri. Marian Petru, ajutat în special la matematică de Ramona Guşe, a trecut şi el din „linia de mijloc" în rîndurile elevilor care învaţă bine.

Cota ridicată a calităţii învăţăturii o indică nu numai faptul că cea mai mică medie generală este 7,50, ci şi faptul că aproape toţi elevii din clasă vor să-şi demonstreze temeinicia cunoştinţelor în concursurile pe obiecte de studiu. La ediţia '88, de pildă, 85% au concurat la etapa pe municipiu, dintre care 52% s-au calificat pentru cea judeţeană. Fiindcă cele două premii III cucerite la faza naţională nu i-au mulţumit pe prietenii noştri, acum se pregătesc intens pentru a le spori numărul şi pentru a se situa pe locurile din fruntea clasamentului.

Pionierii din această clasă au însă rezultate meritorii şi în sport. În reprezentativele de baschet fete şi băieţi ale şcolii, cei mai mulţi jucători sînt dintr-a VIII-a C, iar o atletă valoroasă — Silvia Opriş — e performeră la probele de rezistenţă. În ce-i priveşte pe pionierii artişti, ei numără... peste jumătate din clasă! Unsprezece sînt membri ai multilaureatului cor de cameră al şcolii, ceilalţi fiind pianişti, flautişti sau violonişti. Unul dintre ei este şi Călin Ivaşcu, care a ţinut neapărat să ne povestească nu despre succesele lui artistice, ci cum a devenit... campion al autodepăşirii la învăţătură.

Studiază vioara de la vîrsta de 7 ani şi adeseori a fost aplaudat pe scena clasei sau a şcolii. Dar într-o zi din vacanţa de vară, cînd exersa ca de obicei, s-a gîndit că felul în care învaţă el nu e întotdeauna de... aplaudat. Cum starea aceasta de nemulţumire nu-i dădea pace, s-a hotărît să recapituleze toată materia din anul trecut la limba română. Apoi a lucrat un caiet întreg de exerciţii şi probleme la matematică. Notele pe care le-a luat în acest trimestru demonstrează ceea ce ştia de mult, dar nu încercase: că prin ambiţie şi efort susţinut poţi urca de pe treapta lui **bine** pe cea a lui **foarte bine**.

Aşadar, e posibil ca nimeni din clasă să nu fie ultimul? Da, răspund colegii voştri din clasa a VIII-a C a Şcolii nr. 5 din Zalău, demonstrîndu-şi afirmaţia cu proba faptelor. O atare performanţă nici nu ne miră, pentru că în „concertul" claselor din această şcoală (ne-am exprimat şi noi „în ton" cu profilul ei de muzică), cei dintr-a VIII-a C nu sînt unici. Dimpotrivă, ei fac parte dintr-o amplă orchestră în care fiecare clasă vrea să fie ...vioara I! Aşa încît trebuie să precizăm că, numai la o diferenţă foarte mică de punctaj faţă de alte detaşamente, au reuşit să cîştige locul I în întrecerea pionierească „Cutezători spre viitor", în care şcoala lor deţine şi ea primul loc între şcolile din mediul urban ale judeţului Sălaj.

ILEANA PIŢA

Ritm

● **„Vis de veacuri te-ai împlinit!"** și-au intitulat membrii cercurilor de creație literară de la școlile nr. 2 și 9 din Călărași emoționantul lor recital de poezie dedicat Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 ● **File din istoria acestui eveniment** au fost rememorate și de către pionierii școlilor nr. 2, 3 și 8 din Alba Iulia, cu prilejul acțiunilor evocatoare organizate la Muzeul Unirii, dar și al vizitelor întreprinse la marile obiective economice pentru alcătuirea unui album al orașului Marii Uniri ● **Membrii mai multor cercuri** de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din sectorul V al Capitalei au întreprins, recent, în scopul orientării lor școlare și profesionale, vizite în întreprinderile bucureștene „Munca textilă" și „Țesătoriile reunite". Cum pionierii fotoreporteri au fost și ei prezenți alături de colegii lor, au surprins pe peliculă cîteva imagini de pe traseele acestor vizite ● **O amplă frescă dedicată copilăriei,** constituind un dar artistic al pictorilor reșițeni Petru Galdiș, Petru Chomisarchi și Iulian Cojocaru înfrumusețează, de la începutul acestui nou an de activitate, holul principal al Casei pionierilor și șoimilor patriei din municipiul Reșița ● **În afara navomodelelor** pe care membrii cercului cu acest profil de la C.P.Ș.P. din Zalău le construiesc în vederea activității competiționale și demonstrative, ei proiectează și realizarea a 35 de machete reprezentative pentru istoria navigației românești ● **Sala de festivități** din Parcul Pionierilor din Constanța a găzduit, recent, un spectacol care a cuprins montajul muzical-literar al formației de estradă și concertul fanfarei de la C.P.Ș.P. din municipiu.

I. PIȚA

MERIT PIONIERESC

Comoara din... grădină

Ori de cîte ori se duce la bunicii săi în satul Sohodol, Vasilica se oferă cu multă plăcere să lucreze în grădină. Indiferent de anotimp, ea știe ce are de făcut, dovedindu-se deosebit de îndemînatică și pricepută. Dar iată că într-o zi, pe cînd săpa un strat pentru a-l întinde chiar pînă la gard, i s-a întîmplat ceva cu totul deosebit. În pămîntul reavăn întors de cazmaua Vasilicăi străluceau în soare mai multe monede! S-a aplecat grăbită, le-a șters, le-a privit pe o parte și pe alta și le-a pus cu grijă deoparte. A dat fuga în bucătăria bunicii, de unde s-a întors cu o lingură mai mare. Cazmaua nu mai trebuia folosită! Dacă vor fi fiind acolo și alte lucruri prețioase ar putea fi distruse de tăișul ei! „Să fiu prudentă", și-a zis Vasilica. S-a convins de îndată cîtă dreptate avusese. Dînd pămîntul la o parte ușor, strat după strat, degetele fetei au început să ghicească formele rotunjite ale unor fragmente de vase. Printre ele... strălucirea altor monede!

•

Vasilica Ciosu, pionieră la Școala nr. 2 din Măgura, județul Bacău, a fost distinsă cu „Meritul pionieresc" pentru descoperirea acestor vestigii – fragmente de vase daco-carpice, datînd din secolele II–III e.n., și monede romane (denari imperiali) – care atestă o nouă așezare din epoca neolitică, cultura Cucuteni.

ELENA MĂNESCU

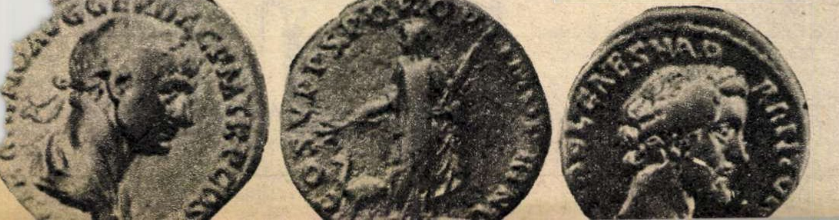

FOTO REPORTER

„Cutezătorii"

În bogata corespondență sosită la redacție se află numeroase imagini fotografice, însoțite de interesante informații, trimise de pionierii fotoreporteri. Din dorința de a fi mereu în actualitate, ei se află pretutindeni acolo unde colegii lor desfășoară activități deosebite – primiri de noi membri în Organizația Pionierilor, alegeri pionierești, activități omagiale dedicate aniversării Marii Uniri, vizite la muzee, spectacole etc. Iată cîteva dintre acestea:

● „Am cravata mea, sînt pionier!" este titlul pe care l-a dat fotografiei sale Cosmin Opleanu, membru al cercului foto de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Alba Iulia.

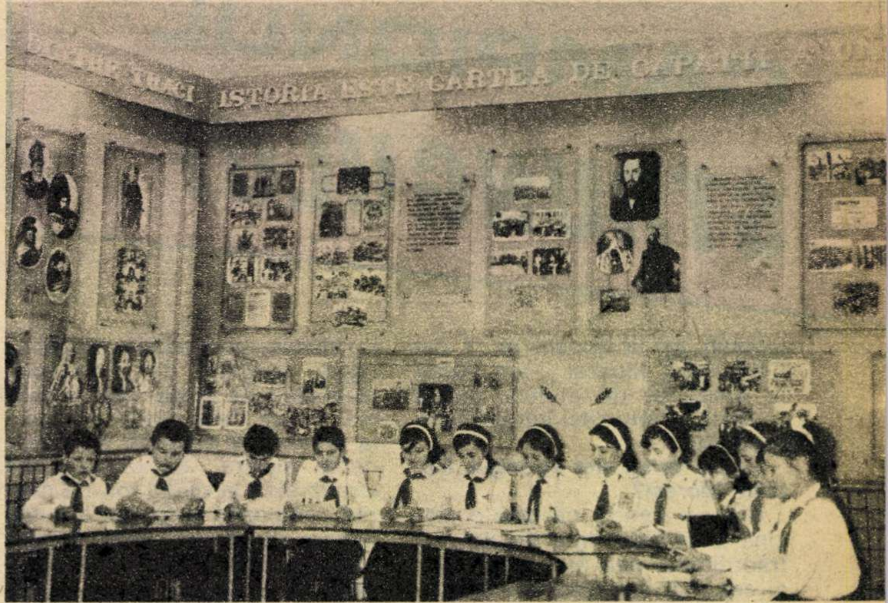

● Prima ședință a comandamentului nou ales al unității Școlii nr. 18 din Sibiu, la care... s-a aflat și fotoreporterul Marcel Martin de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din localitate.

● „Membrii cercului de dezbateri politico-ideologice de la Școala nr. 10 din Brăila pregătind o dezbatere, cu prilejul aniversării Marii Uniri", ne informează Adrian Trifan, membru al cercului foto de la Casa pionierilor și șoimilor patriei.

● „Se organizează o vizită într-o întreprindere arădeană. Comandamentul se sfătuiește..." Instantaneu la Școala Felnac, județul Arad.

E. MĂNESCU

DREPTU
ONIERULUI

Oaspeți la „CUTEZĂTORII"

CAMPIONUL STRUNGULUI

Campioni nu sînt numai în sport, așa cum cred unii dintre noi, ci și-n multe alte domenii de activitate în care se realizează performanțe la fel de mari și de importante — ba uneori și mai și decît cele sportive. Un exemplu convingător în argumentarea afirmației noastre ni-l oferă și Cătălin Idorași, strungar la Întreprinderea de autoturisme „ARO" din Cîmpulung Muscel, județul Argeș. La ediția din acest an a „Olimpiadei strungarului", el s-a situat pe locul I în cadrul fazei naționale, la categoria sub 26 de ani, cucerind astfel prestigiosul trofeu **„Strungul de aur"** și titlul de **cel mai bun tînăr strungar al țării.** Curioși să-l cunoaștem pe acest campion — să stăm de vorbă cu el despre meseria lui și despre marea performanță realizată — cu cîteva zile în urmă, însoțiți de un grup de pionieri de la Școala nr. 1 din Cîmpulung Muscel, l-am vizitat la locul lui de muncă: secția sculărie a renumitei întreprinderi argeșene.

— De ce ați ales strungul, Cătălin Idorași?

C.I.: — Pentru că este o mașină minunată, de-a dreptul extraordinară, cea mai veche, dar și cea mai perfecționată mașină de prelucrat prin așchiere. Iar metoda aceasta de prelucrare prin așchiere, îndeosebi a lemnului și a metalului, este, după cîte știu eu, cel mai important mijloc de realizare a celor mai multe și mai perfecte obiecte necesare vieții de zi cu zi a oamenilor. Ca să vă dați seama ce se poate face cu strungul, dacă-l cunoști bine și-ți stăpînești temeinic meseria, uitați-vă la bucățile astea de metal din stînga mea. Iată-le, sînt aproape informe, zgrunțuroase și chiar un pic ruginite. Iar acum uitați-vă aici, în dreapta mea. Vedeți ce-am reușit să scot din ele?

— Adevărate bijuterii!

C.I.: — Ba sînt mai valoroase decît bijuteriile! De bijuterii te poți lipsi, dar de piesele făcute la strung, nu. Fără ele aproape nimic n-ar mai merge: nici ceasurile, nici avioanele. Pentru că la strung sînt lucrate multe dintre piesele care intră în componența tuturor mecanismelor, utilajelor și instalațiilor de tot felul.

— Lucrul la strung, meseria de strungar vă dă, înțelegem, sentimentul că sînteți un om deosebit de util celorlalți, întregii societăți.

C.I.: — Întocmai. Și nu-i puțin lucru. Sentimentul acesta îți dă rost și sens vieții și echilibrul de care fiecare dintre noi are atîta nevoie pentru a învinge greutățile, pentru a trăi demn, frumos.

— E grea, e dificilă meseria dumneavoastră?

C.I.: — Și meseria de strungar, ca toate celelalte, are multe „secrete" pe care cel ce vrea s-o facă bine, trebuie să le descopere, să le descifreze și să le stăpînească temeinic. Să vă dau un exemplu: piesele care se prelucrează la strung sînt din diverse metale sau aliaje care, la rîndul lor, au diverse compoziții; pentru fiecare metal, ca și pentru fiecare compoziție, se aplică reguli speciale de prelucrare; aluminiul, de pildă, deși e mult mai moale decît oțelul, necesită la prelucrare o turație mai mare decît acesta. Și cuțitele de strung sînt, la rîndul lor, de diferite compoziții și forme, ascuțite într-un anume fel pentru fiecare metal. Un bun strungar trebuie să știe nu numai să și le aleagă pe cele mai potrivite, ci și să și le confecționeze și, mai ales, să și le ascută singur. Da, se poate spune că este destul de dificilă meseria asta, strungarul avînd nevoie de multe cunoștințe tehnice de specialitate pe care și le poate însuși numai învățînd tot timpul — și din cărți, și de la cei cu mai multă experiență, și din propria-i practică.

— Ca toate celelalte mașini, și strungurile au fost continuu perfecționate. În țara noastră se produc în prezent unele dintre cele mai moderne și mai bune strunguri din lume: de la cele clasice pînă la cele cu comandă electronică, de la cele mai mici pînă la cel uriaș, care permite prelucrarea pieselor cu un diametru de 16 metri. Cum a acționat această perfecționare a strungului asupra meseriei de strungar: a simplificat-o sau, dimpotrivă, i-a pus în față noi exigențe?

C.I.: — Și una, și alta. Acum, efortul fizic depus de strungar e mai mic. În schimb trebuie să dețină cunoștințe mult mai vaste din domeniile desenului tehnic, al fizicii, al electronicii.

— Ce v-a determinat să vă înscrieți și să participați la „Olimpiada strungarului"?

C.I.: — Îmi iubesc meseria pe care am început s-o învăț încă din clasa a X-a de liceu. În 1983, pe la 21 de ani, după absolvirea școlii profesionale și a celei de-a doua trepte de liceu, la seral, și după 4 ani de producție

Să descoperim împreună:

NOILE COMORI DE LA PECICA

Nu de mult, doi pionieri de la Școala nr. 1 din Pecica — Simion Apreutese și Claudia Tășmădan, membri ai subredacției „Cutezătorii" de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Arad — ne-au trimis la redacție o scrisoare-invitație. **„Vreți să vedeți grîu cu spicul cît vrabia, așa cum se spune în cunoscutele**

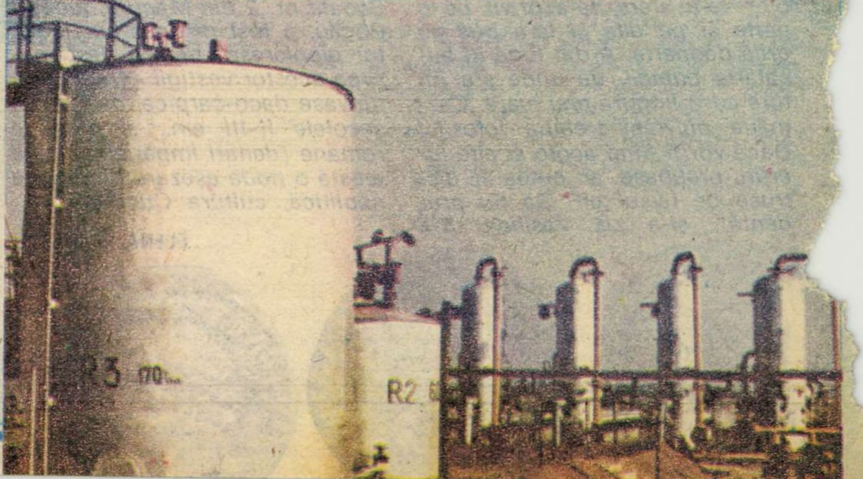

aveam impresia că știu totul despre strung. Am simțit însă nevoia să-mi verific cunoștințele în confruntare cu cei mai buni tineri strungari din țară.

— Ați intrat în competiție la vîrsta de 21 de ani și ați ajuns campion la aproape 26.

C.I.: — Exact. Pentru că pînă acum am participat la 5 ediții ale „Olimpiadei" noastre.

— Cu ce rezultate?

C.I.: — La primele două participări am ajuns în faza națională, dar m-am situat pe la mijlocul clasamentului. Apoi la următoarele două n-am mai trecut de faza județeană.

— Dar insuccesul nu va demobilizat...

C.I.: — Întocmai. Și aici, ca și-n sport, e valabil dictonul: „Ai învins, continuă! N-ai învins? Continuă!“ M-am pregătit temeinic — și teoretic, și practic —, ajutat de strungari și specialiști cu mai multă experiență decît mine. Iar la a cincea participare am învins.

— De fapt, după cîte am aflat și știm noi, „Olimpiada strungarului“ e un „campionat“ național destul de asemănător cu cele sportive.

C.I.: — Are, într-adevăr, multe aspecte comune cu întrecerile sportive de mare anvergură. Mai ales finala națională. Ies în „teren“ cei mai buni strungari din țară. Ei susțin, în fața juriului și a publicului, contra-cronometru, probe practice care constau în executarea unor piese diverse cu grad ridicat de dificultate, precum și probe teoretice de verificare a cunoștințelor din domeniu. Fiecare piesă și fiecare răspuns se punctează.

— Cum a fost la ultima finală? Cum ați cîștigat-o?

C.I.: — Greu. La un moment dat eram pe locul I, dar după proba următoare mi-a luat-o înainte, cu vreo 10 puncte, un coleg strungar din Satu-Mare. M-am concentrat însă și am reușit să recuperez punctajul și să-l depășesc pe... ultima sută de metri, cum se zice. Cam așa a fost, așa am reușit să mă situez pe locul I între strungarii sub 26 de ani.

— Între timp ați împlinit vîrsta aceasta. Ce aveți de gînd pentru viitor?

C.I.: — Să particip în continuare la concurs, la categoria peste 26 de ani. Nu neapărat pentru a cîștiga trofee, titluri și premii, ci pentru a mă verifica pe mine însumi, pentru a nu rămîne cumva în urma celorlalți. Mai doresc, de asemenea, să-mi fac mai mult timp pentru o altă pasiune a mea — pictura.

Renumita Întreprindere „ARO“ din Cîmpulung Muscel unde lucrează Cătălin Idorași, deținătorul trofeului „Strungul de aur“.

---

versuri populare? — ne scriu ei. **Nimic mai simplu. Veniți la noi, la Pecica, și o să vă arătăm întinse lanuri cu astfel de grîu“.** Și, ca să fie cît mai convingători, ne dau și numeroase exemple, concrete și concludente, între care și o producție cum rar s-a mai văzut, de 9 092 kilograme de orz la hectar, obținută de cooperatorii de-aici în anul 1987.

Care-i explicația acestor recolte atît de bogate obținute de pe ogoarele de la Pecica? **„E adevărat** — ne explică cei doi corespondenți — **că pe-aici, pe la noi, pămîntul e unul dintre cele mai bune. Dar la fel de bun a fost el dintotdeauna. Și totuși asemenea recolte-record n-au fost realizate decît în ultimii ani, cînd, pentru ele, Cooperativei agricole de producție din Pecica i-a fost acordat titlul de «Erou al Noii Revoluții Agrare». Ele, aceste recolte, cele mai mari din istoria locului, se datorează înaltului grad de mecanizare a lucrărilor agricole, muncii de zi cu zi făcută cu exemplară dăruire și cu multă pricepere de către părinții și frații noștri mai mari, aplicării în producție a celor mai înaintate metode agrotehnice.“**

Rodnic se dovedește a fi azi pămîntul de la Pecica. An de an el le dăruiește harnicilor locuitori ai acestei străvechi așezări românești, care numără mai bine de 2 500 de ani de existență atestată, recolte tot mai mari. Dar în urmă cu vreo 10—12 ani, oamenii de-aici au avut prilejul să se convingă, cu firească bucurie, că, de fapt, pămîntul lor e mult mai bogat decît știau ei, în subsolul lui descoperindu-se importante zăcăminte de petrol și gaze.

„Dacă veniți acum pe la noi, la Pecica — ne scriu în continuare cei doi pionieri —, **o să vedeți crescînd, din același pămînt, siluetele zvelte ale instalațiilor de foraj, precum și pe acelea — ciudate, asemănătoare cu niște berze metalice uriașe, în continuă mișcare de pendulare — ale sondelor de extracție.“**

De 10—12 ani încoace — peisajul de la Pecica a cunoscut profunde transformări înnoitoare, încît azi, celor care n-au mai văzut între timp localitatea și împrejurimile ei le-ar fi greu să le mai recunoască. Acum, pe cîmpuri, duduitul tractoarelor și al combinelor e completat de acela al puternicelor stații de compresoare ale schelei petroliere de-aici, de zumzetul neîntrerupt al stațiilor de transformatoare, de cel al instalațiilor de foraj care sfredelesc necontenit pămîntul în căutarea bogățiilor ascunse în adîncurile lui. Acum, alături de oamenii ogoarelor, pe cîmpurile de la Pecica lucrează și sondorii — cîteva sute de muncitori calificați în diverse meserii legate de extracția țițeiului și a gazelor naturale, de tehnicieni și ingineri. S-a schimbat, totodată, și înfățișarea localității în care au fost construite blocuri de locuințe și numeroase edificii publice. Dar, după cum ne asigură cei doi pionieri-reporteri — cele mai evidente și îmbucurătoare schimbări s-au petrecut în viața locuitorilor acestei așezări, ei beneficiind deopotrivă atît de avantajele oferite de agricultura modernă, cît și de acelea ale industriei care... a venit la ei acasă. **„La noi, la Pecica** — ne scriu prietenii noștri pionieri reporteri — **se trăiește acum ca la oraș. În ceea ce privește alegerea profesiei noastre de viitor, de pildă, datorită schelei petroliere putem deveni acum electricieni, mecanici, operatori, tehnicieni. Și pentru asta nu trebuie să ne mai ducem în altă parte, ne pregătim aici, la liceul și la școala profesională de profil petrolier din localitatea noastră.“**

Rodnic și bogat a fost dintotdeauna pămîntul de la Pecica. Niciodată însă locuitorii lui n-au scos de pe el atît de multe și de mari bogății ca azi — cereale, legume, țițeî și gaze naturale —, adevărate comori de care se bucură și beneficiază și ei, și țara.

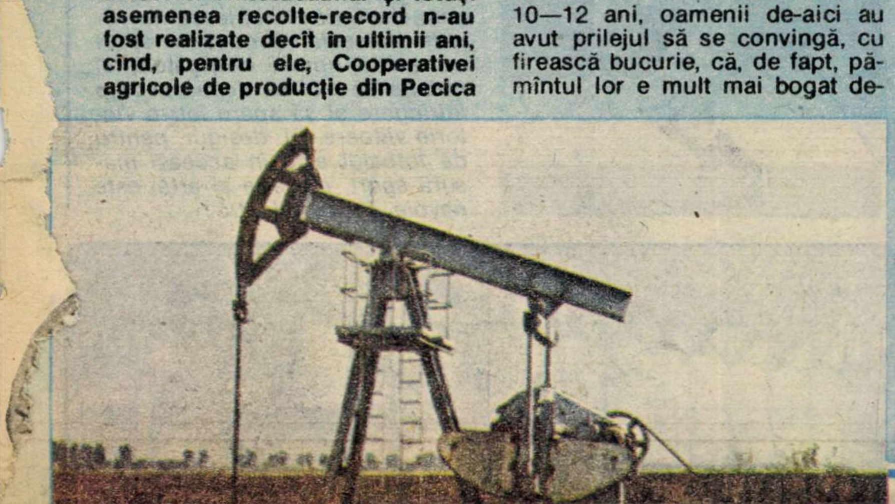

Pagini realizate de
CONSTANTIN DIACONU

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ●

PIONIERI ÎN ÎNTRECERILE „DACIADEI"

CAMPIONII

Marea competiție națională „Daciada" oferă tuturor tinerilor cu aptitudini în domeniul sportului cadrul organizatoric ideal pentru a se afirma în orice disciplină sportivă, pînă la nivel republican. De aceste avantaje și posibilități deosebite beneficiază în aceeași măsură și purtătorii cravatei roșii cu tricolor care, an de an, participă în număr impresionant — de circa două milioane — la întrecerile din cadrul „Daciadei", organizate la 16 discipline sportive. Mulți dintre aceștia — dovedindu-se talentați, ambițioși și perseverenți — reușesc să urce pe treptele cele mai înalte ale podiumurilor de concurs, cucerind mult rîvnitul titlu de campion al „Daciadei". În pagina de față vă facem cunoștință cu trei dintre aceștia, semnalați de pionierii reporteri ai unor subredacții „Cutezătorii".

Un șahist de înaltă clasă

L-am întîlnit pe pionierul Ranko Szuhanek pe coridoarele Școlii nr. 16 din Timișoara, îndreptîndu-se zglobiu spre curtea însorită a școlii, gata să se joace de-a prinselea. E un băiat vesel, cu ochii sclpindu-i de inteligență sub ochelarii care-i dau o notă de oarecare severitate.

Și, într-adevăr, discuția purtată cu el ne dezvăluie un copil cu preocupări serioase, care iubește matematica, dar și literatura, care îl prețuiește pe Ion Creangă, pe Mihai Eminescu, dar și pe Jules Verne. Și, în plus, e pasionat în cel mai înalt grad și de șah, sport în care a și obținut rezultate dintre cele mai bune.

Îndrumat pentru început cu dragoste și competență de către profesoara Ligia Jicman în cadrul Clubului sportiv școlar nr. 1, pregătit apoi de maeștrii Marius Chiricuță și Corvin Radovici, Ranko a obținut, la numai 11 ani, categoria I de clasificare, iar în anul 1985 a cucerit și titlul de campion național la copii. De asemenea, și în calitate de component al echipei școlare a județului Timiș a obținut titlul de campion național. Dar cel mai mare succes al lui a fost realizat în luna ianuarie a acestui an, cînd, în cadrul unui concurs desfășurat la Eforie Nord, a devenit campion național de juniori (categoria 12—14 ani). O participare meritorie a avut pionierul Ranko Szuhanek și la Campionatele mondiale de juniori care s-au desfășurat în vara acestui an la Timișoara.

Îi dorim lui Ranko noi și noi succese, o perfecționare continuă în tainele acestui frumos sport „al minții", o participare cît mai convingătoare la viitoarele competiții interne și internaționale.

Învingătoare pe toată linia

Încă din clasa a IV-a, Mădălina Militaru - în prezent elevă în clasa a VIII-a la Liceul Național din Iași - a fost atrasă de badminton. Atît de mult i-a plăcut acest sport, încît a renunțat la patinajul viteză cu care își începuse încă de la grădiniță „cariera" sportivă. Apucîndu-se temeinic de practicarea lui sub „bagheta" profesorului de educație fizică Nicolae Olaeru, antrenorul echipei amintitului liceu, Mădălina a progresat rapid în acest sport relativ nou, cucerind mai întîi numeroase locuri fruntașe în competițiile organizate la nivel de municipiu și de județ. Apoi, în 1986, Mădălina... și-a văzut visul cu ochii, cum se zice: participînd din nou la întrecerile din cadrul Cupei „Pionierul", a învins pe toată linia, cucerind locul I și titlul de campioană națională. Și-n anul următor - 1987 - reușește o performanță meritorie - cucerirea titlului de vicecampioană în cadrul aceleiași întreceri.

Elevă foarte bună la învățătură, Mădălina Militaru a făcut din badminton, care i-a adus multe bucurii și satisfacții, a doua preocupare a ei, mărturisind că sportul acesta e atît de frumos și de util pentru ea, încît îl va practica în continuare cu aceeași pasiune.

O speranță a înotului românesc

Se numește Ana Maria Pleșa, are 10 ani, e în clasa a IV-a la Școala nr. 6 din Constanța și activează de cîțiva ani în cadrul Clubului sportiv „Pionierul" de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din acest oraș. Elevă foarte bună la învățătură (în fiecare an se numără printre premianți), Ana Maria s-a dovedit a fi deosebit de talentată și de perseverentă și în disciplina sportivă pe care o îndrăgește și o practică zi de zi cu multă pasiune. Numeroase performanțe sportive realizate de ea sînt concludente în acest sens. Un singur exemplu: la etapa finală a Cupei „Pionierul" la înot, desfășurată anul trecut la Timișoara, s-a situat pe locul I la patru probe (50 m bras, 100 m bras, 50 m spate și 200 m mixt), timpul realizat la 100 m bras — de 1'30,4 — fiind nou record național, cu 4 secunde mai mic decît vechiul record.

Îndrumată cu multă competență de către profesorul antrenor Marius Florescu, Ana Maria Pleșa, o reală speranță a înotului nostru, are toate condițiile și șansele să realizeze performanțe sportive dintre cele mai înalte, atît pe plan național cît și internațional. Îi dorim deplin succes!

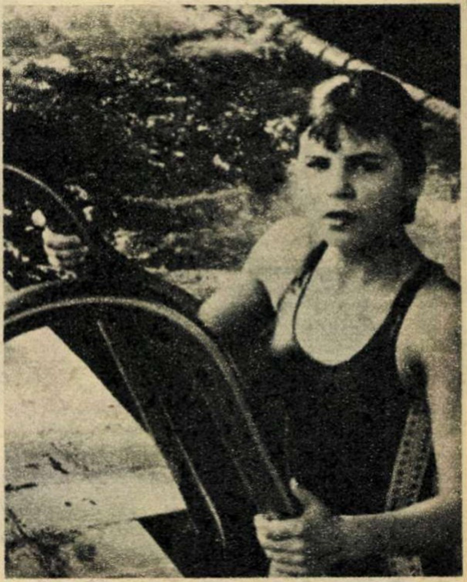

De vorbă cu... Silviu Lung

—Stimate Silviu Lung, ne aflăm la încheierea unui sezon fotbalistic deosebit de bogat, care a readus bucuria în inimile iubitorilor sportului cu balonul rotund. La rezultatele frumoase ale echipei „Steaua" și ale reprezentativei naționale, ale căror buturi le apărați, ați avut și dumneavoastră o importantă contribuție. Mulți dintre cititorii noștri vă admiră și ar dori să știe care sînt, după opinia dumneavoastră, calitățile necesare unui bun portar de fotbal?

- Aș începe prin a le spune că a fi fotbalist e o meserie ca oricare alta și cine nu înțelege acest lucru înseamnă că nu iubește cu adevărat fotbalul. Și, cum în orice meserie există specialiști care pot face anumite lucruri, tot așa în fotbal există atacanți, mijlocași, fundași ori portari. Unii dintre spectatori cred că portarul „stă în poartă". Nimic mai greșit. Un portar face același antrenament ca orice fotbalist pentru a-și asigura o bună condiție fizică. Asemeni atacanților, el exersează și șuturile la poartă, pentru că, atunci cînd soarta meciurilor încheiate la egalitate după timpul de joc regulamentar și prelungiri o decid loviturile de la 11 metri, el trebuie nu numai să se apere, ci și să șuteze imparabil. După antrenamentele comune pentru fiecare fotbalist urmează antrenamente specifice postului pe care îl ocupă în teren. Cred că vă dați seama că pentru „a sta în poartă" e nevoie de... multă alergătură!

În afara unei bune condiții fizice, unui portar îi sînt necesare încă multe calități. Cîteva dintre ele?... În primul rînd, atenție și putere de concentrare pe toată durata unui meci și nu doar în fazele „fierbinți" din fața porții sale, fiindcă astfel poate deveni spectator la un gol înscris în propria-i poartă. Un bun portar trebuie să facă față marii răspunderi care apasă pe umerii săi. E ca în jocurile de copii cu „urma scapă..." Dacă cei din linia de mijloc și din apărare mai pot greși, portarul este acela care, teoretic, trebuie să nu repete greșeala. Fiindcă în sport nu există numai învingători, el trebuie să știe să depășească o înfrîngere și să spere într-o victorie viitoare. Și, desigur, pentru că fotbalul este în aceeași măsură sport, meserie și artă, este nevoie și de talent.

Turnu Roşu

• „De ce este denumită Turnu Roşu cetatea construită cu multe secole în urmă pe Valea Oltului?" — vrea să ştie MIOARA COŞEREANU din TÎRGU JIU.

Pe Valea Oltului, la ieşirea din Boiţa, spre dreapta şoselei, stau încă de veghe vestigiile cetăţii Turnu Roşu, edificată în secolul al XIII-lea. Legenda spune că numele i se trage de la culoarea zidurilor înroşite de sîngele năvălitorilor turci, înfrînţi într-o bătălie din anul 1493. Nu departe, de altfel, stă mărturie şi Dealul Turcilor, numit astfel tot în amintirea acelei sîngeroase bătălii. Ca şi cetăţile învecinate de la Tălmaciu, Lotrioara şi Turnul Spart (construit în sec. al XIV-lea, ale cărui ruine pot fi văzute mai în aval), Turnu Roşu a îndeplinit multă vreme rolul de oficiu vamal, rămînînd astăzi doar un reper istoric şi obiectiv turistic **(Claudiu Vodă)**.

Micronizarea tranzistoarelor

• „Care sînt cele mai importante realizări în domeniul miniaturizării tranzistoarelor?", întreabă SORIN TĂNĂSESCU, Şcoala CORBU, judeţul BUZĂU.

În ultimii ani, a început o adevărată „bătălie" pentru realizarea unor tranzistoare cît mai mici. În prezent industria fabrică, în mod curent, circuite ce pot reuni 20 000 de semiconductoare pe o suprafaţă de cîţiva milimetri pătraţi. Unele circuite permit gruparea a 100 000 de tranzistoare pe o suprafaţă cît cea a vîrfului de deget. S-a reuşit să se obţină tranzistoare de 2—4 microni, ceea ce înseamnă 62 500 bucăţi puse să funcţioneze pe un milimetru pătrat. Experimental, printr-un procedeu chimic special, care aminteşte pe cel al developării filmelor, s-a reuşit să se obtină chiar 10 milioane tranzistoare, separate unul de altul la o distanţă mai mică de un micron. **(Mihai Dianu)**

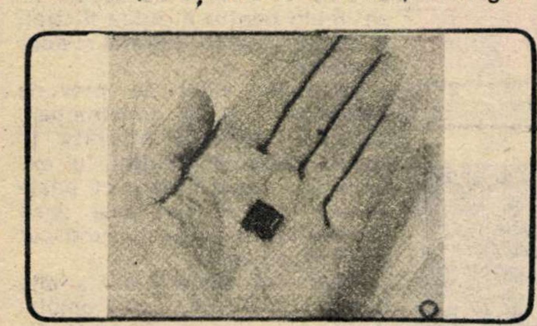

Primele instrumente muzicale

• NICU NICOARĂ din CICLOVA, judeţul Caraş-Severin, vrea să ştie care sînt primele instrumente muzicale create de om.

Se pare că primul instrument muzical făurit de om a fost toba (deşi la început era folosită numai pentru semnalizări-comunicaţii sonore), urmată de fluier. După acestea au apărut instrumentele cu coarde. Vestigii egiptene atestă folosirea harpei încă din îndepărtatele timpuri ale secolelor XXVIII-XXVI î.e.n. În urmă cu circa 4 700 de ani, sumerienii cîntau la liră. Existau organizate, chiar pe atunci, adevărate orchestre. Prin secolele XVI-XIV î.e.n. se introduc în Egipt două noi modele de liră şi harpă, de origine asiatică.

Înainte de secolul al X-lea e.n. este inventat arcuşul, care favorizează construirea unor tipuri superioare de instrumente cu coarde, cu sonorităţi şi timbre nemaiauzite pînă atunci, alcătuind familia violelor: vioara, viola, violoncelul şi contrabasul. Cea care atinge o treaptă înaltă de perfecţiune este vioara, datorită măiestriei unor neîntrecuţi lutieri italieni: Nicolo Amati (1596—1648), Antonius Stradivarius (1644—1737) şi Giuseppe Guarnerius (1687—1745). **(Claudiu Vodă)**

Ce este apartheid-ul?

• „Aş vrea să ştiu ce este apartheid-ul?", întreabă ANDREI VASILESCU din BUCUREŞTI.

Apartheid este denumirea dată politicii de discriminare rasială practicată de guvernul Republicii Sud Africane împotriva populaţiei băştinaşe şi a celei originare din India care locuieşte pe acest teritoriu; aceasta constă în a segrega, a ţine separat („apart") de populaţia albă pe locuitorii băştinaşi şi de culoare ai Africii de Sud, lipsindu-i de drepturi politice, de posibilitatea de a învăţa, de a se califica etc. Locurile în care băştinaşii sînt obligaţi să trăiască se numesc „bantustane" şi sînt cel mai puţin fertile, în cadrul lor populaţia neputînd să-şi asigure cele necesare traiului. **(Silvia Mihuţ)**

Pe scurt

• Emilia Varabiev — Sulina. Primele poezii publicate de Mihai Eminescu au fost „De-aş avea..." şi „O călărire în zori" (1866) • Primul om care a atins Polul Nord a fost exploratorul american Robert Edwin Peary, în expediţia din 1908—1909 • **Alina Gheorghe — Bucureşti.** Primul film artistic românesc a fost realizat, în 1911, de Grigore Brezeanu, avîndu-i în rolurile principale pe Lucia Sturdza şi Tony Bulandra • În lume există circa 60 de mări. Această denumire a fost dată şi unor golfuri sau lacuri (de exemplu, Marea Moartă, Marea Caspică) • **Crimschi D— Sulina.** Deoarece elefanţii trăiesc în grupuri şi din poziţia culcat se scoală foarte greu, înaintea culcării îşi asigură străji împotriva eventualelor pericole. Indivizii izolaţi sînt nevoiţi să doarmă în picioare; de regulă elefanţii dorm aproximativ 4 ore. **(Nina Popescu)**

* * *

SURPRIZA RUBRICII

Zilele acestea, echipajele situate pe primele trei locuri – la finala desfăşurată în această vară în tabăra „Prietenii naturii" de la Bididia, Tulcea – au primit, din partea redacţiei, premii în obiecte şi almanahurile „Cutezătorii" şi „Vacanţa Cutezătorilor". Felicitîndu-i pentru frumoasa activitate desfăşurată pînă acum, le dorim succes şi în această nouă ediţie a concursului. Aceleaşi urări – tuturor prietenilor naturii de la care aşteptăm veşti!

N.R. În imaginea de faţă, fotoreporterul Costel Covalin din clasa a VIII-a de la Şcoala din Volovăţ, judeţul Suceava, l-a surprins pe prietenul său împreună cu porumbeii preferaţi.

Rezultatele concursului de benzi desenate „Cuibul de foc"

Premiul I: Călin Stoicănescu, Timişoara; Dragoş-Radu Trăistaru, Şc. nr. 14, Brăila; Gabriel Zăbavă, Cîmpulung Muscel, Argeş.

Premiul II: Monica Manuela Olteanu, Tulcea; Dragoş Cătălin Butuzea, Constanţa; Sorin Soräşan, Tg. Mureş.

Premiul III: Emil Cristian Şerban, Bucureşti; Cornelia Dragomir, oraş Victoria, Braşov; Petrică Baciu, Slobozia, Ialomiţa.

Menţiuni: Marius Ciorbă, Tg. Secuieşc, Covasna; Zamfir Danciuc, Brăila; Cristinel Însurăţelu, Focşani, Vrancea; Lucian Alex. Driscu, Şc. nr. 3, Suceava; Richard Balázs, Mangalia, Constanţa.

Pentru scenarii s-au mai acordat următoarele premii speciale:

Premiul I: Mirela Panţuru, Constanţa.

Premiul II: Sorina Ilisie, oraş Victoria, Braşov.

Premiul III: Răzvan Ionuţ Şerban, Bucureşti.

Menţiuni: Baciu Adrian, Slobozia, Ialomiţa; Dragomir Mioara, oraş Victoria, Braşov; Munteanu Liviu, Tg. Secuiesc, Covasna; Balázs Gabriel, Mangalia, Constanţa.

Pe lîngă premiile în obiecte, cîştigătorii vor mai primi Almanahul „Vacanţa Cutezătorilor" şi Almanahul „Cutezătorii" 1989. Potrivit regulamentului acestui concurs, autorilor celor mai reuşite povestiri în imagini, respectiv celor care au obţinut premiul I, li se va asigura o călătorie la Bucureşti, în timpul vacanţei de iarnă, pentru a participa, în redacţia revistei „Cutezătorii", la o întîlnire cu redactori şi pictori profesionişti de bandă desenată.

Enciclopedie „Cutezătorii“

O iarbă uriașă:

BAMBUSUL

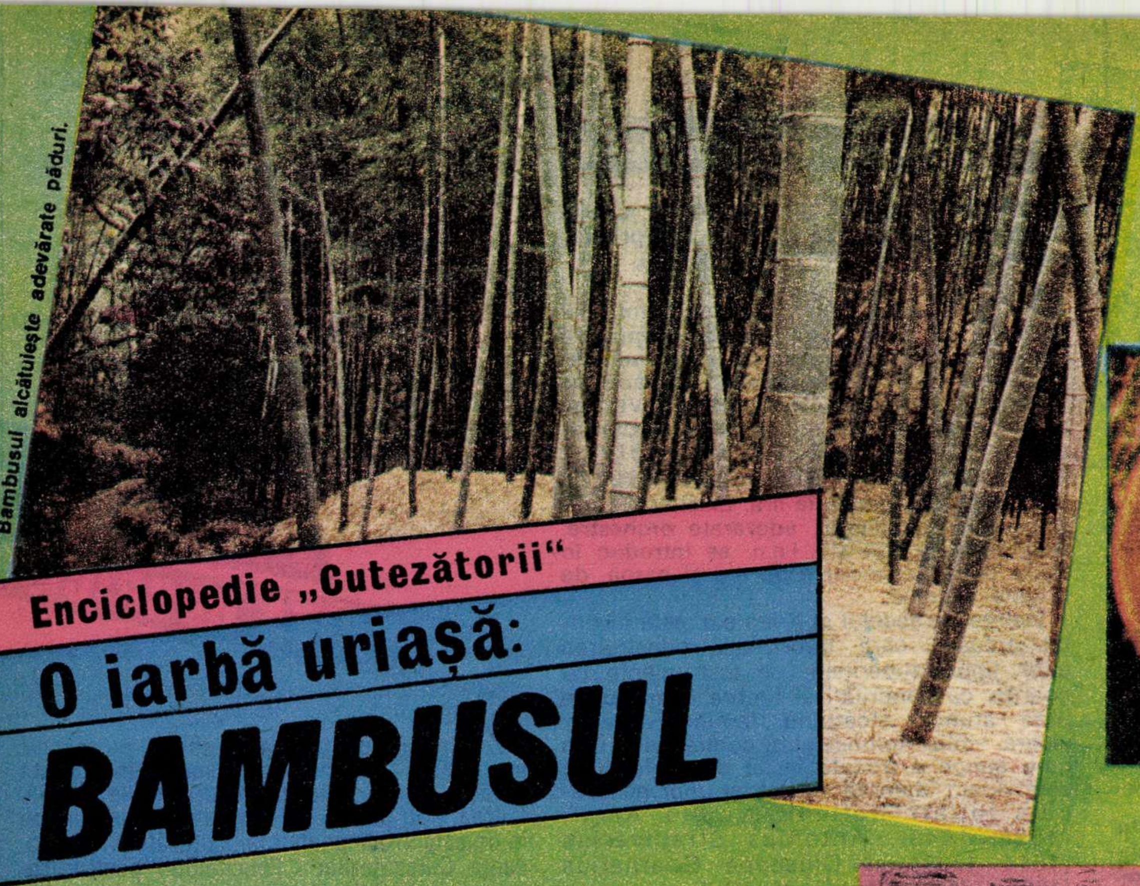

Bambusul alcătuiește adevărate păduri.

Construirea unei clădiri din bambus durează mult mai puțin decît a celor obișnuite. Un exemplu în acest sens îl constituie înălțarea la Zürich, în Elveția, în numai două luni, a unei clădiri înalte de 25 de metri, adică de aproximativ opt etaje.

Bambusul permite confecționarea celor mai diverse obiecte.

Europenii au aflat pentru prima dată despre existența bambusului din scrierile lui Marco Polo, celebrul călător venețian din secolul al XIII-lea, care, căutînd noi drumuri comerciale, a ajuns pînă în îndepărtata Chină. El amintește faptul că locuitorii Chinei împleteau „dintr-o iarbă de dimensiuni colosale“, adică din bambus, funii lungi și puternice, de 5—10 metri, care erau mult mai rezistente decît funiile de cînepă. Chinezii mai foloseau bambusul și pentru construirea podurilor. De exemplu, un pod construit pe rîul Min, din sudul Chinei, era suspendat cu ajutorul unor frînghii de bambus cu un diametru de 18 centimetri. De reținut că acest pod, construit în urmă cu peste 1 000 de ani, este în bună stare și în prezent!

Bambusul este o plantă ierboasă, dar, cu toate acestea, crește pînă la înălțimea unui copac. Este planta care crește cel mai repede din lume. Specialiștii de la Universitatea Kyoto din Japonia au demonstrat prin măsurători foarte exacte că, pe parcursul a 24 de ore, un exemplar de bambus urmărit de ei a crescut nici mai mult, nici mai puțin decît cu 1,319 metri!

Bambusul se deosebește însă fundamental de copaci. În timp ce copacii au la început o tulpină subțire care se îngroașă și se înalță treptat, bambusul iese din pămînt cu diametrul pe care și-l păstrează tot timpul, el avînd o creștere... telescopică, pînă cînd atinge înălțimea maximă. Exemplarele cele mai înalte ajung pînă la 40 de metri. De asemenea, spre deosebire de copaci și de alte plante care dezvoltă frunze cu ajutorul cărora absorb lumina și căldura solară, bambusul se poate dezvolta normal și la întuneric.

Bambusul nu este mofturos la condițiile climatice. În afara zonei reci europene și a regiunilor arctice, el crește aproape pretutindeni, de la regiunile tropicale ploioase pînă în regiunile muntoase la înălțimi de pînă la 4 000 de metri. Cel mai bine îi priește bambusului în India, Thailanda, Malaysia, Filipine, Indonezia și China. În multe țări din Asia, el are o importanță extraordinară pentru economia națională. Locuitorii acestor țări asiatice își confecționează din bambus cea mai mare parte a obiectelor atît de necesare vieții: case, șoproane, garduri, dar și căni, ulcioare, coșuri, jucării pentru copii, instrumente muzicale. Frunzele bambusului servesc pentru hrana animalelor.

În întreaga lume există circa o mie de specii de bambus, dintre care 600 cresc în India. Aici bambusul se folosește ca material de construcție pentru ridicarea celor mai moderne clădiri.

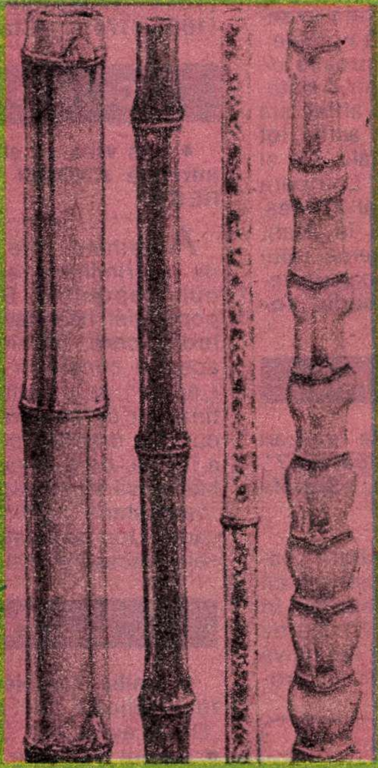

Specii de bambus.

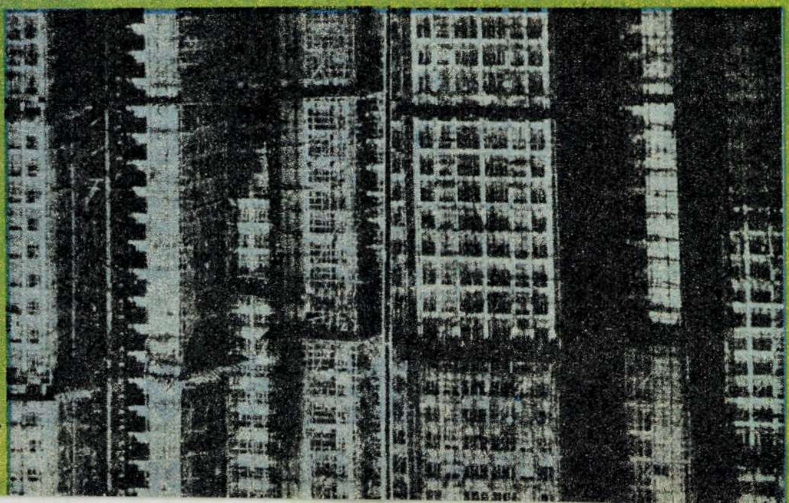

Rezistența bambusului se verifică și în edificarea construcțiilor.

La construirea acestui imobil nu s-a folosit decît bambusul, toate îmbinările fiind executate prin legături cu funii de bambus. Nici măcar un singur cui de fier nu a fost folosit!

În multe țări tavanele caselor și pereții se „tapisează“ cu „beton de bambus“, cum spun localnicii, aceasta pentru că, în loc de bare de fier sau oțel, în beton se introduc tije de bambus. În Tanzania, bambusul înlocuiește conductele de oțel sau plastic care servesc pentru transportarea apei.

Specialiștii se preocupă tot mai mult de bambus ca înlocuitor al lemnului pe care acum ni-l oferă pădurile, dar care în multe țări va constitui o mare problemă într-un viitor nu prea îndepărtat. Bambusul este mult mai productiv. De pe un hectar se recoltează mult mai mult bambus decît lemn, indiferent din care specie. În plus, bambusul se recoltează în fiecare an, în timp ce copacii au nevoie de ani mulți pentru a putea fi tăiați și folosiți în mod rațional și economicos.

Un mare viitor se prevede bambusului și în construcția... navelor cosmice! Aceasta în special datorită greutății lui extrem de reduse. El este cu peste 30—40 la sută mai ușor decît metalul cel mai ușor cunoscut pînă în prezent.

Bambusul mai are însă și alte întrebuințări. El i-a servit omului drept cel mai vechi material pentru scris, după ce a încetat să facă acest lucru pe lut. Chinezii scriau pe foi de bambus cu mult timp mai înainte de a descoperi hîrtia. Astfel, arheologii au descoperit o carte din bambus cu 326 de file, veche de peste 2 000 de ani!

NICOLAE NICOARĂ

● CALEIDOSCOP ● CALEIDOSCOP ●

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1						■				
2							■			
3				■						
4						■				
5		■						■		■
6					■					
7	■		■				■		■	
8				■						
9							■			
10				■						

Jocul fulgilor de nea

ORIZONTAL: 1) Furtună cu zăpadă. Creatorul tabloului intitulat „Iarna". 2) Ascuns, încifrat. Automobil românesc de mare performanță. 3) Neted. Spulberă troienele de zăpadă. 4)Înghețat de nord. A reteza. 5) Fir întrebuințat în urzeala sau în bătătura unei țesături. 6) Salcîm. Dezghețat. 7) Punct cardinal. 8) Apel telefonic. Nămete. 9) Cărările schiurilor și săniuțelor (sing.). Raportul a două numere. 10) Încep și se termină în plină iarnă. Produs înghețat (fem.).

VERTICAL: 1) Autor al altui tablou intitulat „Iarna". Zăpada în esență! 2) A scris poezia „Ninge". Basmul „Meșterii muntelui de gheață" îi aparține. 3) Spațiul în care cîntă orchestra operei (dim.). Din nori! 4) Volum. Cele plastice au redat iarna prin penelul lui Aman, Petrașcu, Tonitza și alții. 5) Avînd. Orificiu de golire a furnalului. 6) Dar. Nume masculin. 7) Norme pentru realizarea unui produs (sing.). 8) Utilizată în trecut la transportarea apei. Tată (pop.). 9) Paulina și Emilia din piesa „Poveste de iarnă" de William Shakespeare. Hait! 10) Accesoriu la un anumit gen de patine. Element de ochire pentru schiorii participanți la proba de biatlon.

DICȚIONAR: STIC.

Georgeta Dumitru

ARENA MATEMATICIENILOR

Nouă fise

Să presupunem că vi se pun la dispoziție nouă fise, pe fiecare dintre ele fiind scrisă cîte o cifră începînd cu 1 și terminînd cu 9. Fisele sînt așezate pe o masă, în ordinea numerică.

Se cere ca fisele să fie așezate de-a lungul a trei laturi ale unui triunghi imaginar, astfel încît suma cifrelor scrise pe ele să totalizeze 20 pentru fiecare latură a triunghiului.

Cum vor fi plasate cele nouă fise?

Ing. Liviu Macoveanu

Concurs fulger

Publicăm mai jos rezultatele concursului din nr. 45/1988 al revistei „Cutezătorii".

În urma tragerii la sorți a răspunsurilor prezentînd toate rezultatele corecte, premiul unic a fost atribuit cititorului nostru **CIPRIAN AMBĂRUȚ**, Școala nr. 1, Roman.

Au mai fost atribuite cinci mențiuni cititorilor: **Claudia-Maria Armeanu,** Școala nr. 1, Curtea de Argeș; **Tatiana Dumitrescu,** Școala nr. 6, Alba Iulia; **Claudia Manea,** Școala nr. 189, București; **Ion Vlad,** Corod—Galați; **Teodor Țăranu,** Școala nr. 166, București.

Șah

Controlul poziției:

Alb — Rgl, Dd1, Ta1, Tf1, Ne2, Cd4; pioni: a2, c2, c4, d5, f2, g3, h2;

Negru — Rc8, Dh3, Td8, Tg6, Nd6, Cc6; pioni: a7 b7, c7, e6, f7, f6, h7.

Albul începe și face mat la a șasea mutare.

Soluția în numărul următor.

LA FIZICĂ

(Biverb: 10, 8)

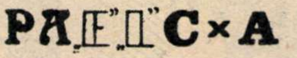

Cîștigătorii concursului „Ticuță cel uituc", ediția 1988

Silian Giani, Galați; **Soare Andreea,** com. Bertea, jud. Prahova; **Onța Florin,** Chiheru de Jos, jud. Mureș; **Zain Ioana Cristina,** Bistrița; **Butnariu Mihaela,** com. M. Eminescu, sat Stîncești, jud. Botoșani; **Costișor Monica,** Turda, jud. Cluj; **Bera Gabriela,** Mîndra, jud. Brașov; **Bănăseanu Amalia,** Alexandria, jud. Teleorman; **Soare Dragoș,** com. Bertea, jud. Prahova; **Strungă Nicoleta,** Botoșani; **Boicu Marian,** Buzău; **Butac Vasile,** Valea Mărului (Calotești), jud. Argeș; **Irina Cucu,** Craiova, jud. Dolj; **Ispas Ionuț,** com. Baia, jud. Tulcea; **Pop Călin,** Baia Mare, jud. Maramureș; **Andrei Minodora,** sat Cîndești, jud. Buzău; **Chiș Ileana,** com. Dragomirești, jud. Maramureș; **Chiș Ion,** com. Dragomirești, jud. Maramureș; **Finoghen Vitali-Cristian,** Sarichioi, jud. Tulcea; **Jătariu Emanuela,** Comănești, jud. Bacău; **Cucu Mihaela,** Tuzla, jud. Constanța; **Gânscă Paul,** Oradea, jud. Bihor; **Fenea Petrică,** Moinești, jud. Bacău; **Gentimir Alexandru,** București; **Bucur Elisabeta,** Sinaia, jud. Prahova; **Mihăileanu Daniela,** com. Poiana-Teiului, jud. Neamț; **Trif Ramona Cristina,** Toplița, jud. Harghita; **Meleca Alin Flavian,** București; **Borcănea Oana,** Constanța; **Stăncioiu Tudor** — București; **Macavei Lucian,** Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud; **Niedl Roxana,** București; **Vieru Tatiana,** sat Plevna, com. Suharău, jud. Botoșani; **Ambrușan Alina,** București; **Racoș Luminița, Racoș Lăcrămioara,** Brașov; **Székely Enikö,** Baia Mare, jud. Maramureș; **Petraru Dorinel,** Isaccea, jud. Tulcea; **Ghenea Maria,** Craiova, jud. Dolj; **Ionescu Petronela,** Vulcan, jud. Hunedoara; **Mărginean Eugenia,** Sibiu; **Dobre Beatrice,** Ghimpați, jud. Giurgiu; **Eftim Cătălin,** Pitești; **Filip Raluca,** Bacău; **Josan Sănducu,** Suceava; **Nițescu Violeta,** Mangalia; **Ionescu Ana Daniela,** București; **Bonta Gabriel,** Turda, jud. Cluj; **Tyelu Cornelia Cristina,** Uricani, jud. Hunedoara; **Mitu Mia,** com. Roseți, jud. Călărași; **Avramovici Vera Flavia,** Oravița, jud. Caraș-Severin; **Negulescu Gabriel Viorel,** București.

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

E IARNĂ IAR: 1) Zăpadă. Lac. 2) Înota. Nume. 3) Ol. Toamnă. 4) Static. Iar. 5) Air. Unr. 6) Nm. Capră. 7) Ip. Larmă. 8) Voci. Een. 9) Tras. Si. Lt. 10) Antarctica.

◆

ȘAH: Soluție:
1. g4+ f: g4 2. h: g4 Rh4 3. D: h6+ D: h6 4. Rh2 și negrul nu poate evita matul cu Nf2

GREȘEALĂ:
Soluție: la 2 și 6.

TICUȚĂ CEL UITUC

TICUȚĂ VREA SĂ DECUPEZE DIN REVISTĂ UN ARTICOL INTERESANT, DAR NU-ȘI GĂSEȘTE FOARFECELE. AJUTAȚI-L VOI!

Cutezătorii

Foto: M. NIEDL

COPERTA NOASTRĂ

Cel mai bun tînăr strungar al țării, Cătălin Idorașl și prietenii lui de la Școala nr. 1 din Cîmpulung-Argeș.

CUTEZĂTORII 49 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR : **ILEANA PIȚA;** *PREZENTAREA ARTISTICĂ :*
POMPILIU DUMITRESCU; *PREZENTAREA TEHNICĂ : VIOREL SÂMPETREAN*

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. Index 41836 12 pagini 1,50 lei

CUIBUL DE FOC

Dintr-o povestire aflată de la bătrînii locului, devenită de timpuriu legendă, copiii unui sat din vecinătatea unui defileu al Oltului au aflat despre existenţa fantastică a unui cal care ar fi cutreierat cîndva munţii, văzut de bunici şi străbunici doar în nopţile cu lună plină.

Toate ar fi rămas poate acoperite de uitare dacă, într-una din zilele verii, Săndel, Iulian şi Oara, prieteni şi colegi de clasă, n-ar fi „descoperit" printre stîncile văii un... cal de piatră. O simplă asemănare sau, poate, o descoperire senzaţională...

Scenariu: ION COSTIN   Desene: ŞTEFAN DAMO

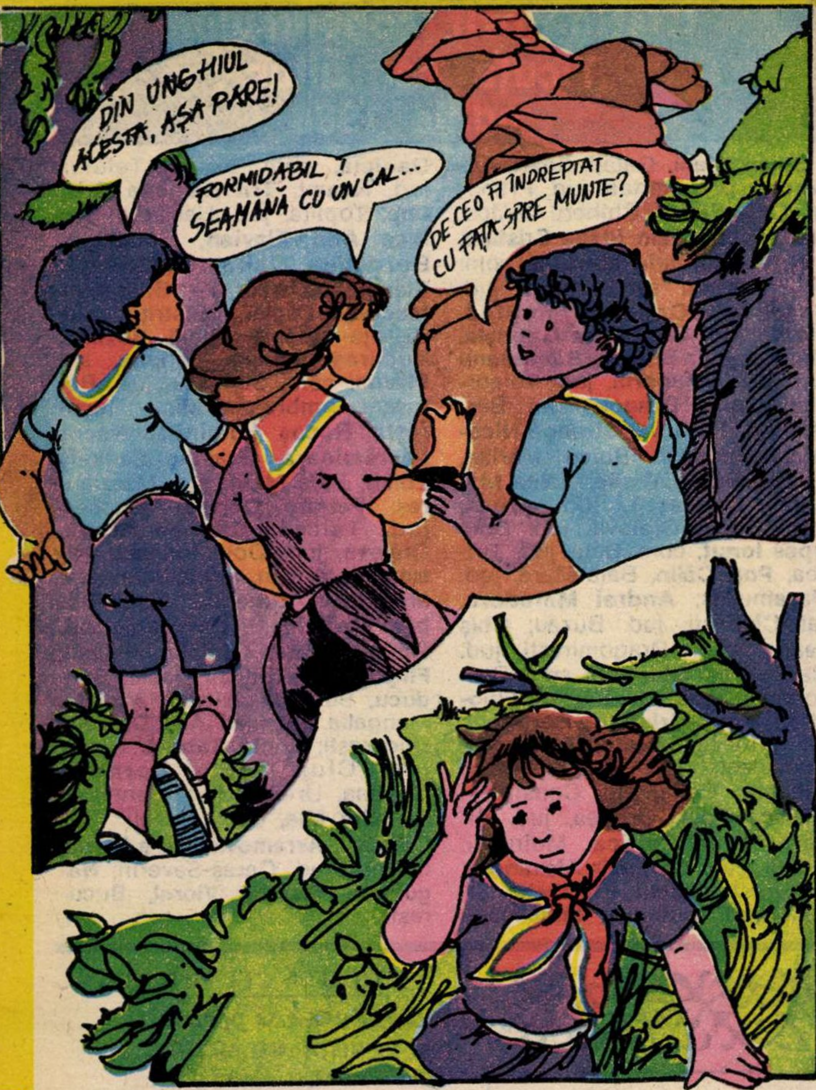
DIN UNGHIUL ACESTA, AŞA PARE!
FORMIDABIL ! SEAMĂNĂ CU UN CAL...
DE CE O FI ÎNDREPTAT CU FAŢA SPRE MUNTE?

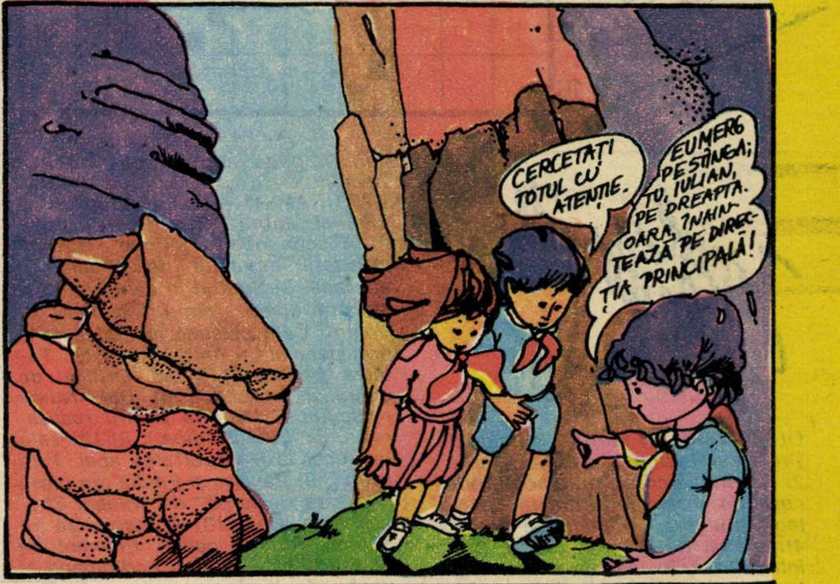
CERCETAŢI TOTUL CU ATENŢIE.
EU MERG PE STÎNGA; TU, IULIAN, PE DREAPTA. OARA, ÎNAINTEAZĂ PE DIRECŢIA PRINCIPALĂ!

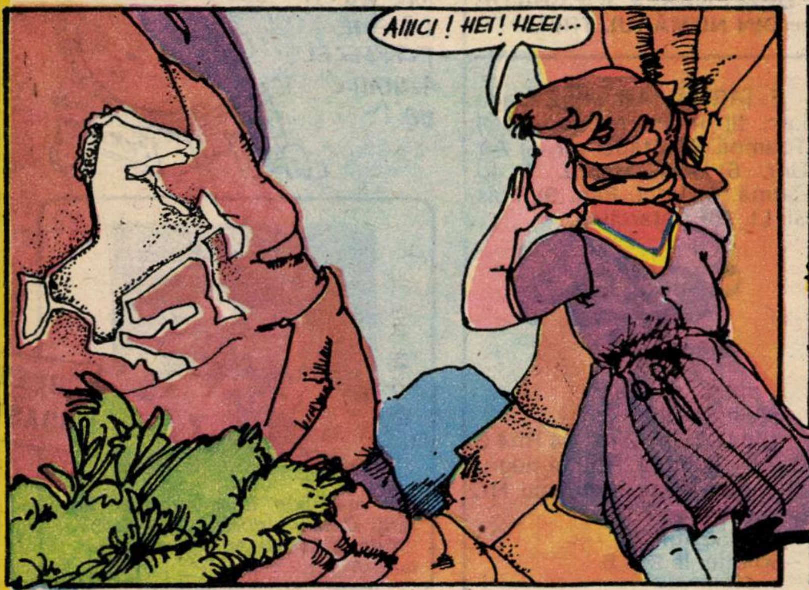
AIIICI ! HEI ! HEEI...

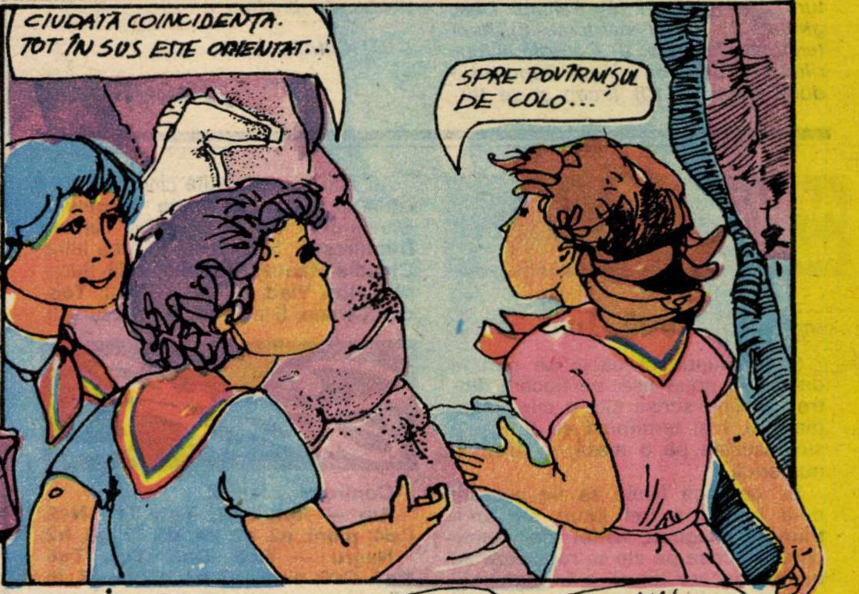
CIUDATĂ COINCIDENŢĂ. TOT ÎN SUS ESTE ORIENTAT...
SPRE POVÎRNIŞUL DE COLO...

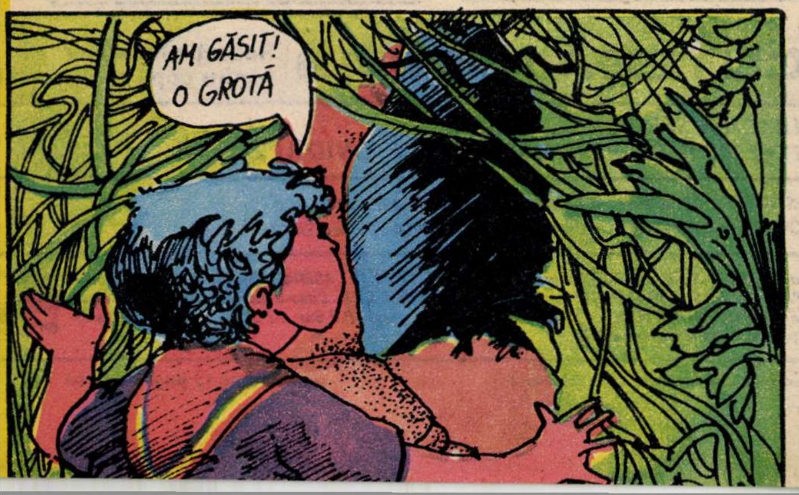
AM GĂSIT! O GROTĂ

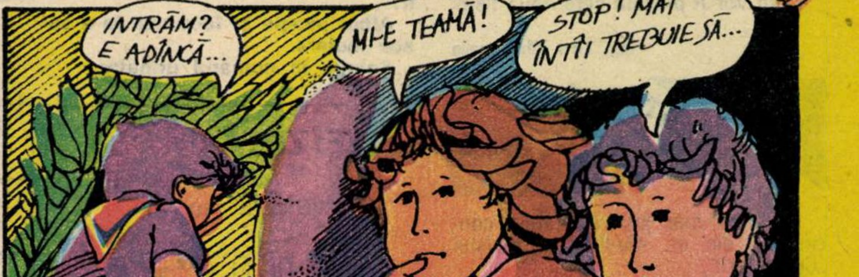
INTRĂM? E ADÎNCĂ...
MI-E TEAMĂ!
STOP! MAI ÎNTÎI TREBUIE SĂ...

După cum ştiţi, în Almanahul „Vacanţa Cutezătorilor" a fost lansat concursul nostru de bandă desenată pentru cititori, în care vi s-a propus să continuaţi voi povestea ilustrată „Cuibul de foc", al cărei prim episod îl republicăm în acest număr. Autorul viitoarelor episoade va fi deci unul dintre cîştigătorii concursului nostru.

În sumar:

● **REPORTAJUL SĂPTĂMÎNII:** Pe podiumul învingătorilor ● **SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ:** Făuritorii oțelului ● **SEMAFOR:** Surpriza ● **FILE DIN JURNALELE** Expedițiilor „Cutezătorii“

15
6
90 cm²
A
D
18
19
21
22
24
27
28
29
30
32
35

Cutezătorii

50

JOI, 15 DECEMBRIE 1988.
ANUL XXII (NR. 1 105)

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

CADRAN POLITIC

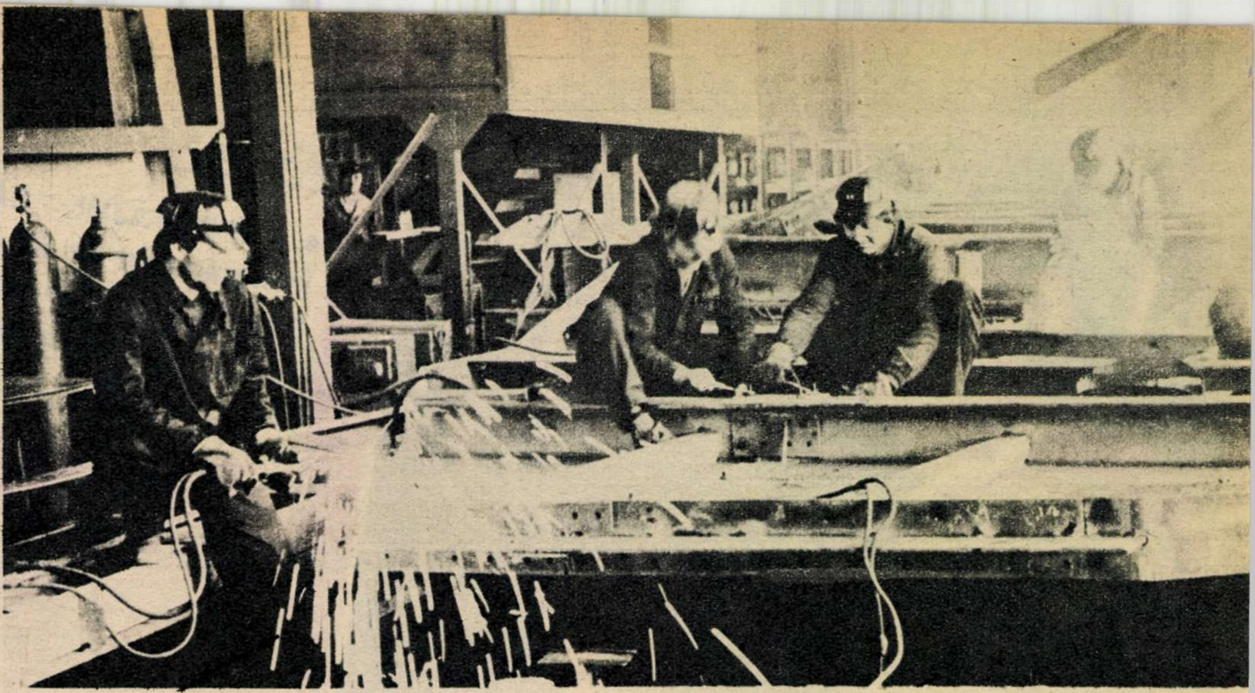

Însușindu-și întru totul tezele, ideile și orientările de o inestimabilă valoare teoretică și practică cuprinse în magistrala Expunere a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la marele forum al democrației socialiste, întregul nostru popor acționează cu abnegație și înaltă responsabilitate, în această perioadă de puternică efervescență politică, de mobilizare exemplară a eforturilor creative, pentru înfăptuirea măreţelor obiective de înflorire multilaterală a patriei. Însuflețiți de îndemnurile adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, comuniștii, toți oamenii muncii sînt hotărîți ca această ultimă lună a anului să contribuie la finalizarea cu succes a planului pe 1988, să constituie o perioadă rodnică pentru pregătirea producției anului viitor. Înfăptuirea exemplară a sarcinilor ce revin fiecărui colectiv de muncă, realizarea întocmai a prevederilor stabilite pe întregul cincinal creează condițiile necesare îndeplinirii unuia dintre obiectivele strategice ale politicii partidului și statului nostru, trecerea României la un stadiu superior, de țară socialistă mediu dezvoltată.

Indicatorii de dezvoltare economico-socială a patriei pe anul 1989 asigură – așa cum s-a subliniat la ședința comună a Plenarei C.C. al P.C.R., a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, în dezbaterile ce au avut loc în Marea Adunare Națională – amplificarea succeselor dobîndite pînă acum în construcția socialistă, ridicarea nivelului de civilizație și bunăstare al întregului popor. Creșterea venitului național, a producției industriale și agricole și a activității din toate ramurile și sectoarele economiei naționale, prevăzută pentru anul viitor, va determina valorificarea superioară, la un înalt nivel de eficiență, a resurselor materiale, a posibilităților de cercetare și creație tehnico-științifică existente la fiecare loc de muncă, în fiecare unitate economică. Deosebit de semnificativ pentru potențialul înalt al economiei noastre naționale este faptul că sporul producției-marfă industriale stabilit pentru anul 1989 este echivalent cu jumătate din nivelul producției industriale a anului 1965. De altfel, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în magistrala Expunere rostită la deschiderea marelui forum al democrației socialiste, din punct de vedere cantitativ, în multe sectoare de activitate s-a ajuns la un nivel bun de dezvoltare, care situează țara noastră în rîndul statelor avansate în ceea ce privește producția pe locuitor și chiar producția globală.

În lumina sarcinilor și orientărilor formulate de secretarul general al partidului, înfăptuirea obiectivelor de dezvoltare pentru acest cincinal și pentru perioada următoare se bazează într-o proporție tot mai mare pe realizarea exemplară a programelor de dezvoltare intensivă, de organizare și modernizare a industriei, a celorlalte ramuri de activitate. Noua calitate a producției și a muncii, realizată prin valorificarea superioară a cuceririlor științei și tehnicii contemporane, se afirmă drept principala caracteristică a activității tuturor celor ce muncesc. Astfel anul 1989 – anul celei de-a 45-a aniversări a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, al celui de-al XIV-lea Congres al partidului – va constitui o perioadă de remarcabile succese în procesul de ridicare a României pe noi trepte de progres și civilizație, pentru făurirea comunismului pe pămîntul patriei noastre. În această măreață operă, întregul nostru popor, condus de partid, este călăuzit de excepționalul Program de muncă și acțiune revoluționară conținut de Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la marele forum democratic din luna noiembrie, document de însemnătate deosebită, ce îmbogățește tezaurul național și universal al teoriei și practicii revoluționare, al gîndirii social-politice contemporane.

Orizont românesc

- **Navaliștii din Oltenița** *se află printre numeroasele colective muncitorești care au raportat recent importante succese în întrecerea socialistă. Constructorii de nave din această localitate au reușit să încheie cu 24 de zile mai devreme planul pe acest an, asigurîndu-se, în acest fel, realizarea peste prevederi a numeroase produse. Semnificativ pentru potențialul ridicat de creație al navaliștilor din Oltenița este și faptul că, pînă acum, au fost livrate beneficiarilor externi 13 nave față de 7 în aceeași perioadă a anului trecut.*
- **Constructorii de mașini** *de la Întreprinderea mecanică de utilaj, accesorii și scule din Baia Mare au realizat un modern agregat care asigură un grad înalt de prelucrare a plăcuțelor de siliciu, contribuind la ridicarea nivelului calitativ al produselor.*
- **Petroliștii** *Schelei de foraj din Tîrgu Ocna, acționînd cu abnegație pentru finalizarea în cele mai bune condiții a activității din acest an, au predat, în aceste zile, înainte de termen, pentru producție, încă 5 sonde, numărul noilor obiective de exploatare a țițeiului și gazelor naturale finalizate în perioada care a trecut de la începutul anului fiind de 28.*
- **Minerii** *de la Cariera Aninoasa – unitate aparținînd Întreprinderii miniere din Cîmpulung-Argeș – au obținut, de la începutul anului, o producție suplimentară de 157 450 tone de lignit. La rîndul lor, minerii din Voivozi, județul Bihor, au pus în funcțiune un nou abataj, dotat cu complex mecanizat pentru tăierea, încărcarea și transportul cărbunelui. Buna organizare a muncii în abataje și în cariere, utilizarea superioară a utilajelor și mașinilor au permis minerilor din acest bazin carbonifer să ridice la 50 000 tone cantitatea de cărbune extras peste sarcinile de plan la zi.*

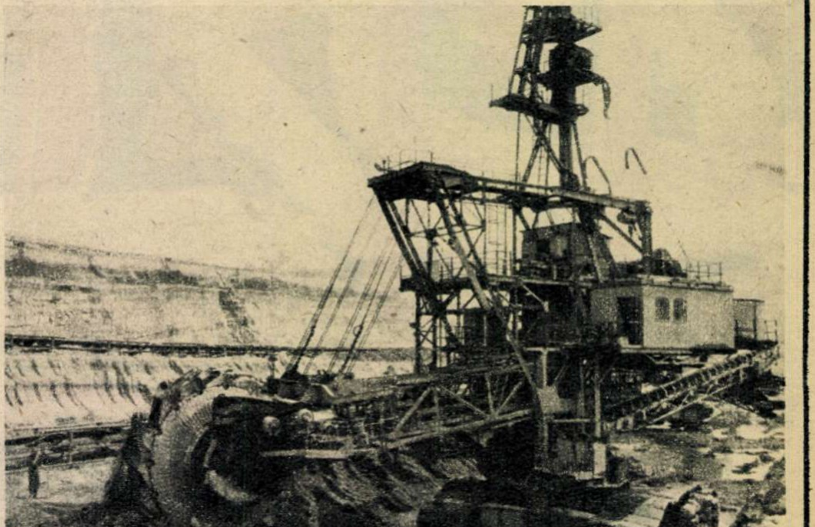

Cîntare patriei

Cîntare ție, Românie,
Pămînt străbun biruitor,
Ne-ai dat atîta bucurie
Și aripi dornice de zbor.

Cîntare ție, țară-primăvară
Cu plai măreț, înfloritor,
Cu oameni demni,
și buni, și harnici
Urcînd înalt spre viitor.

Cîntare ție, Românie,
O, Patrie, noi te slăvim,
Și pentru viața fericită
Partidului îi mulțumim!

Niculina Călin, clasa a VII-a, Școala nr. 9, Călărași

POPORUL – FĂURITOR AL UNEI STRĂLUCITE CULTURI

Factorul fundamental al progresului multilateral al țării, al ridicării ei pe cele mai înalte trepte de civilizație socialistă, îl constituie activitatea concretă a milioanelor de oameni ai muncii din uzine, de pe ogoare, de pe șantiere, din institute de cercetări, din orice domeniu, care transpun în viață programele adoptate de partid pentru prezent și pentru viitor. Dezvoltarea forțelor de producție, perfecționarea uneltelor de muncă și îndeosebi creșterea nivelului pregătirii profesionale contribuie permanent la schimbarea conținutului muncii, la ridicarea calității ei, iar munca influențează în mod determinant progresul acestor factori. Așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu de atîtea ori, așa cum a relevat și în magistrala Expunere rostită la marele forum al democrației socialiste din 28—30 noiembrie 1988, tot ce a realizat poporul nostru este rezultatul muncii sale, sub conducerea Partidului Comunist Român.

Conținutul muncii se schimbă însă continuu, sub influența factorilor de care am amintit mai înainte. Cînd în uzinele din România, numai cu două-trei decenii în urmă, se mai bătea cu ciocanul, pe primul plan era puterea fizică. Acum însă, cînd s-au perfecționat uneltele de muncă, produsele muncii, cînd în uzine au pătruns linii automatizate, calculatoare electronice și roboți, cea mai mare importanță o are gîndirea creatoare. Fiecărui om, la locul lui de muncă, i se cere pregătire profesională înaltă, i se cere un înalt nivel de știință și cultură. Pentru că azi munca, pregătirea pentru muncă nu mai pot fi despărțite de un înalt nivel de cunoștințe științifice și culturale. Pregătirea culturală nu reprezintă o simplă „podoabă“ a creierului. Ea este un factor fundamental al progresului societății; un factor care îi ajută pe om să facă o muncă de calitate superioară. „Cultura — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — se înscrie drept factor activ în formarea unui om cu înalte calități moral-politice, încrezător în forțele poporului, în rolul său de făuritor al istoriei, participant activ, prin munca sa de înaltă calitate, la continua ridicare a patriei pe noi culmi de progres și civilizație“. În cadrul generos al culturii socialiste, omul dobîndește spiritul de abnegație, hotărîrea de a învinge orice fel de greutăți. Dobîndește respectul față de avuția întregii națiuni, față de proprietatea întregului popor. În același timp, el dobîndește spiritul de răspundere pentru buna gospodărire a mijloacelor materiale încredințate de societate fiecărui colectiv, fie că este vorba despre mașinile-unelte dintr-o uzină, de aparatura dintr-un laborator școlar sau mobilierul dintr-o sală de clasă. Pregătirea culturală înaltă trezește dragostea de muncă — factorul primordial al dezvoltării omenirii și, îndeosebi, al formării omului nou, în societatea noastră socialistă.

Azi, în patria noastră, în condițiile edificării socialismului, se asigură nu numai deplina egalitate între oameni, în cadrul unor relații economice, politice și sociale echitabile, dar se garantează și accesul liber la cultură, la cunoaștere pentru fiecare cetățean. Partidul, îndeosebi după Congresul al IX-lea, și-a intensificat mereu mai mult eforturile pentru a realiza o strînsă legătură între dezvoltarea activității culturale și perfecționarea muncii. Lărgirea orizontului cultural al oamenilor muncii determină o puternică influență asupra creșterii calității muncii, îmbunătățirii calității produselor, sporirii eficienței economice. Omul cult muncește mai bine, are o răspundere superioară față de ceea ce îi cere societatea, înțelege în profunzime care sînt exigențele fiecărei etape și ce îi cere lui societatea.

Noua etapă, al cărei semn distinctiv este calitatea, evidențiază, pe planul corelației dintre muncă și cultură, noi cerințe, noi exigențe. La baza tuturor realizărilor poporului, în această nouă etapă trebuie să se așeze, așa cum arată secretarul general al partidului, cele mai înalte cuceriri ale științei și culturii, ale cunoașterii în general. Cultura contribuie în mod fundamental la generalizarea noii calități a muncii și vieții întregului popor. Și contribuie, totodată, la debarasarea de concepțiile vechi și perimate, care mai dăinuie pe alocuri, la promovarea noului în toate domeniile de activitate. Tocmai acesta este scopul asigurării unui conținut superior Festivalului Național al muncii și creației „Cîntarea României“. De la înalta tribună a marelui forum al democrației noastre socialiste din 28—30 noiembrie a.c., în strălucita Expunere pe care a rostit-o, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat necesitatea ca România să devină o puternică forță a științei și culturii. A fost relevat, în acest sens, rolul activității culturale, al Festivalului Național „Cîntarea României“, care s-a transformat într-o puternică mișcare de creație științifică, tehnică, culturală, artistică, antrenînd mase largi de oameni ai muncii într-o intensă muncă de ridicare a nivelului de cultură al întregii națiuni. Așa cum a arătat secretarul general al partidului, „înseși rezultatele acestei activități pun încă o dată în evidență rolul maselor, al poporului, ca adevărat făuritor al culturii, al întregii dezvoltări a patriei noastre“.

Lărgirea orizontului cultural este un proces complex și îndelungat, care începe de la vîrsta șoimilor patriei și a purtătorilor cravatei roșii cu tricolor. Referindu-se la calitățile pe care trebuie să le aibă comunistul, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Trebuie să îți ridici continuu nivelul de cunoștințe, trebuie să acționezi în orice împrejurare ca revoluționar; să acționezi în sensul cerințelor obiective ale dezvoltării. Comunismul înseamnă știință, cultură, un înalt nivel de cunoaștere a legilor dezvoltării sociale și ale naturii“. Acest minunat îndemn înflăcărează și inimile pionierilor, care știu că pentru a deveni cetățean de nădejde al patriei și a fi folositor acolo unde țara are nevoie trebuie să înveți, să acumulezi fără încetare noi cunoștințe, să-ți lărgești continuu orizontul științific și de cultură.

Detașamentul este un cadru minunat de modelare a personalității, de stimulare a efortului necontenit pentru autodepășire. În același timp, el constituie o adevărată familie de prieteni care deține forța de a insufla fiecărui membru al său încredere deplină în propriile puteri.

PE PODIUMUL ÎNVINGĂTORILOR

Așa retrasă și tăcută cum era, Emilia prefera întotdeauna să stea, dacă nu în ultima bancă, oricum într-una din spatele clasei. Colegii se obișnuiseră cu ea acolo, liniștită și puțin cam absentă la ceea ce se petrecea în clasă. Nu ridica „probleme" de disciplină și nici de învățătură. Notele ei de 6, 7, uneori de 8, erau pentru ea... mulțumitoare.

Într-o bună zi însă, cineva a făcut o observație la care nimeni nu se gîndise atunci: **Emilia Huluba**, deși ajunsă odată cu ei în clasa a VIII-a, nu luase, pe cît își mai aminteau ei, niciodată nota 10. Era posibil așa ceva? Iată că era. De vină era Emilia sau poate și ei? Au discutat mult pe tema aceasta și, în cele din urmă, colegul lor **George Grădinaru** s-a oferit să stea cu ea în bancă, invitînd-o, totodată, mai în față, și asigurînd-o că o să-i sară în ajutor ori de cîte ori va fi nevoie.

...În clasă e liniște. Doar mersul pe hîrtie al penițelor se aude. Este o lecție de recapitulare la limba română și li s-a dat lucrare de control la gramatică. Emilia se pregătise mai întîi singură, apoi își lămurise unele amănunte împreună cu noul ei coleg de bancă, așa că în „general" știa. Avea totuși cîteva îndoieli. De aceea, se uită în stînga încercînd să-i prindă privirea lui George. I-ar fi fost suficientă doar o mică încuviințare dacă acesta și-ar fi aruncat ochii pe lucrarea ei. Dar el parcă nici n-ar fi știut că este și ea acolo, în apropierea lui. „Ei, cum a mers", o întrebase el de-abia în recreație. Emilia a mormăit ceva, apoi s-a îndepărtat.

...Din nou liniște, din nou lucrare de control. De data aceasta, la matematică. Li s-au dat exerciții destul de dificile și toți muncesc din greu să le rezolve corect. La fel și Emilia. Lucrase multe probleme împreună cu George și acum parcă totul era descurcat, știa să facă operațiile, una după alta. Dar dacă totuși... Ce bine ar fi să se uite colegul ei la rezolvările obținute! Ar răsufla ușurată. Acesta chiar se uită pe lucrarea ei o clipă. Pe chipul lui însă nu se citea nimic. „Ei, cum a mers?" o întreabă el, și de data aceasta, în recreație. Emilia simte că se înfurie, dar se abține. „După cît am zărit, cred că ai ajuns la soluții bune", o asigură el. Pe Emilia însă n-o mai interesează părerea lui. Oricum este prea tîrziu...

De fiecare dată, George pare că nu înțelege supărarea Emiliei. Nici cînd este ascultată nu-i strecoară niciodată sub ochi caietul sau cartea, iar cînd învață împreună o îndeamnă mai ales pe ea să vorbească. Așa și-a propus el să procedeze și așa s-a sfătuit și cu colegii. Acum sînt mari, fiecare trebuie să învețe singur cît mai mult și să-și ceară sieși, nu să aștepte de la alții. Lucrul acesta trebuie, în cele din urmă, să-l priceapă și Emilia.

Iată că într-o zi, pentru întîia oară, Emilia, cu oarecare sfiiciune, se ridică pentru a fi ascultată la chimie. Surprinsă plăcut, tovarășa profesoară o ascultă. Stupoare: știe totul, absolut perfect, la o lecție de recapitulare. Nota 10, însoțită de laudele de la catedră! Primul 10 din „cariera" ei de elevă! O victorie urmată, în zilele următoare, de altele: 10 la biologie, 10 la geografie, 9 la matematică, 9 la limba română. Un miracol? Da. „Miracolul" învingerii unor limite, „miracolul" prieteniei și al colegialității, al seriozității și maturității vîrstei de 14 ani! Pentru că numai astfel pot fi explicate succesele unui detașament — al clasei a VIII-a C, de la **Școala nr. 11** din **Bacău** — în care, din 40 de pionieri, 20 au participat la cîte două și chiar trei concursuri pe materii, obținînd numeroase premii și mențiuni. Și tot astfel poate fi explicat atașamentul lor deosebit pentru școala pe care, împreună cu toți colegii din celelalte clase, au împodobit-o ca pe propria locuință. De la perdelele brodate din ferestre și pînă la băncile imaculate, la florile întotdeauna vii, la tablourile alese cu cea mai mare îngrijire, la panourile și gazetele mereu „la zi", totul a trecut prin mîinile lor pricepute, harnice. Este un mod firesc de a-și exprima bucuria, plăcerea, recunoștința și mîndria de a fi elevii școlii celui mai tînăr cartier al Bacăului, cartierul Miorița. Astfel, atitudinea față de învățătură — prezența de sută la sută la școală, 88 de premii și mențiuni obținute la ultimele concursuri pe materii — este dublată de atitudinea față de munca practică, concretă. **Unitatea lor deține drapelul de unitate fruntașă pe județ!**

ELENA MĂNESCU

FOTO REPORTER „Cutezătorii"

Ca întotdeauna, înainte de încheierea trimestrului, pe adresa rubricii au și început să sosească portretele unora dintre cei mai sîrguincioși pionieri, prezentate de pionierii fotoreporteri. Iată cîteva dintre ele:

1—2. **ANA MARIA LUNGU**, pionieră comandantă de unitate, și **ANA MARIA PÎNZARU**, amîndouă în clasa a VIII-a la Școala nr. 3, Suceava.

3. **GHEORGHE PETRESCU**, clasa a VIII-a, Școala nr. 8, Bacău, fruntaș la învățătură și pasionat electronist.

4. **LUCIAN FÎRCEA**, Școala nr. 9, Reșița.

5. **FLORIN SÎRBU**, clasa a IV-a, Școala Scăiești, județul Dolj.

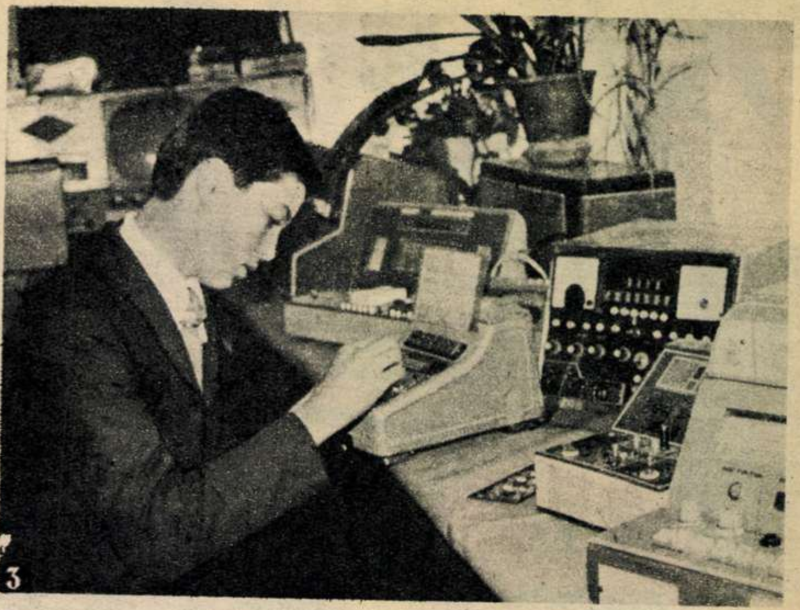

3

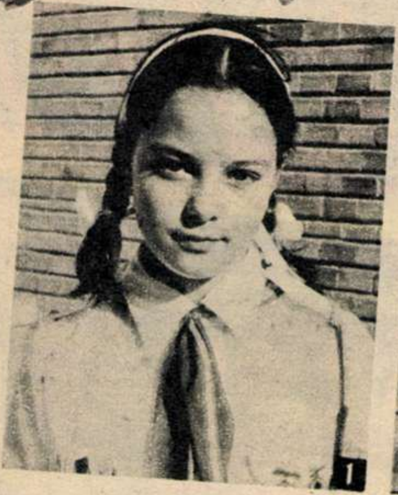

1

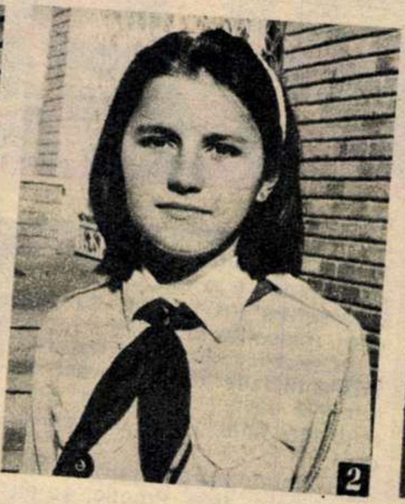

2

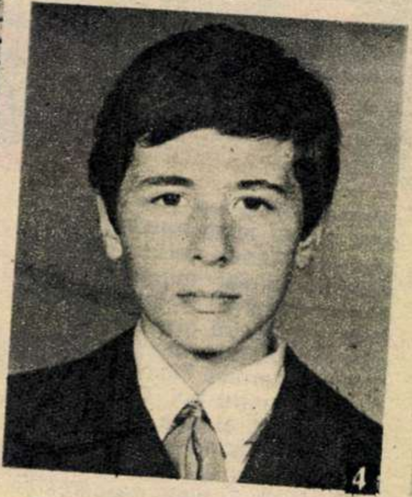

4

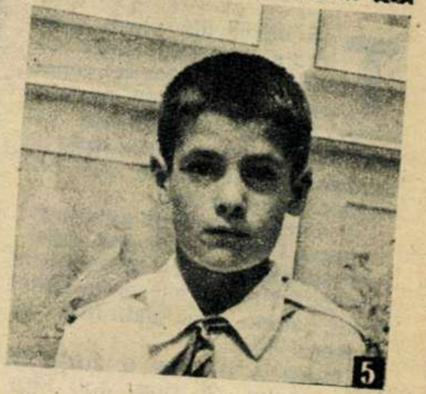

5

Pe adresa redacției a sosit o scrisoare

Stimată redacție,

Plăcut impresionat de hărnicia cîtorva purtători ai cravatei roșii cu tricolor, m-am gîndit să mă adresez dumneavoastră cu rugămintea de a publica în revista „Cutezătorii" această scrisoare, spre a face cunoscute frumoasele lor fapte.

De la fereastra apartamentului în care locuiesc, am deseori prilejul să-i admir pe cîțiva dintre copiii locatari ai blocurilor A2-2 și A4-1 din Hunedoara. Pricepuți, ei se ocupă, indiferent de anotimp, de amenajarea și întreținerea spațiilor verzi în jurul blocului, dar și a frumosului parc din fața oficiului P.T.T.R. aflat în apropiere. Acum, cînd zăpada acoperă mai peste tot aleile și arbuștii din fața blocurilor noastre, prin grija acestor mici gospodari, pîrtiile amenajate asigură intrarea în blocuri, iar crengile fragile ale copacilor și arbuștilor sînt scuturate de zăpadă.

Între cei cărora aș dori să le adresez felicitări pentru hărnicia și spiritul gospodăresc de care dau dovadă se numără și Simona Pilogan, Alina Purcaru, Ofelia Farca și Edmon Bartoș.

Cu mulțumiri,

SILVIU JOLDIȘ
maistru la Uzina cocsochimică a Combinatului Siderurgic Hunedoara

Ritm

Invitați de către colegii lor de la C.P.S.P., membrii cercurilor cu profil muzical din școlile orașului Săcele, județul Brașov, au participat recent la acțiunea intitulată „Patria oglindită în creația compozitorilor români contemporani" ● **O mininavă** elegantă, aflată în fază de finisare, va fi lansată la apă sub... pavilionul cercului de navomodelism de la C.P.Ș.P. din Alba Iulia. După cum se vede din imaginea trimisă de pionierul fotoreporter Emil Moraru, constructorii sînt mîndri de opera lor ● **„Politețea, la ea acasă"** sau, mai bine zis, la... Școala Iernut, județul Mureș, iată tema unui concurs la care pionierii participanți s-au întrecut în a dovedi cît știu și cum aplică regulile de comportare frumoasă în viața lor de școlari și pionieri ● **Peste 200 de elevi** din clasele V—VI de la Școala nr. 4, Oradea, au fost invitați de către colegii lor de la cercul de geografie pentru a lua parte la almanahul științific avînd o temă la ordinea zilei: „Terra și agricultura modernă" ● **Mai multe secții** din cadrul Întreprinderii de construcții metalice din Bocșa, județul Caraș-Severin, au fost vizitate de curînd de către pionierii claselor a VIII-a A și B de la Școala nr. 1 din localitate. Cu acest prilej, ei au aflat multe dintre „secretele" meseriilor practicate aici ● **Peisajul** de inegalabil pitoresc și frumusețe al Munților Retezat a putut fi admirat de către membrii mai multor cercuri de la C.P.Ș.P. Deva, prin intermediul excelentului film realizat de către colegii lor din echipajul „Sargedava '88" în trecuta vacanță de vară ● **O gală de filme științifice**, avînd ca temă „Enigme descifrate ale geneticii", a fost prezentată de către membrii cercului „Prietenii adevărului științific" de la Palatul pionierilor și șoimilor patriei din Capitală pentru colegii lor de la școlile nr. 36, 84, 98, 114 și 189 ● **Corespondenta noastră** Monica Morărescu, de la Școala nr. 1 Suceava, ne scrie că, în cadrul unei noi săptămîni-record de recuperare a materialelor refolosibile, pionierii unității au predat peste 6 000 de sticle și borcane. Fruntașii acestei întreceri: detașamentele claselor a VII-a C, a VI-a B și a VII-a B. Felicitări!

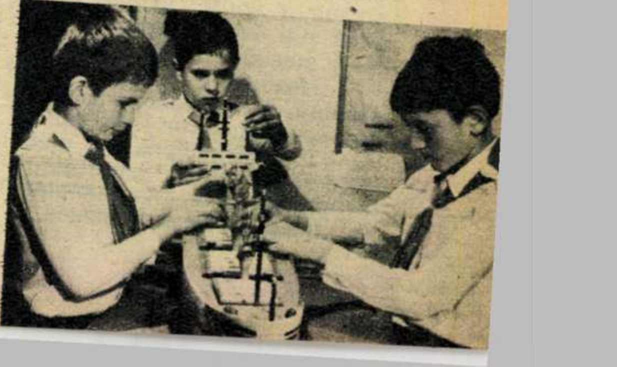

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ

FĂURITORII OŢELULUI

Toţi elevii din clasă şi-au întors capetele către ultima bancă. Nu le venea să creadă. Ceea ce afirmase Dragoş, colegul lor cel mai tăcut, „fizicianul", cum îi spuneau ei, îi făcuse să-l privească neîncrezători.

— Este adevărul-adevărat, reîncepu Dragoş. Cele mai puternice tunete pe care le-am auzit vreodată au fost cele de la combinat, acolo, pe platformă, la cuptorul nr. 2...

Cineva a propus o vizită la faţa locului. Şi ziua. Joi. Pioniera Lavinia Vlădilă ne-a invitat şi pe noi, rugîndu-ne să venim şi cu aparatul de fotografiat.

În dimineaţa zilei de joi am intrat cu toţii pe poarta Combinatului de oţeluri speciale din Tîrgovişte.

Oameni în faţa... furtunii

Nu, Dragoş nu greşise. Iar de acest lucru ne-am dat seama în timp ce urmăream realizarea unei şarje de oţel. După ce fierul vechi a fost introdus în cuptor, oţelarii s-au retras pe rînd. Unul dintre ei, văzîndu-ne cum priveam curioşi şi nedumeriţi de ce se întîmpla în jurul nostru, îşi scoase cascheta de pe cap şi făcu semn cuiva (pe care noi nu-l vedeam) „să aştepte". Apoi veni lîngă grupul nostru.

— Bună ziua, ni se adresă el, înainte ca vreunul dintre noi să scoată o vorbă. Înţeleg că nu prea ştiţi ce se petrece aici, eu mi-s meşterul Miron Ignat.

— Meştere, îl întrebă Dragoş Gîdiuţă, de ce pleacă oamenii şi lasă cuptoarele în voia lor?

— Îţi poţi imagina, tu, oţelari care să plece aşa, tam-nisam, şi să lase lucrul la voia întîmplării? Nu, flăcăule. Dacă ei pleacă, înseamnă că e un rost aici. Pe care o să-l aflaţi imediat. Şi ca să nu credeţi cine ştie ce altceva, vă voi spune în două cuvinte despre ce este vorba. Cînd va începe operaţia de topire se vor isca nişte bubuituri atît de puternice încît devin periculoase pentru noi. Dacă facem o socoteală simplă, vă veţi da seama. Limita maximă a zgomotului suportat de om este de 80 de decibeli. Ei bine, descărcările electrice din cuptor produc nişte tunete, ca să le zic aşa, care ajung pînă la 120 de decibeli. Aceste zgomote durează aproximativ două ore, pînă se formează baia metalică.

Am înţeles şi ne-am retras şi noi. Meşterul Ignat făcu alt semn cu cascheta ridicată deasupra capului şi veni în fugă după noi.

Mergeam unul după altul pe pasarela ridicată undeva la aproximatriv 30 de metri. Jos se întindea, imensă, hala de pregătire. Macarale puternice prindeau în ghearele lor bucăţi de fier vechi pe care le transportau spre rampa de încărcare, îndoindu-le ca pe nişte beţe de chibrituri. „Cele peste 50 de tone de fier vechi colectat de şcoala noastră se vor afla, poate, în aceste grămezi", gîndi Lavinia Vlădilă.

Meşterul Miron Ignat o luă înaintea noastră, tăcut. Se gîndea, probabil, la Gheorghe şi Mirela, copiii săi, elevi şi ei în clasele a V-a şi a IV-a. Se născuseră aici, la Tîrgovişte, la puţină vreme după ce venise, împreună cu familia, de la Hunedoara. Meseria de oţelar o învăţase la Cîmpia Turzii, la Hunedoara făcuse numai şcoala de maiştri. Se opri pe o altă pasarelă. Aşteptă pînă venirăm toţi. Privirea lui se opri pentru o clipă, cu blîndeţe, la unul dintre copii, vrînd parcă să spună „Uite, el seamănă cu Gheorghe al meu". Dar n-a zis nimic. Ne făcu doar un semn. Cu degetul. Linişte. Atîta cîtă poate fi într-o oţelărie. Sîntem la oţelăria electrică nr. 2, cea mai mare de acest gen din sud-estul Europei.

...Un tunet formidabil acoperi totul. Priveam macaralele care ne asurziseră cu zgomotul lor în hala de pregătire şi ni se părea că se deplasează „teleghidate" ca-n filmele fără sonor. O adevărată furtună artificială se abătu asupra oţelăriei. Am închis cu toţii pentru o clipă ochii şi am avut sentimentul că uriaşele cuptoare o iau din loc, cu încărcătura lor cu tot, cu paşi mari, răscolitori.

...Oţelarii şi-au reluat locurile. Vasile Mihăilă are 23 de ani. La luminile lavei din cuptor pare mult mai tînăr. Chiar un adolescent.

— Acum cuptorul intră în faza de oxidare, zice. Practic, se elimină elementele care nu au ce căuta în structura chimică a unui oţel de calitate.

Îşi „trage " ochelarii pe ochi. Ca să poată „pipăi" mai bine oţelul.

— Oţelul are o viaţă a lui interioară, inconfundabilă. Nici nu ştiţi ce plăpînd este. O mică greşeală de calcul şi dintr-un oţel tare ca... „fierul" iese un amărît de metal pe care-l poţi îndoi cu mîna. Uitaţi-vă, uneori se mişcă mai repede, alteori mai încet. Dacă am mai mult cupru în cuptor, se schimbă marca oţelului, acesta devenind de o calitate inferioară. Dar, vedeţi, la proba de laborator a ieşit un coeficient mai mare de crom, nichel şi molibden. Acum e rîndul meu. Eu

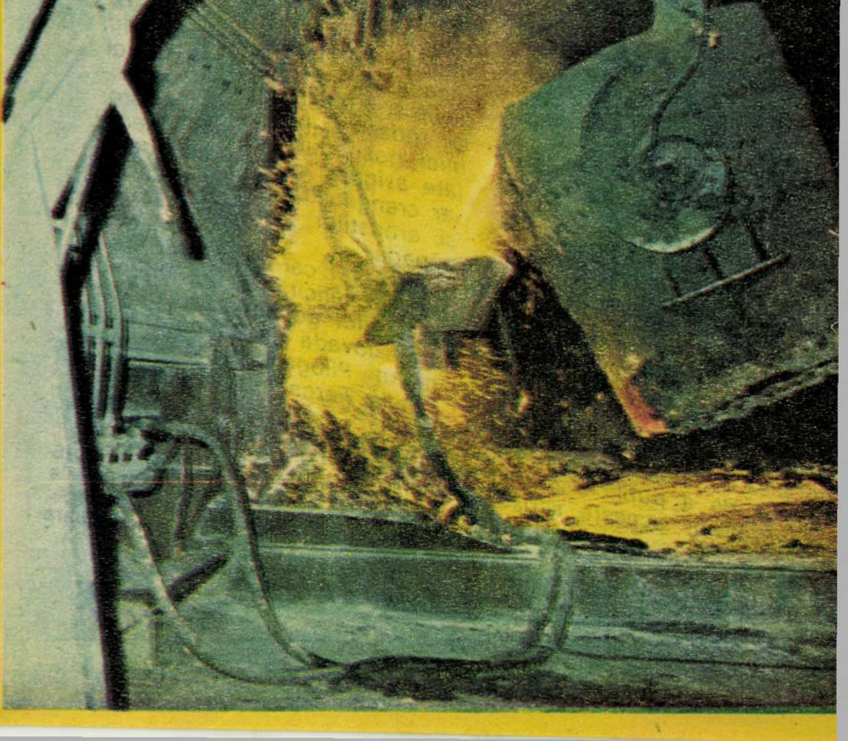

dirijez calitatea oțelului. Știți ce fac? Mai scot din carbon. Și ajung la oțel cu caracteristici deosebite.

La celălalt cuptor, topitorul-șef Gheorghe Eftinoiu își repartizează oamenii din subordine la încărcat cromul, la probe pentru laborator, la sortare. Șeful de schimb, inginerul Neculae Bârliba, îl caracterizase lapidar: „Este un oțelar pasionat. Are oțelul «în sînge». Nu trebuie să-i spui ce are de făcut".

— Este adevărat că oțelul trebuie „calmat"? întrebă Marian.

— Desigur. Cînd este scos din „baia" lui, oțelul devine extrem de nervos, chiar ăsta e cuvîntul. Dar și noi știm ce să-i facem.

Și ne demonstrează imediat. În cochilia pentru probe, oțelul turnat în stare lichidă începu să fiarbă și să „sară". Topitorul-șef Eftinoiu veni cu o simplă sîrmă de aluminiu. O introduse în cochilie și, ca sub o baghetă magică, oțelul se cuminți.

— Acum se poate discuta foarte frumos cu el, mai zise topitorul-șef. Ce are, ce-l doare, ce-i mai trebuie.

— De pildă, ce are acum oțelul din cochilie?

— Să vedem. Da. 130 carbon, 0,30 mangan, 0,08 siliciu, 0,045 sulf, 0,035 fosfor, 0,60 crom. Priviți fișa, mai are nichel, cupru, wolfram, molibden. Este o probă informativă, care mie-mi spune multe. De pildă, faptul că din această șarjă pot scoate un oțel aliat căruia, în cazul nostru, îi spunem RUL-1.

De la unu la... 400

Oțelul își schimba în cuptor din cînd în cînd culoarea. Acum este roșiatic-gălbui. Începe să se „limpezească", cum afirmase un șticar (așa se numește cel care este topitor în formație).

Și, iată, că printre cuptoare o zărim pe inginera Ionica Moiceanu, proiectant la centrul de cercetare-proiectare. Este în combinat încă de la punerea în funcțiune a primului cuptor cu arc electric. Și acum își mai amintește cum sunau telefoanele. Ba erau montorii, ba constructorii sau electricienii. Se controlau și se verificau sistemele de răcire, de încălzire, de basculare. Era doar primul cuptor ce începea să funcționeze în tînărul combinat din Tîrgoviștea anului 1973.

— Ce se producea atunci, în 1973, tovarășă ingineră?

— La început ne interesa să producem cea mai simplă marcă de oțel, acel OL-37 care acum a rămas o amintire. Simbolul OL înseamnă oțel, iar cifra 37 este coeficientul de rezistență la rupere.

— Anii au trecut...

— Așa este. În 1988, Combinatul de oțeluri speciale din Tîrgoviște produce aproximativ 400 de mărci de oțel, printre care mărcile de oțel carbon și oțel aliat cu destinații speciale.

Inginera Ionica Moiceanu ne relatează fragmente din „povestea" oțelului fabricat aici, la Tîrgoviște. Deosebit de semnificativ este faptul că în ultima perioadă cercetătorii combinatului au pătruns tot mai mult în structura aliajului. La microscop se pun foarte limpede în evidență grăunții de oțel, impuritățile (denumite de specialiști incluziuni) și neomogenitățile chimice (denumite, la rîndul lor, segregații). Pentru ca oțelul să fie de o calitate tot mai înaltă trebuie ca în structura lui să fie cît mai puține incluziuni. Iar acest lucru se realizează în mod diferit pentru fiecare marcă de oțel.

— Cum s-a procedat, de exemplu, tovarășă ingineră, pentru obținerea uneia din cele mai noi mărci: oțelul de rulmenți cu grad ridicat de puritate și omogenitate?

— S-au folosit tehnologii speciale de retopire electrică sub zgură.

Procedeul este prea complicat pentru a putea fi relatat în cîteva cuvinte. Inginerul Dan Matescu, specialist la instalația de retopire, și inginerul Viorel Florescu, cercetător, ne conduc la Oțelăria electrică nr. 1. Privim un utilaj ce tocmai atunci părea că ieșise dintr-o povestire științifico-fantastică: totul automatizat, beculețe pîlpîind uneori la pupitrul de comandă și o pîrghie „țăcănind" preț de o secundă. Lingoul de oțel se retopește, împins ca de o mînă nevăzută, într-o baie argintie și calmă.

Și totuși povestea oțelului nu se oprește aici. Urmează testul la oboseală. Și, în funcție de acesta, alte nopți și zile de cercetare și muncă, pînă cînd incluziunile colțuroase și carburile sînt eliminate și oțelul iese limpede și elastic, deși noi îl vedem tot cenușiu și extraordinar de dur.

Destinații precise

Macaragiul Vasile Trandafir își începu „cursa". Înălță oala (recipientul acela imens căptușit cu cărămizi refractare în care se răstoarnă lava din cuptor) și porni „ca din pușcă", luînd startul cu viteza de aproximativ... 1 metru pe secundă. Trebuie să se înscrie în norma de timp: 5 minute. Atît durează cursa de la cuptor la standul de turnare. Iar aici este necesar ca oala să fie plasată la punct fix, cu o abatere maximă de un centimetru.

Lava se strecura printr-un sifonaș cu un murmur ușor. Șeful de schimb, inginerul Neculae Bârliba ne explică întregul fenomen. Reținem că și oțelul își are preferințele lui. Este foarte sensibil la temperatura de turnare și mai ales la modul cum este pregătită garnitura de lingotiere. Îi place, cum s-ar spune, căldura și curățenia.

— Și lingourile unde pornesc, tovarășe inginer?

— Tot ceea ce ați văzut pînă acum nu reprezintă altceva decît povestea de suflet a oțelului și a oamenilor care-l făuresc. De aici înainte oțelul intră în circuitul prelucrării industriale. La fiecare pas întîlniți oțelul. Civilizația umană nici nu poate fi concepută fără acest extraordinar aliaj. Nici nu vă imaginați cîtă exactitate există în modul lui de folosire. Fiecare marcă are destinația ei. De multe ori chiar aceeași marcă are mai multe întrebuințări. De pildă, să vedem ce se poate întîmpla cu oțelul pe care noi îl numim OLC-45. De cele mai multe ori, această marcă este foarte mult căutată în construcția de mașini. Dar tot această marcă, realizată cu bună știință de către noi cu un conținut de gaze mai mic și cu elemente reziduale mai puține, este utilizată în industria energetică.

La întoarcere am trecut din nou prin fața cuptorului nr. 2. Oțelul, în faza copilăriei sale, se întorcea molcom pe o parte și pe alta, legănat de privirea oțelarilor.

ION SBÂRNEA
Foto: TUDOR CRISTEA

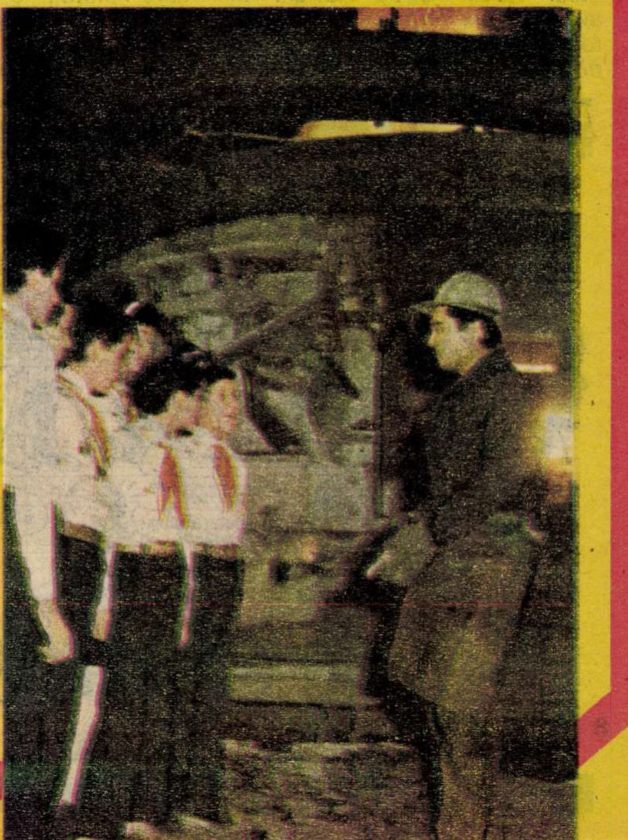

Eroism românesc

Curg anotimpurile, smulse zi de zi
Ca niște trenuri alergînd în cer;
E-o ardere perpetuă, iar verbu-„a fi"
E formulat din rîuri, munți, cîmpii cu grîu, din fier.

Pe mare navele măsoară visuri lungi, ducînd
Spre alte țărmuri, țări și continente
Mireasma tricolorului din românesc pămînt,
Lumina omeniei noastre-n sentimente.

Lîngă furnale, clipele se numără invers;
La mii de grade, luna înflorește dintre frunți,
Un trib de porumbei semnează alb pe univers
Vestind orașe noi urcînd din șes și munți.

Diviziile muncii duc pe umeri țara
În verticala devenire gînd cu gînd –
Pe Dunăre un nou baraj anunță primăvara
Iar cosmosul semințelor se rupe din pămînt.

Din nou se-adaugă un an mai roditor
Epocii de lumină ctitorită omenește
Dintr-un prezent de aur, înalt, spre viitor,
Eroic, pașnic, demn și românește.

ION CRÎNGULEANU

Surpriza

Dacă doriți să citiți o poveste, avem exact ce vă trebuie. A fost odată ca niciodată. A fost odată un băiat numit Cireș Adrian. El avea un pix fermecat. Și a mai fost încă un băiat, numit Romaniță Ilie, care își spunea mereu: „Trebuie să i-l iau. Vreau acest pix. Numai pentru mine!”

Era un pix portocaliu, terminat cu un cilindru străveziu în care plutea o corăbioară cu pînze. Cînd îl agitai, corabia se mișca lin de sus în jos și înapoi. Totuși nu în acest lucru consta valoarea pixului, ci în faptul că, de cînd îl avea, Cireș devenise alt om. Romaniță n-avea nici o îndoială. Pe scurt, înainte Cireș învăța prost, iar acum, de-a dreptul excelent. Această uluitoare schimbare nu putea fi pusă decît pe seama pixului cu corabie.

Erau la extemporalul de limba română. Romaniță privi aproape înspăimîntat iuțeala cu care Cireș conducea pixul pe caiet. Dar oare într-adevăr el conduce pixul cu corabie sau ***pixul îl conduce pe el****? „Îl are de șase luni și tot de atunci ia numai note mari.* ***Prea*** *mari pentru el. Nu se poate, nu e lucru normal.* ***Eu*** *îl cunosc pe Cireș, era la fel de leneș ca mine. Cu pixul ăsta e ceva”.*

Povestea spune că Cireș nu se despărțea de frumosul lui pix-cu-corabie niciodată, pînă și la tablă ieșea cu el în mînă. Acest obicei fusese observat de toată lumea. Unii glumeau spunînd că pixul e dintr-un material special, care sporește curajul și deșteptăciunea, alții că poartă noroc. Umbla vorba că doarme cu pixul sub pernă, că și la baie se duce cu el, pretutdindeni. Nimeni și mai ales Romaniță Ilie nu putea să-și explice cum devenise Cireș, dintr-un elev slab, un uriaș al catalogului.

Or, exact asta își dorea și Romaniță. De mult. Este știut că orice elev slab visează în taină să devină un elev eminent, atît doar că încă nu s-a hotărît s-o facă, dar că poate reuși e lucru indiscutabil.

Așa că Romaniță s-a decis să intre cu orice preț în posesia misteriosului pix. A respins cu indignare ideea de a-l fura; e prea cinstit. Nici să-l împrumute n-a vrut; e prea mîndru. Pînă la urmă a găsit o soluție de mijloc; să i-l ascundă. Avea să fie o glumă, o farsă. Cu ocazia asta putea însă verifica adevărul despre însușirile pixului.

Povestea spune că Romaniță a găsit un moment potrivit și, pe furiș, a luat pixul cu corăbioară ascunzîndu-l în cutia cu vitamina C din dulăpiorul sanitar unde nu umblă nimeni pentru că, dacă e cazul, toți preferă cabinetul medical.

La începutul orei următoare, Cireș căuta înfrigurat în servietă, în buzunare și pe sub bancă, întrebînd în dreapta și-n stînga dacă nu știa cineva ceva despre pixul lui. „Acum să te văd, i-a spus în gînd Romaniță. Sper să fii ascultat și să nu știi nimic!” De ascultat a fost ascultat însă Romaniță, deoarece profesorul observase că e cu gîndurile în altă parte. A luat cu mare greutate un 5. „Las' că mai e și mîine o zi, nu se poate să nu intre Cireș în bucluc”.

Dar, a doua zi, Cireș scotea foarte liniștit din buzunar pixul cu corabie! Lui Romaniță nu-i venea să-și creadă ochilor. Intrase primul în clasă, verificase situația, obiectul ascuns în cutia cu vitamina C se afla la locul lui. Așadar, ceea ce ținea în mînă Cireș era ***alt*** *pix, identic celui dintîi, tot cu corabie și tot portocaliu. A fost ascultat la fizică și a luat 9. Ținea tot timpul pixul în mînă, iar lui Romaniță i se părea că din acest pix izvorăsc lumini. „Are, va să zică, și un noroc de rezervă! s-a înfuriat el. N-o să-l mai aibă!”*

Ora următoare era educația fizică. Romaniță a profitat de asta și, strecurîndu-se la garderobă, a luat pixul cu corabie din vestonul norocosului, ascunzîndu-l la locul știut, în dulăpiorul sanitar. Trebuia să înceapă teza de matematică. „Unde e pixul meu, l-a văzut cineva?” a spus neliniștit Cireș. Nu-l văzuse nimeni, bineînțeles, cu excepția lui Romaniță care-și privea cu ironie colegul: „Pînă aici i-a fost. Nu mai are ce face. Fără pix e din nou ca înainte, neștiutor și speriat!”

Dar Cireș, cu gesturi calme, a scos din servietă o cutie, a deschis-o și a înșirat pe bancă nu mai puțin de opt pixuri, toate cu corăbioară și toate portocalii! Romaniță a înghețat. Vesel, Cireș și-a pus un pix în buzunarul din stînga, altul în buzunarul din dreapta, altul în buzunarul de sus, iar pe al patrulea după ureche, ca meșterii din vechime. „Frate-meu, a spus el, colecționează pixuri, face și schimburi prin corespondență. Dintr-o greșeală, s-a pomenit cu vreo zece din același model și mi le-a dat mie. Cine mai vrea? Că am destule. Nu vrei și tu unul, Romaniță?

Povestea spune că Romaniță a clătinat din cap, nu, mulțumesc, eu îl am pe al meu, pix ca ăsta nu mai găsești. Și, adaugă povestea, i-a șoptit vechiului său pix albastru: „Țin'te bine, de-acum noi doi o să avem mult de lucru. ***Tu*** *o să fii adevăratul pix fermecat!”*

OVIDIU ZOTTA

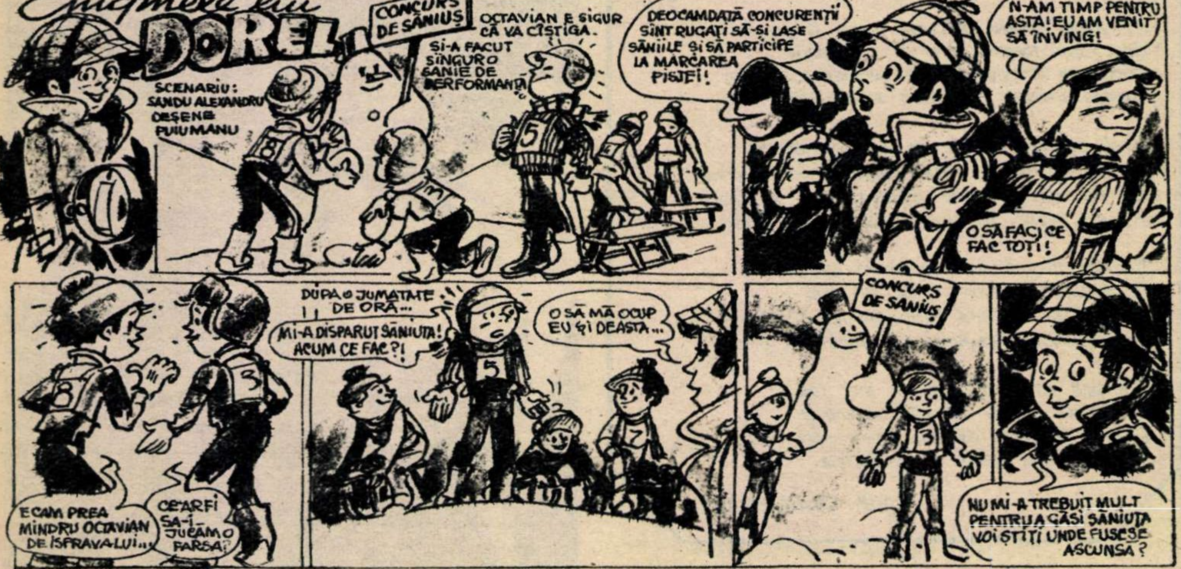
Enigmele lui DOREL
CONCURS DE SĂNIUȘ
SCENARIU: SANDU ALEXANDRU
DESENE PUIU MANU
OCTAVIAN E SIGUR CĂ VA CÎȘTIGA.
ȘI-A FĂCUT SINGUR O SANIE DE PERFORMANȚĂ
DEOCAMDATĂ CONCURENȚII SÎNT RUGAȚI SĂ-ȘI LASE SĂNIILE ȘI SĂ PARTICIPE LA MARCAREA PISJEI!
N-AM TIMP PENTRU ASTA! EU AM VENIT SĂ ÎNVING!
O SĂ FAC CE FAC TOȚI!
E CAM PREA MÎNDRU OCTAVIAN DE ISPRAVA LUI...
CE-AR FI SĂ-I JUCĂM O FARSĂ?
DUPĂ O JUMĂTATE DE ORĂ...
MI-A DISPĂRUT SĂNIUȚA! ACUM CE FAC?!
O SĂ MĂ OCUP EU ȘI DE ASTA...
CONCURS DE SĂNIUȘ
NU MI-A TREBUIT MULT PENTRU A GĂSI SĂNIUȚA. VOI ȘTIȚI UNDE FUSESE ASCUNSĂ?

Ați întrebat? Vă răspundem!

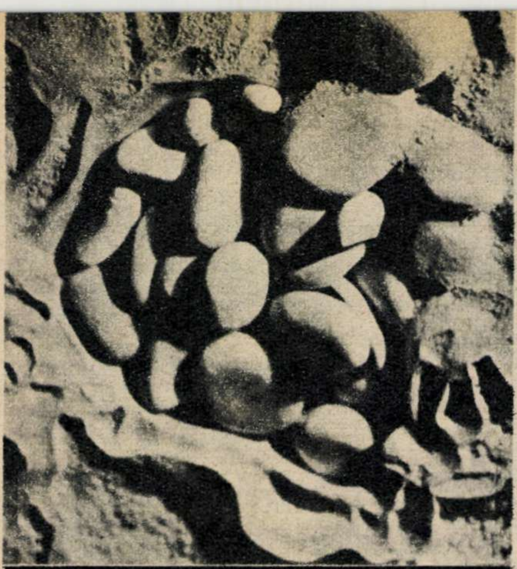

Perle de... peșteră

● „Am auzit că în peștera Comarnic există un adevărat muzeu natural subteran. Despre ce este vorba?“ — întreabă VIOREL ȚEPENEU din TIMIȘOARA.

Peștera Comarnic din Munții Aninei, a cărei lungime totală însumează 5 229 m, abundă în frumuseți subterane deosebite, cu formații concreționare variate ce alcătuiesc un uluitor muzeu natural al calcarului modelat de apă. Sînt aici stalactite de mărimi și forme diferite, stalagmite ce s-au constituit în columne și domuri, tavanul și pereții care prezintă o suită inedită de basoreliefuri din calcit, variat colorate, orgi, baldachine, draperii... Pe podea, printre ochiuri de apă limpede, apar, ca o raritate ce încîntă privirea, perle de peșteră, formații calcaroase izolate sau adunate în cuiburi, cu aspect lustruit sau grăunțos. Unele ornamente deosebite ieșite din acțiunea lentă a apei încărcată cu carbonat de calciu au primit denumiri sugestive: Orga Mare, Muzeul, Opera, Zidurile Chinezești, Nuca de Cocos, Crocodilul, Cămila și altele. **(Claudiu Vodă)**

Lacul Roșu

● „Aș vrea să știu cum a luat naștere Lacul Roșu?“ întreabă MIRELA DIACONU din BACĂU.

Din cele aproximativ 2 300 de lacuri naturale de pe teritoriul țării noastre, Lacul Roșu se bucură de privilegiul de a i se cunoaște exact... data nașterii: iulie 1838. Atunci s-a produs în zonă o faliere, adică o masivă alunecare a unei falii împădurite de pe coasta muntelui învecinat. Surpătura s-a oprit pe fundul căldării dintre munți, stăvilind cursul firav al pîrîului și formînd astfel un baraj natural. În spatele lui, apa s-a acumulat treptat, inundînd și mineralizînd o pădure de molizi înalți de circa 20 m, ale căror vîrfuri străpung și azi suprafața lacului — unul din puținele din lume care au luat naștere în acest fel. Apele lacului, în care se oglindește Suhardul și din care a luat naștere rîul Bicaz, sînt populate cu pești, printre care și păstrăvi. Pe munții din jur viețuiesc plante rare, cum sînt: stînjenelul, mixandrița, gențiana... iar pe la mijlocul lunii iunie toată zona este înmiresmată de parfumul suav al liliacului de munte. În preajma acestui monument natural a luat ființă „perla Carpaților răsăriteni“ — stațiunea de odihnă Lacu Roșu. **(Claudiu Vodă)**

Laserul

● „Aș vrea să știu, mai pe larg, ce este laserul?“ — ne întreabă IULIA DRĂGOESCU din BUCUREȘTI.

Laserul a fost realizat în anul 1960 și constituie o sursă de fascicule luminoase coerente, foarte intense, foarte înguste și cu o mare directivitate. Coerența permite să se obțină o mare concentrare de energie, corespunzătoare la zeci de mii de grade. Laserul mai poate fi definit ca un generator cuantic de radiații electromagnetice, din spectrul vizibil, bazat pe emisia forțată a luminii, ce se efectuează cu ajutorul unor sisteme. Cuantica este o ramură a științei ce se ocupă de mișcarea atomilor și moleculelor. Primul material activ folosit, pentru realizarea acestei cuceriri a științei, a fost rubinul, care este un oxid de aluminiu impurificat. Ulterior au mai fost utilizate diverse gaze ca: neon, heliu, dioxidul de carbon. Aplicațiile laserului sînt numeroase. În metalurgie este folosit la topirea unor metale și la perforarea celor dure, în chirurgie s-a realizat „bisturiul cu laser" pentru operații. Aplicațiile lui cuprind diverse domenii ale telecomunicațiilor, chimiei, metrologiei, meteorologiei etc. În imagine, laserul utilizat în laborator. **(Mihai Dianu)**

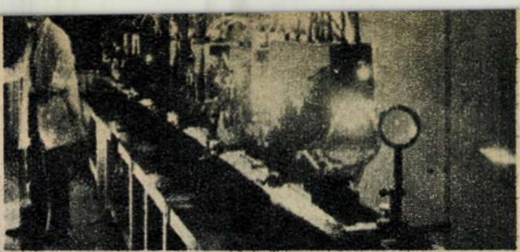

Cum ne amenajăm pîrtia pentru slalom uriaș?

Amenajarea unei asemenea pîrtii este posibilă numai în condiții de iarnă, de zăpadă și de teren corespunzătoare. Totodată, ea este absolut necesară în vederea pregătirii și desfășurării întrecerilor locale din cadrul Cupei „Pionierul“ la schi alpin.

Ținînd seama de faptul că la întrecerile de schi alpin din cadrul Cupei „Pionierul“ se participă la două categorii de vîrstă (11—12 și 13—14 ani) și de sex (fete și băieți), gradul de dificultate al pîrtiei va fi stabilit în funcție de aceste criterii (mai redus pentru prima categorie de vîrstă și mai ridicat pentru cea de-a doua, mai redus pentru fete și mai ridicat pentru băieți). Atenție! Alegerea porțiunilor de teren se va face avîndu-se în vedere asigurarea condițiilor de securitate deplină pentru concurenți.

Pîrtia, în lungime de 400—500 de metri, va fi amenajată în așa fel încît diferența de nivel dintre plecare și sosire să se situeze între 200 și 300 m. Numărul porților va reprezenta 15% din diferența de nivel, plus sau minus 3 porți. Distanța dintre porți va fi de minimum 10 m, iar o poartă va avea lățimea între 4 și 8 m.

Pe scurt

● Ionuț Stanciu — Săpata, județul Argeș. Cercetările recente arată că numărul viețuitoarelor existente în Marea Neagră este de patru ori mai mic decît în Marea Mediterană. Dintre pești amintim: morunul, delfinul (trei specii), cîinele de mare (rechin), barbunul, calcanul, guvizii (de exemplu, hamusul care atinge 35 cm) etc. Pentru a te informa asupra celor peste 20 de feluri de pești poți consulta, de pildă, lucrarea „Călăuză în lumea plantelor și animalelor“ de Constantin Pîrvu, Laurențiu Stroe și Stoica Godeanu ● **Liliana Lugigan — Călanu-Vamă, județul Cluj.** Cel mai înalt arbore este **eucaliptul** care atinge 155 m (o creștere de 5 m pe an), urmat de **sequoia** „arborele mamut“, cu o înălțime de pînă la 150 m. Cea mai mare pasăre poate fi considerată, actualmente, struțul. Masculul atinge 2,75 m înălțime. **(Nina Popescu)**

Start

în noua ediție a concursului FOTOREPORTER „CUTEZĂTORII“ 1988 – 1989

Odată cu lansarea noii ediții a concursului nostru reamintim tuturor participanților:

● concursul este deschis pe întreg parcursul anului școlar tuturor cititorilor noștri, copii și adulți, care pot participa atît individual cît și prin intermediul cercurilor foto de la școală sau de la casa pionierilor și șoimilor patriei;

● fotografiile vor fi alb-negru, color sau diapozitive, reprezentînd instantanee din viața de școală, din activitatea pionierească, din excursii și expediții etc. Așteptăm și fotografii artistice;

● dimensiunile fotografiilor pot fi diferite, în funcție de subiectul ales;

● fiecare imagine va purta, pe verso, numele și adresa autorului (autorilor), iar într-o notiță alăturată se va da explicația (poate fi cît mai amplă), care va fi și ea luată în considerare în momentul jurizării;

● pînă la publicarea rezultatelor finale ale concursului, participanții consecvenți vor primi legitimații de Fotoreporter „Cutezătorii“;

● fotografiile cu calități artistice deosebite vor beneficia de un punctaj sporit.

Așteptăm participarea vechilor concurenți, cît și apariția unor noi semnături. Tuturor le dorim succes!

PRIETENII ADEVĂRULUI ȘTIINȚIFIC

SATELIȚI remorcați- o nouă tehnică în Cosmos?

Există oare vreun cutezător care să nu cunoască principiul generatorului electric? Fiecare a învățat că, deplasînd o bobină de sîrmă izolată într-un cîmp magnetic, facem să apară la capetele firului o tensiune electrică.

Dar v-ați întrebat vreodată de ce dinamurile utilizează conductorul electric sub formă de bobină? Răspunsul e simplu: din motive practice. Sîrma desfășurată ar ocupa un spațiu imens. Și unde vom afla un cîmp magnetic apt să acționeze într-un asemenea spațiu?

Răspunsul a fost dat și la această întrebare: cîmpul magnetic al Terrei acționează la sute și mii de kilometri în jurul planetei noastre. Deplasînd în acest cîmp magnetic un cablu foarte lung, la capetele lui se va putea obține curent electric utilizabil chiar de către obiectele cosmice. Cum s-ar prezenta un asemenea complex? Se are în vedere un sistem format dintr-un satelit artificial ancorat prin cablu de naveta spațială care l-a lansat.

Ajungem în felul acesta la ideea remorcării în spațiu. Această idee a fost lansată încă în secolul trecut, cînd s-a emis ipoteza cá în acest fel s-ar putea obține energie electrică, profilîndu-se totodată un mijloc de a obține gravitație artificială în Cosmos ori unul de a modifica orbita unor aparate cosmice fără consum de combustibil. Ca și în alte ocazii, aceste idei n-au putut fi experimentate atunci din cauza nivelului tehnologic scăzut.

Alta este situația în veacul nostru. O încercare de experimentare a obținerii gravitației artificiale prin noua metodă a fost efectuată în perioada 1956—1966, cînd o cabină cu echipaj a fost „ancorată" de ultimul etaj reactiv al unei rachete spațiale. În 1972 s-a propus să se lanseze, cu ocazia zborului unei navete, un cablu lung de la 20 pînă la 100 km, capabil să îndeplinească funcția de antenă pentru frecvențele foarte mici. Ulterior ideea a fost readusă în actualitate, fiind concepute mai multe proiecte. Unul dintre ele prevede legarea printr-un cablu de 20 km a unui satelit sferic de naveta care l-a lansat. Un asemenea sistem ar produce o tensiune electromotoare de pînă la 5 kilovolți.

Un proiect mai avansat, destinat continuării și dezvoltării unor cercetări începute de o bună bucată de vreme în atmosfera înaltă a Pămîntului, prevede adaptarea la un satelit de tipul celui descris anterior a unor suprafețe de comandă similare ampenajelor verticale de la aeronave. În acest nou caz, naveta ar urma să evolueze la altitudinea de 220 km, în timp ce satelitul ar zbura, suspendat de cablul său lung de circa 100 km, ia numai... 130 km de suprafața Terrei. Această zonă a atmosferei înalte este în prezent accesibilă numai rachetelor de sondaj meteorologic și geofizic, dar acestea petrec acolo foarte puțină vreme, coborînd apoi către sol. În afara cercetărilor de astro-fizică, de fizica ionosferei (stratul superior al atmosferei înalte, cuprins între altitudinile de 60 și 1 200 km și foarte bogat în particule electricate cum sînt electronii, protonii, ionii etc.), se prevăd și cercetări care vizează aerodinamica unor aparate cosmice care urmează a evolua la asemenea altitudini cu viteze de peste șase ori superioare celei de propagare a sunetului, numite viteze hipersonice. Naveta urmează a „remorca" sateliții cu aparate științifice cu viteze de 7,5—7,8 km/s, printr-o regiune a spațiului ale cărei condiții este foarte dificil să fie reproduse într-un laborator terestru.

O altă aplicație este constituită de obținerea unei gravitații artificiale: două stații spațiale similare, legate printr-un cablu suficient de lung și efectuînd cîteva rotații pe minut, vor beneficia de un cîmp gravitațional similar celui terestru! Iată numai cîteva din aplicațiile noi ale unei idei destul de vechi în tehnica spațială.

Conf. dr. ing. **FLORIN ZĂGĂNESCU**

Al doilea Soare?

Va lumina vreodată Luna atit de puternic Pămîntul incit să se poată lucra și să se citească in plină noapte? Specialiștii afirmă că este posibilă instalarea pe astrul nopții a unui sistem de oglinzi care să reflecte razele solare. Pata de lumină reflectată de o oglindă cu un diametru de un metru plasată pe Lună va avea pe Pămînt un diametru de 3 200 km! S-a calculat că pentru a se obține echivalentul unui iluminat public nocturn satisfăcător, pe Lună ar trebui plasate 2 000 kmp de oglinzi, iar pentru a se obține o lumină echivalentă cu aceea a Soarelui pe toată emisfera terestră indreptată către Selena, oglinzile ar urma să acopere o suprafață de... 200 000 kmp. Pentru realizarea acestui extraordinar proiect ar urma să se folosească o instalație ale cărei performanțe tehnice au fost demonstrate, teoretic, încă cu mulți ani in urmă. Aceasta ar fi capabilă să fabrice, folosind energia solară și materiale existente pe Lună, oglindă după oglindă, in așa fel incit în cel mult un an partea dorită a satelitului nostru natural să poată fi acoperită cu suprafețe reflectorizante. Deocamdată se efectuează cercetări asupra modului de comportare al unui organism la lumina indirectă a Soarelui, precum și al celui in care această lumină „de noapte" va influența ritmul biologic al faunei și florei in general.

AUREL DIANU

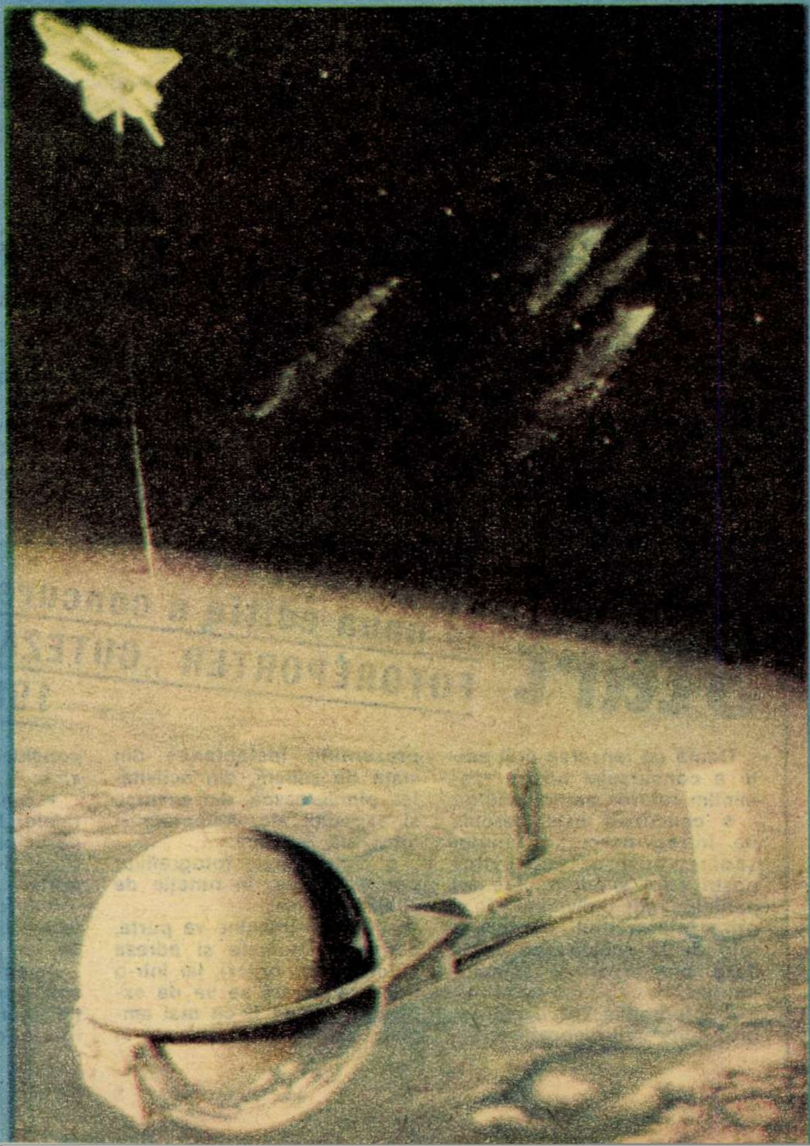

Pe luciul gheții

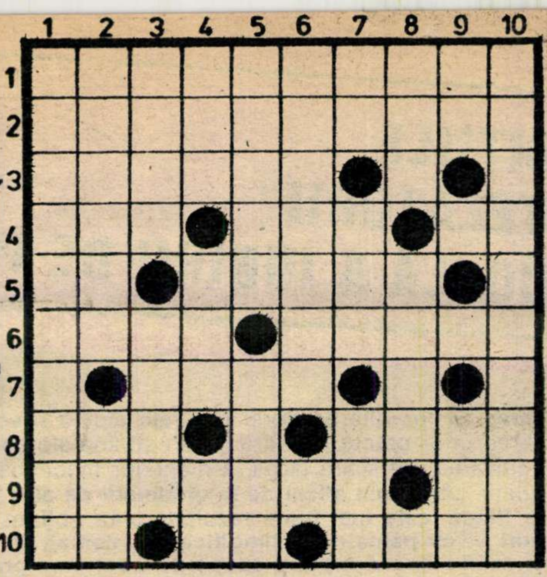

Orizontal: 1) Monument al naturii și obiectiv turistic situat în sudul masivului Bihor, care adăpostește un ghețar cu o suprafață de 5 550 m². 2) Artiști pe luciul gheții. 3) Aripioarele mobile ale avionului, cu ajutorul cărora se realizează manevrele în zbor (sing.). 4) Roșiu! Imită sunetul ritmic al ceasornicului. Gheb! 5) Într-o pojghiță! Cununa gloriei. 6) Furcă de lemn cu patru coarne. Plin de elan. 7) Aceea. 8) Fram. Diminutiv masculin. 9) Îngheț (fig.). La zero! 10) Dețin. Vine și pleacă în toiul anotimpului alb. Țurțure.

Vertical: 1) Te face să-ți înghețe inima! 2) Cîmp de gheață care acoperă regiunile polare. Brațele copacilor încărcate de promoroacă (sing.). 3) Au convingeri materialiste despre lume și viață (sing.). Beretă. 4) Cap în sud-vestul Marocului. Patinoar natural. Dînsa pe gheață! 5) A merge prin zăpadă (fig.). Trage săniile în ținuturile înghețate. 6) Lunecă pe gheață și zăpadă (dim.). 7) În calotă! Cîntecul greierului. Se înroșește de frig. 8) Aur (pop.). Apă amestecată cu gheață. 9) Repere! Localitate în Canada. 10) Ghețari plutitori.

Dicționar: ROU, EABA, RIR, INIE, LEO.

V. Popescu

Felicitări

Publicăm mai jos lista celor distinși la Concursul-fulger din nr. 46/1988 al revistei noastre.

În urma tragerii la sorți a răspunsurilor, prezentînd toate răspunsurile corecte, premiul unic a fost atribuit cititoarei noastre SIMINA MARIA ANGHEL de la Școala nr. 6 din Sighișoara.

Au mai fost atribuite cinci mențiuni următorilor: **Magdalena Enache,** Piatra Neamț; **Daniela Oancea,** Găești, jud. Dîmbovița; **Cătălin Mânea,** București; **Theodor Cornel Radu,** Pitești; **Diana Bălan,** București.

Printre păsări

Completați careurile libere potrivit definițiilor: 1 = pasăre migratoare; 2 = răpitoare; 3 = împodobită pe spate cu un mănunchi de pene albe; 4 = pasăre migratoare cu cioc galben, ascuțit și pene negre cu pete albe (pl.); 5 = învață zoologie; 6 = (mai) așteaptă... 7 = os în formă de furcă de la pieptul păsărilor.

Claudiu Vodă

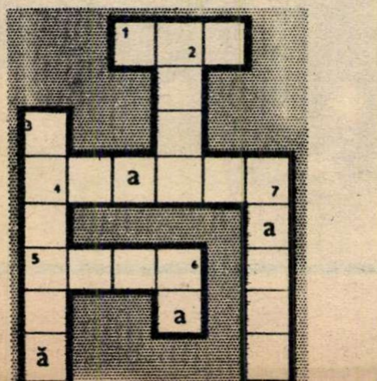

CRIPTOGRAMĂ

Pornind dintr-un anumit colț al grilei și citind literele într-o anumită ordine, veți afla un aforism aparținînd marelui poet și gînditor clasic german J. W. Goethe (1749—1832).

t	a	f	r	u	s
s	i	x	u	m	e
n	u	e	■	e	t
r	e	t	c	a	r
f	a	r	a	c	a

ARENA MATEMATICIENILOR

Multiplii lui 3

După cum se știe, multiplii lui 3, pînă la 27, sînt următorii: 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24 și 27.

Ce rezultate veți obține dacă veți înmulți fiecare termen al șirului de mai sus cu 37 și ce remarcați? Între altele, se va observa că fiecare din produsele respective este alcătuit din trei cifre egale. Dar ce se va întîmpla dacă vom aduna cifrele fiecăruia din aceste produse, considerate ca simple unități?

Ing. Liviu Macoveanu

SEMNAL

Ultimul număr din acest an al revistei „Cutezătorii", 51—52, va apărea în 32 de pagini. Din bogatul sumar al acestui număr vă recomandăm: „România în pragul mileniului trei", „Oameni pentru care nimic nu este imposibil", „Inventatorii de... pămînturi noi", „Constelația vacanței", „Un fenomen al pianului: Mihaela Ursuleasa din Brașov", „Pagini din jurnalul pădurii", „Drumul luminii", „Avanpremieră la... «Cutezătorii»" — surprize pentru vacanța voastră de iarnă, „Iurie Darie ne vizitează redacția", „Ocolul Pămîntului cu un aparat de fotografiat", „Semafor", „Caleidoscop". Vă dorim o lectură plăcută!

CALCULATORUL

Care sînt cifrele cu care a operat mașina de calcul?

Virgil Tomuleț

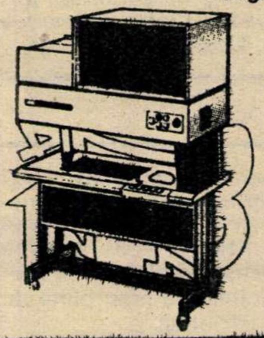

Șah

Controlul poziției:

Alb — Rh1, Dd2, Ta4, Th4, Nd6, Nf3, Cd8, Ce1; pioni: b4, d3, f4;
Negru — Rd4, Db8, Ta6, Th6, Nb1, Nf8, Cd5; pioni: b5, f5.

Albul începe și, după prima mutare, negrul are la dispoziție opt mutări de apărare, iar albul va realiza la a doua mutare tot opt mutări diferite, în funcție de răspunsul negrului după prima mutare a albului.

Soluția în nr. 51.

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

JOCUL FULGILOR DE NEA: 1) Vifor. Iser. 2) Esopic. Aro. 3) Ras. Viscol. 4) Ocean. Taia. 5) Trama. 6) Acat. Isteț. 7) Est. 8) Alo. Troian. 9) Pîrtie. Cit. 10) Ani. Casată.

ȘAH: 1. d:c6 N:c6 2. C:c6!! Td1 3. Tf:d1 b:c6 4. c5 Tg8 5. Tab1 și 6. Na6 mat.

La fizică: CAPACITATE CALORICĂ.

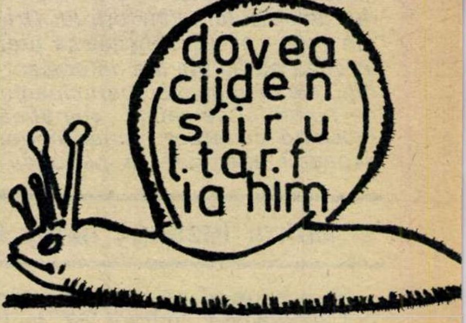

JOCUL MELCULUI

Dacă veți citi literele înscrise pe căsuța melcului în linie spirală, pornind dintr-un anumit colț, veți obține numele unui mare prozator român (1880—1961) și titlul uneia din operele sale cele mai îndrăgite.

V. Popescu

TICUȚĂ CEL UITUC

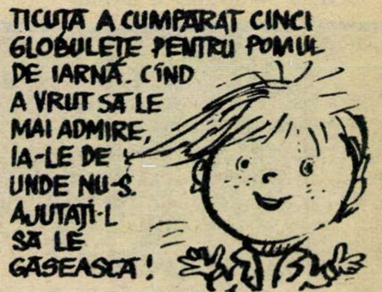

TICUȚA A CUMPĂRAT CINCI GLOBULEȚE PENTRU POMUL DE IARNĂ. CÎND A VRUT SĂ LE MAI ADMIRE, IA-LE DE UNDE NU-S. AJUTAȚI-L SĂ LE GĂSEASCĂ!

Foto: TUDOR CRISTEA

COPERTA NOASTRĂ

Instantanee la Școala nr. 1, Buftea.

CUTEZĂTORII 50 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR **ION CRÎNGULEANU;** *PREZENTAREA ARTISTICĂ* **POMPILIU DUMITRESCU;** *PREZENTAREA TEHNICĂ* **IOAN MIHĂESCU**

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66

Materialele nepublicate nu se înapoiază. Index 41836 12 pagini 1,50 lei

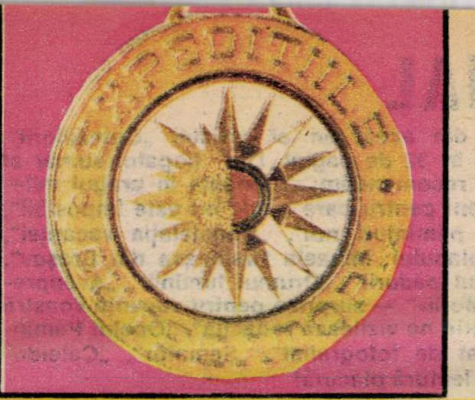

EXPEDIȚIILE „CUTEZĂTORII“ ȘCOALĂ A IUBIRII DE PATRIE

Numeroși cititori - între care și pioniera Camelia Cotună, căpitanul echipajului „Vînătorii lui Dragoș“ de la Liceul „Mihai Eminescu“ din Iași - ne-au solicitat să prezentăm, în paginile revistei noastre, în ceea ce au ele mai interesant și instructiv, cele mai reușite expediții ale echipajelor participante la cunoscutul concurs pionieresc de turism și cercetare științifică. Venind în întîmpinarea cererii lor, începînd cu acest număr vă vom prezenta cîteva dintre asemenea expediții efectuate în perioada vacanței de vară a acestui an.

ȘI MUNȚII ÎMBRACĂ HAINE NOI

Ne-o spun și ne-o dovedesc cei doisprezece expediționari, membrii echipajului „Vulturii '88“ de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Sadu, județul Gorj, care în vara acestui an au străbătut Munții Parîngului, între localitățile Novaci și Sebeș. Atît de multe aspecte noi și interesante au văzut și au admirat cu acest prilej, încît la sfîrșitul călătoriei, după cum ne mărturisesc ei, inimile le erau pline de bucurie și încîntare, de profundă mîndrie patriotică.

Și cum n-ar fi fost bucuroși și încîntați, și mîndri că sînt fii și fiice ale acestui pămînt, cînd, între multe altele, la Rînca, la altitudinea de peste 1 600 de metri, ei descoperă o „grădină botanică alpină“, una dintre puținele de acest fel din lume! „Nu găsesc cuvintele cele mai potrivite — ne mărturisește, în jurnalul de bord al echipajului, cronicara acestuia, pioniera Giorgiana Borcan — pentru a descrie această «minune a lumii»“.

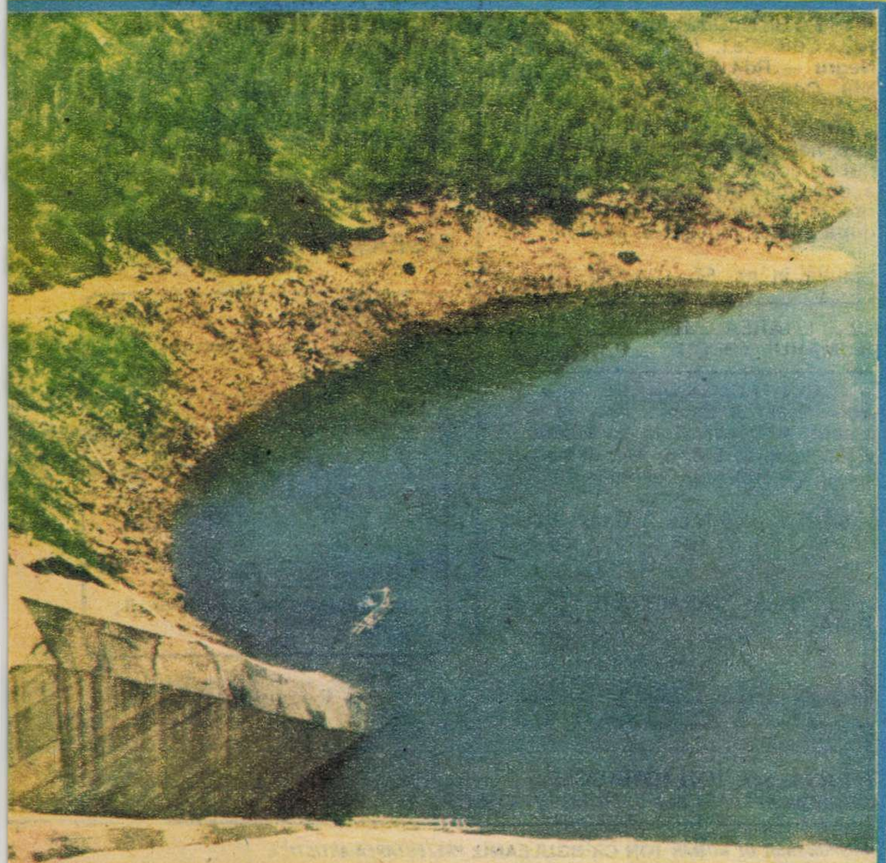

Este, într-adevăr, atît de interesantă această „grădină alpină“ încît, după ce citim paginile de jurnal în care e descrisă, sîntem tentați sa pornim imediat la drum, s-ajungem acolo și s-o vedem și noi. Aici, pe o întinsă suprafață din imediata vecinătate a norilor, se urmărește, sub îndrumarea competentă a unor specialiști de la Universitatea din Craiova și cu contribuția efectivă a unor localnici, conservarea și dezvoltarea florei naturale alpine specifice zonei, aclimatizarea unor plante din țară și din străinătate aparținînd altor zone și cultivarea, pe scară largă, a plantelor medicinale și chiar a unor legume. **„Așa cum aflăm de la grădinarii de aici, pe pajiștile alpine de la Rînca, cele mai bune rezultate s-au obținut cu trei feluri de ierburi — cu păiuș roșu, timoftică și golomăț. De asemenea s-a reușit și aclimatizarea a patru specii de trifoi care promit să dea rezultate de-a dreptul spectaculoase. Ba chiar și cartofii, ridichile de lună, varza, morcovii, salata și alte legume, pe care deocamdată le cultivăm numai la cîmpie și la deal, se dezvoltă bine și aici, la mare altitudine. La fel de bine le merge și unor importante plante medicinale, care ocupă întinse suprafețe“.** Cît privește monumentele naturii, ce să mai vorbim! În această grădină botanică alpină, expediționarii au prilejul să admire, între altele, gingașa floare de colț și falnicul zîmbru, două dintre cele mai rare plante care se simt aici „ca la ele acasă“. În plus, în imediata vecinătate a cabanei care adăpostește Centrul experimental în domeniul florei alpine, grădinarii au amenajat și un lac în care în prezent e aclimatizat și crescut păstrăvul curcubeu. În curînd, în apele acestuia va fi adus și crescut încă un pește de apă de munte, de mare valoare științifică și economică — lostrița. **„Ne-au impresionat în mod deosebit toate aceste minuni create de mintea cercetătorilor și de mîinile lucrătorilor noștri care, iată, și în... creierul munților se străduiesc și reușesc să facă agricultură, creînd noi surse de bogății și de frumuseți pentru țară, pentru noi toți“.**

O altă descoperire care-i impresionează în mod deosebit pe expediționarii din Sadu este marea și moderna amenajare hidroenergetica de pe rîul Sebeș. Urcați pe creasta impunătorului baraj de la Oașa — **„o mare în inima munților“** expediționarii primesc explicațiile competente ale unui specialist. Află astfel că lucrările de amenajare hidroenergetică a acestui rîu, începute în 1972, au fost încheiate într-un timp-record, din 1979 încoace pe cursul lui existînd 4 baraje, 4 lacuri de acumulare și tot atîtea hidrocentrale „în cascadă“, care reușesc să utilizeze întreaga energie a apelor din această zonă, pulsînd în sistemul energetic național 348 MW. **„Ascultăm explicațiile tovarășului inginer, privind, în același timp, în jurul nostru, admirăm barajul, viaductele, lacul de acumulare, clădirile hidrocentralei și înțelegem că în zilele noastre pînă și aceste locuri din inima munților sînt supuse profundelor transformări înnoitoare care le dau nu numai o nouă frumusețe, ci și o valoare incomparabil mai mare decît au avut-o ele vreodată“.**

C. DIACONU

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

ÎN SUMAR :

- România în pragul mileniului trei
- Constelația „Vacanța"
- Drumul luminii
- Iarna în pădure
- Sport
- Oaspeți la „Cutezătorii"
- Semafor
- Cu aparatul de fotografiat în jurul lumii
- Prietenii adevărului științific

La mulți ani,

1989!

JOI, 22 DECEMBRIE 1988.
ANUL XXII (NR. 1106—1107)

51/52

CADRAN POLITIC

> Unitatea dialectică dintre dezvoltarea industriei, agriculturii și celorlalte ramuri constituie factorul hotărîtor pentru făurirea cu succes a socialismului, pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a poporului, pentru făurirea societății comuniste în România!
>
> La aceasta trebuie să adăugăm permanent rolul important pe care îl au știința, învățămîntul și cultura, ca factori fundamentali ai dezvoltării patriei noastre și ai construcției socialismului și, deci, necesitatea de a așeza întreaga noastră activitate, din toate domeniile, pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale noii revoluții agrare, ale celei mai înalte culturi, ale cunoașterii umane în general.
>
> NICOLAE CEAUȘESCU

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, a avut loc, săptămîna trecută, plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor. La lucrările acestui for al democrației noastre muncitorești-revoluționare, convocat din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, au participat reprezentanți ai țărănimii cooperatiste, ai tuturor lucrătorilor din agricultură, specialiști, cadre de partid. În cadrul plenarei lărgite au fost dezbătute activitatea desfășurată și rezultatele obținute de agricultură în anul ce se încheie și acțiunile ce urmează a fi întreprinse în vederea înfăptuirii în cele mai bune condiții a sarcinilor ce revin acestui sector al economiei naționale din magistrala Expunere a secretarului general al partidului la recenta ședință comună a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, precum și pentru realizarea planului și programelor de dezvoltare a agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și gospodăririi apelor în anul 1989.

Participarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la lucrările plenarei lărgite constituie o expresie elocventă a preocupării permanente a secretarului general al partidului de a urmări îndeaproape modul în care se înfăptuiesc programele de dezvoltare și modernizare a agriculturii, ramură de bază a economiei naționale, de a stabili direcțiile de acțiune menite să asigure mobilizarea tuturor lucrătorilor din agricultura țării noastre pentru a spori contribuția acestei ramuri la dezvoltarea economico-socială a patriei, corespunzător hotărîrilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, cerințelor pe care le impune înfăptuirea obiectivelor noii revoluții agrare. Plenara lărgită a constituit cadrul fertil de dezbatere democratică aprofundată a problemelor fundamentale vizînd perfecționarea conducerii și organizării activității în agricultură, cunoașterea și extinderea experienței înaintate, a tehnologiilor avansate, întărirea rolului cercetării științifice în scopul stabilirii măsurilor ce trebuie întreprinse pentru creșterea producției și eficienței acesteia.

În cuvîntarea rostită în cadrul plenarei lărgite, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat din nou unitatea dialectică dintre dezvoltarea industriei, agriculturii și a celorlalte ramuri ale economiei naționale, unitate care constituie factorul hotărîtor pentru făurirea cu succes a socialismului, pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a poporului, pentru făurirea societății comuniste în România. Realizările pe care le-am obținut în anii socialismului, îndeosebi după Congresul al IX-lea, și în agricultură, arăta secretarul general al partidului, demonstrează că numai și numai pe baza marii proprietăți socialiste – de stat și cooperatiste –, putem să realizăm o agricultură modernă, avansată, o agricultură care să asigure mărirea contribuției acestei ramuri economice la programul general al României, bunăstarea mereu crescîndă a poporului nostru. Înfăptuirea cerințelor noii revoluții agrare presupune și o recoltă mai bună, dar și ridicarea conștiinței revoluționare a țărănimii, a tuturor celor din agricultură.

Din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu se desprind cu deosebită claritate sarcinile fundamentale privind dezvoltarea agriculturii în anul 1989 și în cincinalul viitor. Arătînd că în anul 1989 trebuie să obținem minimum 35 milioane tone de cereale, iar în cincinalul 1991–1995 să ajungem la 45 milioane de tone, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus în atenția participanților necesitatea folosirii cît mai judicioase a fondului funciar, astfel încît acesta să fie lucrat și folosit cît mai bine și să nu rămînă nici un metru pătrat din suprafața arabilă și agricolă fără a fi lucrat. Trebuie să se acționeze cu toată hotărîrea în vederea înfăptuirii programelor de creștere a fertilității solului, realizării și folosirii irigațiilor, a programelor de îmbunătățiri funciare și a celorlalte lucrări de creștere a potențialului productiv al pămîntului.

Referindu-se la necesitatea încheierii activității de organizare a unităților agricole de stat și cooperatiste, de organizare a fermelor, corespunzător cu normele stabilite și cu programul de organizare științifică a activității în agricultură, secretarul general al partidului a subliniat că de înfăptuirea lor depinde și crearea condițiilor necesare pentru realizarea producțiilor stabilite pe fiecare județ, pe fiecare unitate.

Alături de obținerea unor producții superioare în toate unitățile la cereale, trebuie să se obțină îmbunătățiri radicale la producția de plante tehnice – floarea-soarelui, soia, sfeclă, in de ulei și de fuior, la cînepă și la toate celelalte culturi. Aceeași atenție deosebită trebuie acordată zootehniei, pisciculturii, sericiculturii, apiculturii.

„Să facem ca anul 1989 să fie anul cu cele mai bune producții în toate domeniile din agricultură! Să fie anul în care să demonstrăm forța și capacitatea țărănimii cooperatiste, a lucrătorilor din agricultură, specialiștilor, forța agriculturii noastre socialiste, a științei, să demonstrăm cum se acționează în spirit revoluționar pentru înfăptuirea noii revoluții agrare!" a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Cuvîntarea secretarului general al partidului constituie pentru toți cei ce-și desfășoară activitatea în agricultură un mobilizator program de muncă și acțiune revoluționară. Asemenea întregului nostru popor, ei își mobilizează toate energiile pentru realizarea exemplară a obiectivelor planului și programelor pe anul 1989, să întîmpine cea de-a 45-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională și cel de-al XIV-lea Congres al partidului cu noi și mărețe înfăptuiri.

30 Decembrie 1947-
30 Decembrie 1988

ZIUA REPUBLICII

Între sărbătorile scumpe poporului român, ziua de 30 Decembrie — zi în care în urmă cu 41 de ani ţara noastră a fost proclamată Republică — se situează printre cele mai de seamă. Instaurarea Republicii consacra pe plan politic împlinirea unui ideal care venea din adîncuri de vreme, a unei aspiraţii pentru care luptaseră multe generaţii, într-o autentică ştafetă fără de oprire; era idealul dreptăţii şi justiţiei sociale, era aspiraţia poporului de a fi stăpîn pe destinele sale.

Realizarea acestui măreţ act istoric, dorit de multă vreme, a fost posibilă în contextul amplului şi profundului proces revoluţionar, continuu ascendent, declanşat în ţara noastră la 23 August 1944, fiind rezultatul nemijlocit al luptei eroice a poporului, condus de partidul său comunist. Dovedind, odată mai mult, că era fiinţă din marea fiinţă a naţiunii, stegar al intereselor supreme ale oamenilor muncii, partidul a elaborat o strategie clară şi realistă, a stabilit obiective corespunzătoare fiecărui moment istoric, asigurînd unirea în jurul său a tuturor forţelor politice interesate ca patria să înainteze pe făgaşul de istorie nouă inaugurată de revoluţia de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă.

Încununînd toate biruinţele obţinute de la 23 August 1944, proclamarea Republicii, la 30 Decembrie 1947, a devenit trainică temelie pentru alte noi şi măreţe izbînzi în ampla lucrare a poporului pentru transformarea revoluţionară a societăţii româneşti. Se dovedea astfel cu prisosinţă că ţara, toţi fiii săi aveau aţintite privirile spre viitor, un viitor pe care îl doreau mai bun şi mai prosper şi pe care erau hotărîţi să-l edifice prin unitatea de gîndire şi de acţiune, prin uriaşul lor potenţial de creaţie istorică.

Speranţele şi gîndurile nutrite atunci aveau să fie pe deplin realizate. Cu aproape două decenii mai tîrziu, în august 1965, România a devenit Republică Socialistă; Erau ilustrate astfel schimbările profunde petrecute în societatea românească, stadiul nou pe care îl parcurgea opera de edificare a noii orînduiri în ţara noastră. Nouă ani mai tîrziu, în 1974, în viaţa Republicii s-a petrecut un alt eveniment cu profunde semnificaţii — alegerea intîiului preşedinte al României, act istoric menit să asigure perfecţionarea cadrului politico-organizatoric de edificare a societăţii socialiste, mobilizarea, pe un plan superior, a energiilor creatoare ale oamenilor muncii din ţara noastră. În această supremă funcţie în stat a fost ales tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Prin această istorică opţiune poporul român exprima profunda preţuire pe care o acordă vieţii şi activităţii secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, consacrate cu exemplară consecvenţă gloriei, demnităţii şi prosperităţii ţării şi poporului, încrederea neabătută că sub conducerea sa vor fi obţinute noi şi măreţe împliniri socialiste, România urcînd un drum continuu ascendent spre piscurile de lumină ale civilizaţiei comuniste.

Anii Republicii, cu deosebire cei trăiţi sub semnul înnoitor al Congresului al IX-lea al partidului, au reprezentat tot atîtea trepte pe care naţiunea română le-a urcat, prin muncă unită, prin sublim efort creator, pentru a da viaţă năzuinţelor celor mai scumpe ale înaintaşilor, pentru a aşeza trainice temelii viitorului comunist al patriei. Republica Socialistă România se înfăţişează astăzi ca o ţară cu o economie puternică, armonioasă, modernă, capabilă să satisfacă la un înalt nivel toate trebuinţele ţării şi, deopotrivă, să participe, ca un partener preţuit şi respectat, la schimbul internaţional de bunuri materiale şi spirituale. O măreaţă realizare a anilor Republicii, cu deosebire a perioadei inaugurate de marele forum comunist din iulie 1965, o reprezintă amplasarea echilibrată a forţelor de producţie — a obiectivelor industriale în primul rînd — pe întregul cuprins al patriei. S-a asigurat prin aceasta ridicarea economico-socială a tuturor judeţelor patriei, valorificarea mai eficientă a resurselor naturale ale ţării, punerea în operă a potenţialului de creaţie al oamenilor muncii din fiecare aşezare; s-au creat pe această bază condiţii optime pentru afirmarea personalităţii umane, pentru împlinirea vocaţiei tuturor oamenilor muncii.

În această perioadă s-a desfăşurat, de asemenea, cu exemplară consecvenţă, o susţinută lucrare de perfecţionare a formelor de organizare şi conducere a vieţii economico-sociale şi politice; s-a făurit un cadru democratic profund original, care asigură accesul efectiv, nemijlocit, plenar al tuturor oamenilor muncii la elaborarea şi înfăptuirea politicii partidului. Şi-au aflat astfel concretizarea, aşa cum se arată şi în magistrala Expunere rostită de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în deschiderea şedinţei comune a Plenarei C.C. al P.C.R., organismelor democratice şi organizaţiilor de masă şi obşteşti, principiile potrivit cărora socialismul şi democraţia sînt de nedespărţit, noua orînduire edificîndu-se cu poporul şi pentru popor, cu oamenii şi pentru oamenii ţării.

Republica Socialistă România s-a afirmat puternic în viaţa internaţională, ca un factor activ al construirii unei lumi mai bune şi mai drepte, în care să-şi afle împlinirea aspiraţiile şi idealurile vitale ale popoarelor: dreptul la dezvoltare liberă, la existenţa de sine stătătoare, liberă de orice amestec străin, la viaţă, la pace, la propăşire. Ample şi susţinute demersuri şi iniţiative ale României socialiste, ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu, au fost consacrate apărării şi salvgardării bunului cel mai de preţ al popoarelor — pacea —, înlăturării pericolului unei conflagraţii nucleare nimicitoare, asigurării dezarmării. Cu exemplară consecvenţă, România a militat şi militează pentru instaurarea unor noi raporturi între state, bazate pe respectarea independenţei şi suveranităţii naţionale ale fiecărui stat, pentru soluţionarea conflictelor şi stărilor litigioase numai pe cale politică, prin tratative. Toate acestea au adus României socialiste un larg prestigiu internaţional, numele său fiind rostit în cele mai diferite zone ale globului ca ţară a muncii, a păcii, cu vocaţia colaborării şi prieteniei.

La aniversarea a 41 de ani de existenţă a Republicii, ţara noastră se înfăţişează lumii ca o ţară liberă, puternică, demnă, în care trăieşte şi munceşte un popor liber, ce priveşte viitorul hotărît să facă totul spre a asigura necontenit progresul şi propăşirea patriei scumpe.

AM PROMIS ȘI NE ȚINEM DE CUVÎNT!

La sfîrșit de trimestru:

RAPORT PIONIERESC

Ce au realizat pînă acum cîțiva dintre cititorii noștri care — în numărul de revistă apărut chiar în prima zi de școală, 15 septembrie — au răspuns anchetei noastre ale cărei întrebări vi le reamintim:

● Ce proiecte ai pentru noul an școlar? ● Ce ai dori să dobîndești și la ce ai vrea să renunți? ● Ce așteaptă de la tine, în acest an, părinții? ● Dar prietenii? ● Dar tu însuți?

Așadar, iată, după 90 de zile, reluăm convorbirile cu pionierii intervievați atunci.

S-a născut un... calculator!

„Programatorul" — pasionatul și talentatul informatician **Aurelian Lavric** din clasa a VI-a de la Școala nr. 21 din Galați — ne răspunde la telefon cu voce baritonală:

— Alo! Aici calculatorul L.B.881! Ce doriți?

După o pauză, datorată surprizei, facem prezentările. Aurelian izbucnește în hohote de rîs.

— Scuzați-mă, credeam ca sînt colegii mei. Așa le place lor să le răspund.

— Și... chiar există calculatorul L.B.881?

— Bineînțeles! L-am terminat de curînd și sînt foarte fericit. Am compus și programele despre care vorbeam la începutul anului școlar, adresate colegilor din ciclul gimnazial. În ceea ce privește dorința de a ajunge cît mai curînd să pot folosi calculatorul „la fel de bine ca și tata", m-am apropiat de realizarea acestui obiectiv cu... 90 de zile!

Un proiect imbunătățit!

Alina Curea a fost întotdeauna o școlăriță ambițioasă. A ajuns în clasa a VIII-a (Școala nr. 6, Roșiori de Vede, Teleorman) cu carnetul de elevă plin cu note de 10. Din cînd în cînd, foarte rar, mai lua și cîte un 9 pe care, la începutul acestui an școlar, își propusese să-l elimine definitiv din „cariera" ei de elevă. Dacă a reușit performanța? Da, a reușit! În plus, în aceste 90 de zile care au trecut de la începutul anului școlar, Alina s-a gîndit tot mai mult la momentul cînd va păși pragul liceului. Și iată că în proiectele ei s-a adăugat „prospectarea viitorului". Nu numai al ei, ci și al colegilor. Așa că, făcînd parte și din comandamentul detașamentului, s-a ocupat intens de organizarea unor vizite, a unor întîlniri cu specialiști în diferite domenii de activitate.

E greu să te menții in frunte?

Comandanta unității de la Școala din Cristian, județul Sibiu — **Lacrima Pipernea** —, ne spune că da! Așa și-au propus, încă din prima zi, pionierii din această școală: să se mențină fruntași la hărnicie și la învățătură. „Pentru aceasta, în calitate de pionier-comandant, trebuie să fii un foarte bun organizator, să știi să-i mobilizezi pe membrii unității la toate acțiunile. Altfel nu se poate, ne spune cu convingere Lacrima. În toată zona Cristianului sîntem recunoscuți pentru hărnicia noastră — la culesul legumelor, al fructelor, la plantarea pomilor, la sădirea florilor. Panoul cinstei și hărniciei pionierești din școala noastră se dovedește neîncăpător pentru cîți fruntași avem permanent de evidențiat. Primul trimestru s-a încheiat, așa cum ne-am propus, fără nici un corigent".

Ce are de zis mama?

— Se bucură și mă laudă ori de cîte ori îmi reușește ceva în... bucătărie, în gospodărie. Zice că ajutorul meu se simte tot mai mult. Îmi dau seama că vrea să mă încurajeze, dar constat că, într-adevăr, sînt mai pricepută...

Sînt cuvintele pionierei **Luminița Bulancea,** solistă a ansamblului de estradă al Casei pionierilor și șoimilor patriei din Galați. De ce nu se referă, mai întîi, la activitatea ei artistică? Pentru că, ne spunea Luminița, cu trei luni în urmă „îmi propuneam să-mi alcătuiesc un astfel de program de lucru încît să pot fi o foarte bună școlăriță, o harnică gospodină și, în fine, o apreciată solistă". Deci mai întîi o bună școlăriță: Luminița a încheiat trimestrul numai cu 10! Apoi o harnică gospodină: mama a început să-i aprecieze îndemînarea. Și o apreciată solistă: în recentul spectacol prezentat cu ansamblul la Sala sporturilor, a strălucit ca o mică stea.

Concurenți... greu de întrecut!

După cum stau lucrurile încă de pe acum, la concursul pe discipline de învățămînt, la matematică, **Marin Gheorghe** din clasa a VII-a de la Școala nr. 4, Constanța, va fi unul dintre aspiranții la premiu. Aceasta nu numai pentru faptul că așa și-a propus la debutul anului școlar, ci și pentru că lucrează intens și se simte tot mai stăpîn pe cunoștințele de matematică.

La Iași, un alt concurent, de data aceasta în muzică: **Adrian Vasile Pînzaru** din clasa a VIII-a, la Liceul de artă. La 15 septembrie spunea că vrea să muncească și mai mult în direcția pregătirii lui artistice, dar își propunea să-și facă timp și pentru lectură, pentru sport. Pînă acum a reușit mai ales în privința pregătirii artistice.

Un concurent... cu el însuși, **Paul State** din clasa a VIII-a B, de la Școala nr. 2, Oltenița: a reușit, așa cum și-a propus, să depășească bariera notelor mediocre. Ștacheta singur și-o înalță tot mai sus. Felicitări!

*

Întotdeauna ne facem planuri la începutul unui drum, ne dorim cît mai multe izbînzi, sperînd în succesul deplin. Fiecare realizare, cît de mică, se așază una lîngă alta, se îmbină, se completează. Apoi, de la o vreme, constatăm cu bucurie că ceea ce ne-am propus am reușit să împlinim. Atunci ne simțim mai mari, mai puternici!

ELENA MĂNESCU

CONSTELAȚIA „VACANȚĂ"

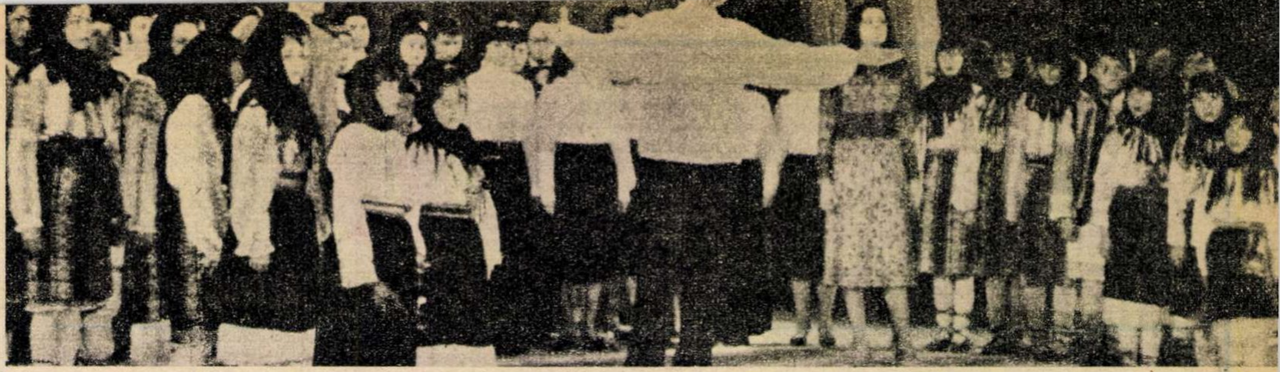

Itinerar de iarnă ieșeană

Teatrul pentru copii și tineret „Luceafărul" din Iași este permanent asaltat de numeroși pionieri și șoimi ai patriei din localitate, cu atît mai mult cu cît o gală specială cu reprezentații dramatice din operele lui Ion Creangă le este dedicată în această vacanță de iarnă. Dar pe această scenă vor susține ei înșiși o suită de manifestări artistice și recitaluri de poezie cu prilejul centenarului „Mihai Eminescu" și „Ion Creangă". Copiii ieșeni vor fi însă și oaspeții Filarmonicii „Moldova", unde vor audia o serie de concerte-lecție pregătite „în ton" cu vacanța anotimpului alb.

Pionierii-reporteri ai subredacției „Opinia pionierească" au ținut să ne anunțe și o acțiune tradițională pentru care membrii cercurilor literare și plastice din județul Iași se pregătesc intens. Fiindcă la începutul lunii ianuarie ei se vor întîlni din nou la Ruginoasa pentru a participa la cea de-a VII-a ediție a manifestării cultural-artistice „Sînt suflet din sufletul neamului meu". Așa încît în... rucsacul vacanței lor ei vor duce acolo cele mai reușite creații literare și plastice pentru a prezenta un recital de poezie patriotică și a vernisa o expoziție cu aceeași tematică. Colegii-gazde din Ruginoasa se află și ei, desigur, în febra pregătirilor. Pentru că împreună cu oaspeții vor susține, pe aceeași scenă, un amplu spectacol-evocare și vor participa la tradiționalul „Festival al obiceiurilor de iarnă". Pionierii-ghizi ai Muzeului memorial „Alexandru Ioan Cuza" din Ruginoasa își așteaptă și ei nerăbdători colegii pentru a le prezenta exponatele acestuia.

Dar să ne reîntoarcem la Iași, ne propun reporterii subredacției „Opinia pionierească" – pentru a admira evoluția pe arenele gheții a celor care-și dispută „Cupa Unirii" la patinaj. Cum ar putea însă lipsi din repertoriul acestei vacanțe concursul de săniuțe? Iată, în pădurea Ciurea, pe o pîrtie amenajată special de către pionierii din localitate, se vor întrece așii acestui... minivehicul de iarnă. Puțini vor cîștiga rîvnitul trofeu „Săniuța de argint", dar absolut toți participanții vor fi campionii voioșiei, ai jocului și mișcării în aer liber, în decorul fastuos al zăpezii.

* * *

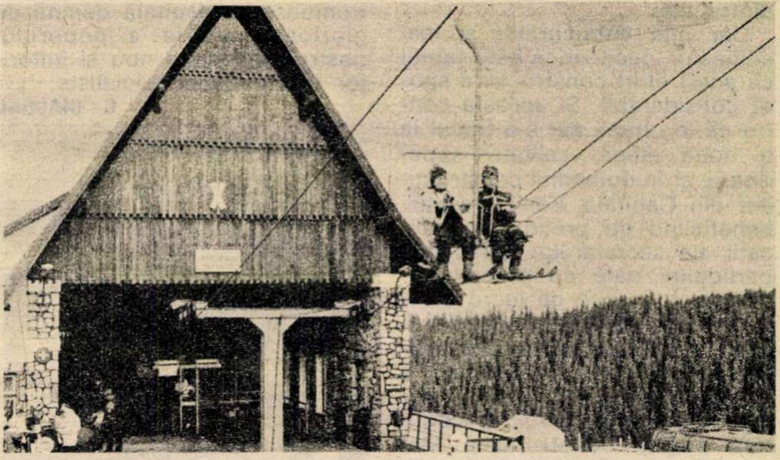

Invitație pe adresa pionierilor tulceni

Cu cîteva zile înainte să sune... clopoțelul vacanței anotimpului alb, în toate cercurile Casei pionierilor și șoimilor patriei din Tulcea se instaurase o frenezie nemaipomenită. Toată lumea făcea proiecte, fiecare ținea ca ideea lui să fie înscrisă pe agenda clubului de vacanță. Cercul de teatru, de pildă, a decis să prezinte un microspectacol umoristic care să cuprindă scenete, monologuri și fragmente din piesele aflate în repertoriul său.

Membrii echipei de teatru și-au anunțat participarea și la inaugurarea Orășelului copiilor, alături de colegii lor din formația vocal-instrumentală și din grupul vocal-folcloric. Împreuna deci vor susține un spectacol plin de vervă, dar si de... surprize. O invitație specială la o întîlnire cu... păpușile au adresat-o tuturor micilor spectatori din oraș membrii cercului de teatru de marionete.

Pentru colegii care vor să audieze muzică cultă, membrii cercului de instrumente muzicale au pregătit un recital în care vor fi prezenți și soliștii Sînziana Hagiu și Florin Cancencu (pian), Florin Hagiu, fratele Sînzianei (vioară), și Ani Gavrilov (block-flötte). Firește, nici pasionații tehnicii nu s-au lăsat mai prejos. Membrii cercului de automatizări și-au invitat colegii întru pasiune din școlile orașului lor la un concurs intitulat „Electroniștii viitorului", iar cei de la cercul de electrotehnică la competiția demonstrativă „Placheta de siliciu". Informaticienii și-au propus și ei o demonstrație captivantă — „Șahul și... calculatorul". Și fiindcă tot a venit vorba de șah, trebuie să precizăm că și pasionații sportului minții au organizat un turneu, dotat cu tradiționala „Cupă a vacanței".

Pagină realizată de ILEANA PIȚA

În direct — pionierii reporteri din Brăila!

Tocmai pusesem în furcă receptorul, după ce vorbisem cu reporterii subredacției „Cutezătorii" din Tulcea asupra atît de bogatului program al clubului de vacanță de la Casa pionierilor și șoimilor patriei, cînd telefonul a sunat din nou, insistent. Eram convinși că tot ei sînt, probabil uitaseră să ne mai transmită ceva important, ne-am zis. La celălalt capăt al firului auzim însă altă voce:

— Alo! Aici, Brăila. Sperăm că n-ați încheiat ediția „Jurnalului de vacanță"...

— Dimpotrivă, abia am început-o...

— Atunci, notați mai intîi lăudabila inițiativă a formațiilor artistice de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Făurei, care au ținut să ofere campionilor învățăturii din școlile orașului lor spectacolul „Pionierilor fruntași, o zi de sărbătoare".

— Înseamnă că trebuie să le adăugăm acestora și cuvenitele felicitări. Dar nu numai lor, ci tuturor pionierilor brăileni care au încheiat trimestrul I pe... locul I în întrecerea la învățătură!

— De la Făurei vă propunem o escală cu nava vacanței chiar în orașul nostru, Brăila. Încercați să vă imaginați o repetiție a formației „Colibri" pentru proiectatele turnee la casele pionierilor și șoimilor patriei din județ, cu spectacolul „Feerie de iarnă". Chiar acum un sfert de oră am aflat și ce piese au pregătit în premieră: „Țara mea", „Chemare", „Mesaj" și cu „Soarele în joc" (compoziții ale conducătorului formației — profesorul Doru Șipoș). Dar poate n-ați aflat că, pe lîngă soliștii vocali Dorina Cazan, Raluca Popescu, Florentin Leu, Alexandru Cellac, Beatrice Oancea și Daniela Băluță, formația are acum și doi noi soliști instrumentiști deosebit de înzestrați: naista Steluța Coceanu și xilofonistul Florin Paraschiv.

ROMÂNIA
ÎN PRAGUL MILENIULUI TREI

Au mai rămas doar cîţiva ani din acest mileniu, atit de puţini incit in curind vom putea să-i numărăm pe... degete. Sîntem deci aproape, foarte aproape de pragul celui de-al treilea mileniu pe care il vom trece — noi, locuitorii de azi ai Terrei —, peste un deceniu şi ceva. Cum se va prezenta România in acel moment?

În pragul mileniului trei, România, aşa cum se prevede in Programul partidului, după ce va atinge stadiul de ţară socialistă mediu dezvoltată, se va prezenta ca una dintre ţările dezvoltate ale lumii. E un obiectiv cutezător, dar pe deplin realizabil. Ne dau această certitudine măreţele înfăptuiri din anii socialismului — şi îndeosebi din cei ai Epocii Nicolae Ceauşescu, cea mai rodnică perioadă din întreaga noastră istorie — care au schimbat şi continuă să schimbe in mod radical chipul patriei şi viaţa noastră, a tuturor, propulsîndu-ne cu paşi repezi şi siguri spre cele mai înalte culmi ale progresului şi civilizaţiei. Profundele transformări innoitoare care se petrec sub ochii noştri şi care au făcut ca România să devină de la o zi la alta mai infloritoare, o ţară socialistă cu industrie şi agricultură puternic dezvoltate, cu un inalt grad al ştiinţei, culturii şi artei sint concludente in acest sens. Vă prezentăm in aceste pagini cîteva secvenţe din realităţile României de azi, care prefigurează in chip strălucit România de miine.

NOUL DESTIN AL UNEI STRĂVECHI CETĂŢI

Dezvoltarea şi modernizarea Bucureştilor — capitala patriei noastre, oraşul inimă al ţării, străveche, dar, în acelaşi timp, mereu tînără cetate românească — ne oferă una dintre cele mai sugestive şi mai convingătoare imagini ale profundelor transformări înnoitoare din luminoşii ani ai socialismului.

Dacă cineva, care n-a văzut Capitala de 25—30 de ani, ar vizita-o azi, pur şi simplu n-ar mai recunoaşte-o şi nu s-ar mai putea orienta în perimetrul ei fără ajutorul unui ghid. Pentru că în acest răstimp, şi îndeosebi în perioada care a trecut de la cel de-al IX-lea Congres al partidului, s-a construit atît de mult în Bucureşti, încît se poate spune că acesta a devenit un alt oraş, nou şi modern în cea mai mare parte a lui. Pe locul uriaşelor „gropi" de tristă faimă din Floreasca şi din Balta Albă, pe locul mahalalelor mărginaşe s-au înălţat mari şi impunătoare cartiere de locuinţe moderne precum Titan, Balta Albă, Drumul Taberei, Militari, Crîngaşi şi altele, fiecare dintre ele fiind adevărate „oraşe în oraş". Cartierul Titan, de pildă, prin numărul de locuinţe (toate noi) şi de locuitori este, în prezent, mai mare decît oraşul Cluj-Napoca, unul dintre cele mai mari ale ţării. La acestea se adaugă numeroasele şi impozantele edificii publice — Sala Palatului R.S.R., Centrul de Televiziune, Teatrul Naţional, Institutul Politehnic, hoteluri precum „Intercontinental" şi „Bucureşti", Circul Bucureşti, Palatul sporturilor şi culturii, Aerogara Otopeni şi încă multe altele. Cît priveşte obiectivele industriale, pe lîngă extinderea şi modernizarea celor existente, au fost construite numeroase altele — noi şi moderne —, acestea fiind grupate, pe profiluri, în mari platforme industriale — „Pipera", „Bucureşti-Sud", „Militari", ca să amintim doar cîteva dintre ele.

Dar mai îmbucurător şi mai edificator decît orice este faptul că acest efort constructiv a sporit considerabil. Şi aceasta pentru că în ultimii ani s-a trecut la o nouă etapă, calitativ superioară, şi în domeniul construcţiilor din Capitală. Edilii oraşului, beneficiind de preţioasele indicaţii ale secretarului general al partidului, date cu prilejul numeroaselor vizite de lucru efectuate pe şantierele Capitalei, şi-au stabilit ca obiectiv principal modernizarea în ansamblu a întregii aşezări. În această nobilă idee s-a construit şi continuă să se construiască Metroul-Bucureşti, noul centru civic al oraşului, Bulevardul „Victoria Socialismului", noul curs al Dîmboviţei, noile oglinzi de apă din preajma Capitalei. În plus, în prezent se află în plină desfăşurare lucrările la Canalul Bucureşti-Dunăre care, într-un viitor apropiat, va da Capitalei noastre atributele şi avantajele de oraş-port.

În pragul mileniului trei, Bucureştiul va fi, aşa cum a indicat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, aşa cum prevăd importantele documente de partid şi de stat, nu numai unul dintre marile oraşe ale lumii, ci şi unul dintre cele mai moderne şi mai frumoase, o capitală demnă de glorioasa istorie a poporului nostru, de chipul nou şi înfloritor al României socialiste.

C. DIACONU

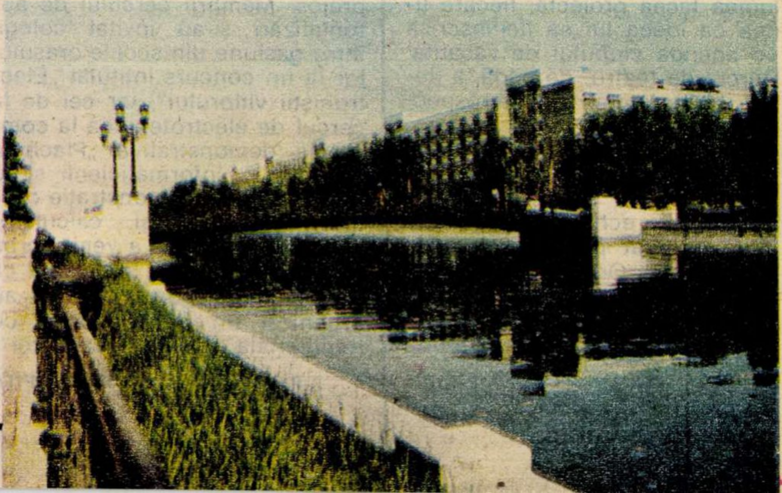

OAMENI PENTRU CARE NIMIC NU ESTE IMPOSIBIL

„Sper să nu mă fi pripit..." - gîndi directorul, cu îngrijorare firească, privind spre tinerii cărora tocmai le încredinţase o lucrare în valoare de aproape 8 milioane de lei! Mai exact, se lăsase cucerit de entuziasmul, de încrederea cu care aceştia se oferiseră să rezolve o problemă deosebită în faţa căreia se afla întreprinderea. **Combinatul chimic Borzeşti** urma să dea urgent în revizie nişte coloane în care trebuiau înlocuite o sută de talere — piese uriaşe, cîntărind fiecare cîte patru sute de kilograme. Sigur, pentru **Întreprinderea de utilaj chimic** această comandă n-ar fi constituit un lucru cu totul deosebit.

„O să facem noi totul", spusese directorului, cu multă convingere, **Aurel Badea,** şeful atelierului de sculărie. Cu el se mai aflau atunci şi alţi tovarăşi de muncă, la fel de tineri, care se grăbeau să-i susţină afirmaţia.

...Plecase de mult şi cel de-al doilea schimb. Din atelierul de sculărie însă nimeni nu se clintise. De altfel, nici nu erau preocupaţi de cît ar putea fi ceasul. Ziua întreagă trecuse pe negîndite în... discuţii. Se ajunsese, după nenumărate calcule, la concluzia că nici dacă ar munci cu toţii zi şi noapte, fără întrerupere, tot n-ar reuşi să termine toată lucrarea în timpul necesar! Era vorba de nu mai puţin decît de 74 500 de subansambluri.

Dar nu trecuseră cele treizeci de zile, cînd, pe poarta larg deschisă a Întreprinderii de utilaj chimic Borzeşti, au început să iasă, rînd pe rînd, strălucind puternic în lumina soarelui, cele o sută de „talere". Păreau nişte

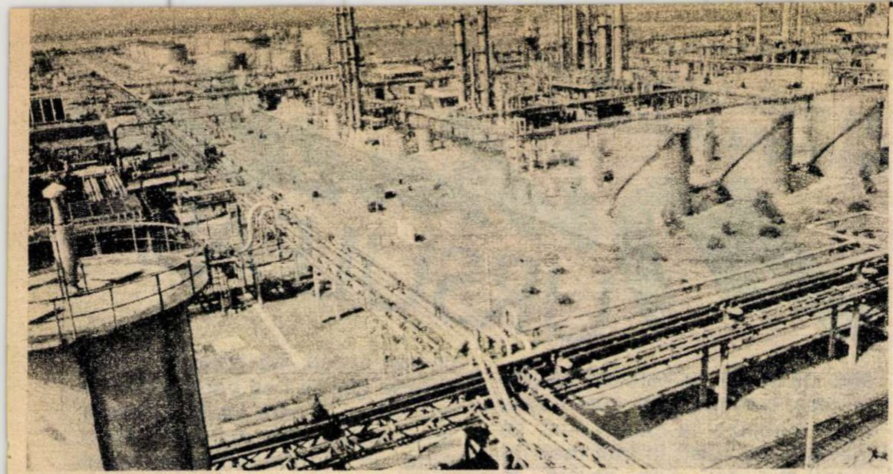

trofee nemaiîntîlnite, obținute în urma unor importante victorii. Ce „minuni" făcuseră băieții din echipa lui Badea? Mai întîi... inventaseră o matriță care, folosită, le ridicase productivitatea de patru ori, reușind să se facă și economii de material de 30%, în valoare de 210 000 lei. Apoi schimbaseră stilul de asamblare a celor 74 500 de piese, reducînd timpul de execuție la jumătate! Odată gîndite soluțiile tehnice, s-au apucat intens de lucru: cîte 12—14 ore, fără să țină seama de zilele libere de duminică. Erau atît de bucuroși de reușită, încît le părea rău de orice timp nefolosit în atelier. Așa reușiseră marea performanță.

Sînt acum cu toții împreună în curtea întreprinderii. Privesc fericiți convoiul de mașini care a preluat comanda executată. Un capitol palpitant de muncă și dăruire s-a încheiat. În același timp, altul începe. În atelier, tocmai sosiseră proiectele unei noi lucrări...

ELENA MĂNESCU

AGRICULTURA ȘI ȘTIINȚA

Priveam cu tot mai mare interes harta județului Vrancea, încercînd să deslușesc formele de relief pe care cartograful le reprezentase cu atîta exactitate și pricepere. Nu mai văzusem pînă atunci suprafața unui județ acoperită de o „pînză de păianjen", în care, se vedea bine, totul fusese astfel calculat și proiectat încît nici un colțișor, nici o palmă de pămînt să nu rămînă în afara acestei țesături atît de măiestrit realizate.

Ne aflam însă nu în fața unui nou model de reprezentare grafică a teritoriului unui județ, ci în fața unui nou model de agricultură în care totul este gîndit, proiectat și executat după metode științifice, unele dintre ele aplicate pentru prima dată de agrotehnica românească aici, în Vrancea. Iată, se știe, apa magnetizată sau „apa vie", cum o numea savantul Henri Coandă, a fost de mult descoperită și cercetată în laboratoarele chimiștilor și fizicienilor. De cîțiva ani însă și-a găsit o rodnică aplicație în livezile pomicole ce înconjoară Focșaniul. „Fabricată" cu o instalație specială, apa magnetizată ce curge prin rețeaua poligonului de irigații localizate are, odată ajunsă la rădăcina plantelor, mai multe calități: ajută la creșterea plantelor și la acumularea unui număr sporit de elemente minerale și organice care să asigure fructelor aromă, culoare, prospețime îndelungată. Împreună cu alte metode științifice de creștere și îngrijire a plantațiilor pomicole, apa magnetizată nu mai este socotită un „miracol", ci un factor absolut necesar în creșterea cu 15-20 la sută a producției de fructe.

Dar să ne întoarcem la „pînza de păianjen". Poligonul de apă magnetizată face parte din marea țesătură de metode și tehnici ce alcătuiesc modelul viitoarei agriculturi a județului Vrancea. Izvorul din care își vor trage seva recordurile culturilor de grîu și porumb, dar și ale viilor și livezilor sînt irigațiile. Județul Vrancea beneficiază de unul dintre cele mai ample programe de irigații din cîte s-au realizat pînă acum în țara noastră. Toată suprafața arabilă a județului va fi organizată și aranjată ca o vastă grădină, în care mîna bunului gospodar așază acum o rețea densă de alimentare cu apă a fiecărei palme de pămînt. Mai bine de 350 kilometri de canale de aducțiune și distribuire vor alcătui o vastă țesătură albastră.

Stăm de vorbă cu inginerii Liviu Huzună și Băluță Sbârnea, directorul și, respectiv, inginerul șef al Întreprinderii de execuție și exploatare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare – unitate ai cărei muncitori și specialiști se află și în aceste zile de iarnă mereu în bătălia de ridicare a calității pămîntului. Pentru că odată cu lucrările de irigații, aici, în județul Vrancea, se efectuează și alte „operații" de sporire a fertilității terenului, cum sînt desecările, drenajele, combaterea eroziunii solului. Dar chiar și irigațiile se fac acum după o nouă gîndire și, mai ales, cu tehnici moderne. Tehnici în care informatica și calculatorul electronic și-au cîștigat un loc de primă importanță.

În întîmpinarea viitorului, a unui viitor în care agricultura și știința vor fi de nedespărțit, specialiștii în hidroameliorații din județul Vrancea colaborează cu numeroase institute de cercetare științifică din întreaga țară atît pentru îmbunătățiri funciare, cît și pentru irigații. În poligoanele experimentale amplasate în toate zonele județului primele rezultate certifică sorți de izbîndă pentru agricultura nouă, științifică a celor ce lucrează pămîntul tot mai roditor al județului Vrancea.

CONSTANTIN RĂDUȚ

ȚARA ÎNVĂȚĂTURII

Sub arcul de triumf al anilor în care își făurește noul său destin, România socialistă ni se înfățișează și ca o adevărată țară a învățăturii. Pe harta ei strălucesc mii și mii de „puncte luminoase" reprezentînd acele mii și mii de citadele ale cunoașterii. Cît de larg, de amplu este accesul la învățătură în patria noastră o demonstrează faptul că, iată, la această oră populația școlară reprezintă **24,7 la sută** în raport cu populația țării. Impresionant este și numărul unităților școlare **- 28 460 —** care la debutul acestui nou an de învățămînt i-au primit pe porțile lor pe cei **5,7 milioane de preșcolari, elevi și studenți.**

Dragostea, grija părintească a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu față de cei ce reprezintă însuși viitorul națiunii noastre socialiste se manifestă prin preocuparea permanentă pentru asigurarea celor mai bune condiții de viață, de muncă și învățătură. Zestrea tehnico-materială a școlii românești a sporit îndeosebi în cei 23 de rodnici ani care au trecut de la istoricul Congres al IX-lea al partidului. Iată o diagramă deosebit de elocventă în acest sens: numărul sălilor de clasă a crescut, față de anul școlar 1965–1966, de la **78 345** la **103 331;** al laboratoarelor pentru învățămîntul gimnazial, liceal și profesional, de la **4 561** la **14 514,** iar al celor din învățămîntul superior, de la **1 497** la **3 899.**

Un salt calitativ impresionant l-a înregistrat, în perioada de după cel de-al IX-lea Congres al partidului, învățămîntul liceal. Bogat diversificat, el cuprinde astăzi **981 de licee cu 34 de profiluri** asigurînd tinerilor elevi pregătirea în nu mai puțin de **80 de meserii.** O importanță deosebită pentru formarea complexă, pentru continua lărgire a orizontului de cunoștințe și de pregătire profesională în consens cu marile transformări ale întregii vieți economico-sociale a țării, o constituie generalizarea, în apropiată perspectivă, a învățămîntului de 12 ani. O suită de transformări revoluționare, datorate concepției științifice a secretarului general al partidului, viziunii integratoare a învățămîntului cu cercetarea și cu producția au fost înregistrate și în domeniul școlii superioare românești. Astfel, în cele **19 centre universitare,** cuprinzînd **44 institute de învățămînt superior, 161 200 de studenți,** își desăvîrșesc studiile și se pregătesc temeinic pentru a deveni specialiști competenți, pentru a-și aduce contribuția la progresul tehnico-științific și cultural-artistic național.

Un spațiu larg de afirmare și, totodată, de autoverificare a temeiniciei cunoștințelor îl oferă concursurile pe obiecte de studiu la care anual participă peste **9 000 de elevi,** dintre aceștia peste **2 000** cucerind premii și mențiuni la fazele republicane. O confirmare a valorii școlii românești, a competitivității și prestigiului ei pe plan internațional o reprezintă și premiile de tradiție cucerite în arenele olimpiadelor internaționale de matematică, fizică și chimie.

ILEANA PIȚA

Un mare talent al artei pianistice
pornește la drum:

Mihaela URSULEASA

Motto:

Ușor nu e nici cîntecul. Zi
și noapte nimic nu-i ușor
pe pămînt,
căci roua e sudoarea
privighetorilor
ce s-au ostenit toată noaptea
cîntînd.

LUCIAN BLAGA

Iată o fată de numai zece ani despre care, în mod sigur, veți mai auzi vorbindu-se: Mihaela Ursuleasa, elevă în clasa a IV-a, la Școala nr. 26 din orașul Brașov. De ce? — veți întreba, poate, pe bună dreptate, cei ce n-ați auzit încă de Mihaela. Pur și simplu pentru că ea este considerată, chiar de pe acum, de mulți specialiști în domeniu, un mare talent al muzicii interpretate la pian. Știu că, în pofida tuturor excepțiilor (sînt destul de multe și de frumoase și din acestea: Mozart și Enescu, de pildă, au cîntat minunat, și au compus chiar, la vîrste foarte fragede!), arta este totuși un atribut al maturității, ea cere condiția alergătorului de cursă lungă. Contează, desigur, foarte mult și startul, plecarea în cursă. Esențialul însă este atingerea liniei de sosire. Iar în artă, deci și în arta interpretativă a pianului, o linie de sosire aproape că nici nu există. Orice nivel artistic ar atinge interpretul, în fața ochilor lui îndată se ivește un alt orizont, și mai înalt, către care el vrea să meargă, pe care vrea să-l ajungă. În felul acesta, drumul unui artist este făcut mai mult din chinul mare al nemulțumirii de sine, decît din bucuriile împlinirilor! Eminescu a vorbit despre acest chin mai limpede și mai adevărat decît oricine: „Ah, atuncea ți se pare// Că pe cap îți cade cerul/ Unde vei găsi cuvîntul/ Ce exprimă adevărul?“

Cînd pornește pe drumul lung și greu al chemărilor lui dinlăuntru, adevăratul artist nici nu știe, nici nu bănuiește măcar, cît este acesta de greu. Dar pornește. În fond știe bobul de grîu, cînd încolțește toamna, cît îi va fi de greu să străbată prin ghețurile iernii ori prin vînturile tăioase ale primăverii și prin arșița verii, ca să ajungă să dea rod bogat? Nu știe! Simte că trebuie să pornească la drum, să-și împlinească chemarea, vocația, rostul lui de a fi. Și asta este de-ajuns!

În urmă cu cîtva timp, cînd m-am dus la Brașov s-o văd, să stau de vorbă cu Mihaela, să aflu ce face, cum gîndește, cum învață, cum studiază la pian, cum se joacă, n-am găsit în fața mea un „copil-minune“. Din contră, în sălița aproape neîncăpătoare pentru masivul pian, de la etaj, unde studiază Mihaela, am găsit alături de profesoara sa de muzică, Stela Drăgulin, o fetiță frumoasă,și copilăroasă,ca o floare catifelată de pansea, veselă și sănătoasă chiar și sub atingerea brumelor ghețoase de toamnă ori a primilor fulgi de zăpadă. „Semnul vieții adevărate — mi-am zis —, al rezistenței și al generozității în fața vieții“. Cînd Mihaela zîmbește, îi zîmbește întreaga față, îi zîmbesc privirile, zîmbesc cei din jurul ei, zîmbește încăperea. Chiar și pianul, ursuz și nesupus din fire, zîmbește, pentru că Mihaela zîmbește din tot sufletul, din toată inima ei de copil cuminte, bun, inteligent, muncitor peste măsură și talentat cum rar se întîmplă.

Mihaela știe, ori mai ales simte, că în degetele ei lungi și frumoase se află ceva neobișnuit, acea predispoziție greu de numit, căreia oamenii îi spun talent. Despre acest lucru i-a vorbit profesoara sa, Stela Drăgulin, ori un maestru dirijor ca Ilarion Ionescu-Galați, sau alți maeștri dirijori, precum Iosif Conta, Erwin Acel ori Cristian Mandeal, nume cunoscute în lumea muzicii românești, ba chiar și peste hotare. Dar ei i se pare acest lucru firesc și cată să țină seama de el muncind și mai mult, rămînînd în continuare un copil serios și cînd învață, și cînd se joacă, nefăcînd-o nici măcar o clipită „pe artista“! Iarăși semnul adevăratei vocații! Talentul, cînd există, se află în adîncul sufletului, în toată ființa, nu în straiele ori pozele exterioare.

Pînă acum Mihaela Ursuleasa a cîntat (pe dinafară!) pe marile scene de la București, Brașov, Tîrgu Mureș: Concertul pentru pian și orchestră în Re Major de Haydn, Concertul pentru pian și orchestră în Fa Major de Mozart; Concertul pentru pian și orchestră nr. 3 în Do minor, de Beethoven, precum și un număr însemnat de piese de concert de Bach, Beethoven, Mozart, Scarlatti, Chopin, Rahmaninov, Enescu. Cînd Mihaela s-a oprit din cîntat, publicul, de obicei foarte pretențios și sever cu noii interpreți, a izbucnit în aplauze frenetice, chemînd-o de mai multe ori la rampă. Mihaela a zîmbit, s-a aplecat ușor, mulțumind cuviincios, a primit flori, multe buchete de flori, s-a gîndit în primul rînd atunci la părinții săi din Brașov,Ștefan și Agripina Ursuleasa.

— Cîte ore studiezi pe zi la pian, Mihaela? — am întrebat-o.

— (Zîmbind)... Două, trei, patru ore, în mod obișnuit... Dar cînd pregătim concertele... (Zîmbește, trăgînd cu ochiul spre profesoara sa, Stela Drăgulin), atunci **studiem** cîte 7 sau chiar 8 ore pe zi.

— Nu e cam mult? La celelalte materii cînd mai înveți?

— Păi... tot îmi mai rămîne

Mari muzicieni la vîrsta voastră

• Marele compozitor Wolfgang Amadeus Mozart a fost numit pe drept „un copil minune“. La numai patru ani, Mozart a compus un concert pentru pian, pentru ca, doi ani mai tîrziu, să apară ca solist în concerte publice în mari orașe ale Europei: Londra, Paris, München. Bruxelles.

• Ludwig van Beethoven compunea încă de la vîrsta de 12 ani și cam tot la această vîrstă dădea primele concerte publice la Bonn.

• Frederic Chopin își începea studiile de pian, la Conservatorul din Varșovia, la vîrsta de 9 ani. În 1821, cînd Frederic avea 11 ani, se și număra printre cei mai apreciați studenți ai Conservatorului din Viena.

• Claude Debussy, cel care avea să devină cel mai important reprezentant al impresionismului în muzică, frecventa, la vîrsta de 11 ani, cursurile Conservatorului de muzică din Paris, bucurîndu-se de aprecierile profesorului său, marele compozitor Cezar Frank.

• Întinzînd un fir de ață pe o bucată de lemn, George Enescu, în vîrstă de numai 3 ani, își făurea prima sa vioară. Întîile lecții de muzică le ia cu unul dintre lautarii satului natal, Liveni, iar cînd, la numai 5 ani, este prezentat muzicianului Eduard Caudella, profesor la Conservatorul din Iași, micul interpret poseda uimitoare cunoștințe muzicale. Din această perioadă datează și primele compoziții. În 1889, la numai 8 ani, micul Enescu dădea primul concert public și, în același an, presa străină, recunoscînd precocitatea de excepție a copilului, scria despre el numindu-l „un Mozart român“.

CRISTIANA CRĂCIUN

timp...

Învăț în timpul care-mi mai rămîne...

În afară de pian ce materii îți mai plac?

— Matematica... și româna... iar acum, în clasa a IV-a, și istoria.

— Plîngi dacă altcineva învață sau cîntă mai bine decît tine?

— Nu... vreau să-l ajung... dar nici acela să nu stea pe loc...

— Ce citești?

— Poveștile lui Ion Creangă și ale lui Mihail Sadoveanu... povestiri de Mark Twain și poezii de Mihai Eminescu, de George Coșbuc și Octavian Goga...

— Și de jucat, cînd te mai joci?...

— (Zîmbește din nou către profesoara sa, către păpușa pe care i-am adus-o și pe care a așezat-o pe pian... Zîmbește și pianul)... Păi... cînd îmi mai rămîne timp...

Aceasta este Mihaela Ursuleasa: un talent mare, o fetiță cu ochii inteligenți, calzi. În toată ființa ei se simte un mare suflet de om. Studiază pianul de la vîrsta de 5 ani, cîntă deja în marile săli de concerte ale țării, îi place matematica, româna, istoria, are note foarte bune la învățătură, citește multe povești și poezii, mai ales din autori clasici. Și cînd se mai joacă? Păi... atunci cînd îi mai rămîne timp. Drept pentru care, la sfîrșitul convorbirii noastre, am luat-o pe Mihaela de mînă, dar și pe Sonia Maria Drăgulin, prietena ei cea mai bună, „sora mea"; am luat-o și pe Ana Maria Blaj, care, de asemenea, studiază pianul, am ieșit în parcul din centrul orașului Brașov și am făcut împreună un om de zăpadă!

PETRE GHELMEZ

Mai înainte de a mă despărți de Mihaela, am rugat-o să scrie pentru cititorii revistei „Cutezătorii" cîteva gînduri. În aceste gînduri o găsiți pe Mihaela bună, generoasă, prietenoasă, așa cum este ea acum, la începutul unui drum artistic pe care i-l dorim lung și plin de mari succese.

Colegilor mei, cititori
ai revistei „Cutezătorii",
vreau să le spun
să fie buni, generoși,
să învețe bine și să aibă
puterea să păstreze
prietenia curată
toată viața!

Mihaela Ursuleasa
Brasov

22 noiembrie 1988

POVESTEA
unui tablou

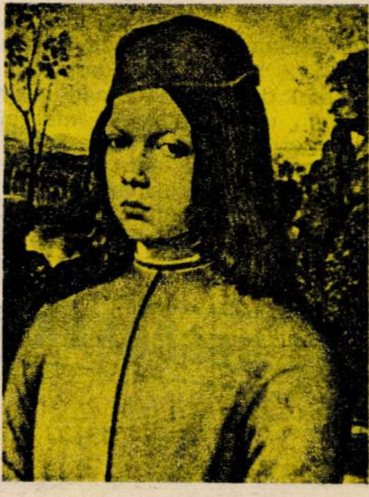

Vă amintiți, desigur, că în numărul nostru din luna iulie v-am prezentat o selecție de portrete de copii realizate de-a lungul secolelor de către mari pictori, invitîndu-vă să vă imaginați povestea unuia dintre aceste tablouri. A fost un concurs mai greu, dar bine primit de către cititori. Publicăm astăzi cea mai bună lucrare sosită la acest concurs. Autorul și-a ales ca subiect tabloul „PORTRET DE BĂIAT" al pictorului italian PINTURICCHIO, care a trăit între 1454–1513.

CONTELE ȘI PAJUL

Pe străzile cu case a căror arhitectură este astăzi clasică, de muzeu, dar pe atunci, în ultimul sfert al secolului 15, era încă o noutate, circulația se desfășura intens. Se auzeau potcoavele cailor izbindu-se de caldarîm, răsunau strigătele contadinilor veniți să-și desfacă produsele pe piețele acestui oraș vestit, între altele, prin numărul și prin talentul pictorilor, sculptorilor și arhitecților săi.*

Cetățenii orașului încă nici nu bănuiau cît de mult avea să se răspîndească faima acestor artiști, dar îi prețuiau din toată inima. Oamenii forfoteau încolo și-ncoace după treburile lor. Oricît ar fi fost de ocupați, zăboveau însă ici-colo cîteva clipe admirînd încă o dată frumoasele clădiri.

Mîndru, cu pași apăsați, Antonio Ghinozzo, fiul contelui Lorenzo, străbătea mulțimea îmbrăcat în veșminte bogate. Cu înfumurarea pe care i-o dădeau rangul nobiliar și averile sale, fiul contelui nici nu se gîndea să facă loc altor trecători, mai vîrstnici. Dimpotrivă, împărțea în dreapta și-n stînga cuvinte necuviincioase și nimeni nu îndrăznea să-i răspundă. La fel de arțăgos se purta cu băiatul care-l însoțea, un slujitor, un paj mai tînăr cu doi-trei ani. Striga întruna la el, hărțuindu-l cu tot felul de observații. Pe slujitor îl chema Simone, era, bineînțeles, mult mai modest îmbrăcat, avea chipul palid și ochii mari, triști. Tăcut, suporta toanele stăpînului, altă cale n-avea. Era unul dintre nenumărații băieți săraci. Tînărul conte abia îi dădea timp să respire.

De la un timp, un bărbat necunoscut îi urmărea cu atenție. Grăbind pasul, îi ajunse din urmă, se descoperi, salutînd politicos, și spuse:

– Vă rog să-mi îngăduiți, sînt Bernardo di Betto, iar în breasla mea, a pictorilor, mi se spune Pinturicchio. Sînt în trecere prin Florența. Chipul dumneavoastră mi se pare cu totul deosebit, inteligent, plin de noblețe. Aș fi fericit să vă am ca model pentru un tablou.

– Ai nimerit bine, o să te răsplătesc împărătește! Sînt Antonio, fiul contelui Ghinozzo, și nu-i de mirare că înfățișarea mea nobilă ți-a atras atenția.

– Dar, spuse pictorul, nu vă fie cu supărare, eu despre însoțitorul dumneavoastră vorbeam.

– Despre Simone? E pajul meu, sluga mea, spuse nervos tînărul conte.

– Se poate. Portretul său aș vrea să-l fac, dacă mi se îngăduie.

Simone încremenise. Mîndrul Antonio abia își stăpînea indignarea, dar față de un pictor renumit nu-și putea îngădui să-și dea drumul mîniei.

– Va să zică, portretul pajului? se răsti tînărul conte. „Chip nobil"! E chipul unei slugi, dar treaba dumitale, pictează-l sănătos dacă altceva mai bun n-ai găsit! Eu de azi nu mai vreau să-l cunosc!

...Nu mai știm ce s-a întîmplat, dar portretul realizat de Pinturicchio continuă să ne atragă de aproape cinci secole prin noblețea, inteligența, îngîndurarea acelui băiat modest și, desigur, prin talentul pictorului.

CIPRIAN DANIEL COCIȘ, clasa a VII-a,
comuna Bratca, jud. Bihor

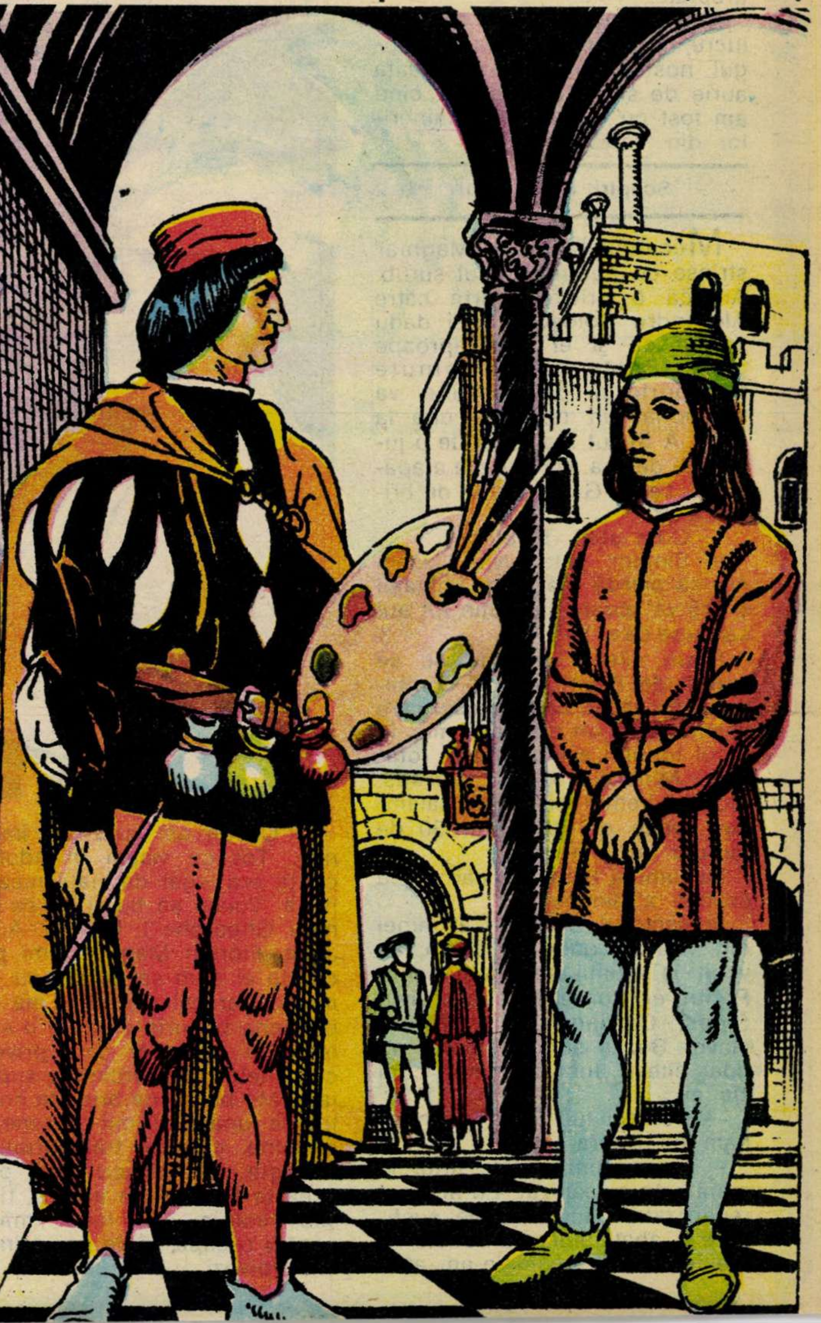

Desen de VALENTIN TĂNASE

** contadino (în lb. italiană) = sătean.*

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ:

DRUMUL

„Eu vreau să mă fac miner", zise Remus Roșca. Aceleași cuvinte le-a scris frumos pe hîrtie pentru a fi afișate, alături de alte răspunsuri, la „Semaforul" școlii din Cuzap, județul Bihor.

Citeam, împreună cu mai mulți curioși, opțiunile elevilor. Tot mineri voiau să ajungă și Virgil Imbuzan (clasa a IV-a), și Marius Bejan (clasa a VI-a), și mulți dintre băieții din clasa a VIII-a. Lîngă mine, Claudiu de la clasa a VII-a A număra foarte atent opțiunile.

— Dar tu ce vrei să devii? l-am întrebat.

— Tot miner, răspunse aproape cu mirare, ca și cînd acesta era un lucru de la sine știut. Ca majoritatea colegilor mei. Ca tata și bunicul. Eu trec în fiecare zi pe lîngă mină. Și mereu parcă-l aud pe bunicu'. Știți ce zice bunicu'? El zice că multor oameni nu le vine să creadă că de acolo, de sub pămînt, din cărbunii aceia negri ca păcura izvorăște lumina. Eu mi-am dat seama că bunicu' are dreptate.

Ne-am convins și noi de acest lucru la puține zile după dialogul nostru. În acea dimineață aurie de sfîrșit de toamnă, cînd am fost cu toții oaspeții minerilor din Voivozi.

Sclipiri în adîncuri

Mecanicul Gavril Maghiar strînse cu putere ultimul șurub. Aruncă o privire scurtă către Alexandru Koloșvari și-și dădu seama că și el este aproape gata. Peste cîteva minute transportorul de cărbune va funcționa din nou. Se uită la ceas. A trecut mai bine de o jumătate de oră. De undeva a apărut și Teofil Gavriș, șeful de brigadă.

— Cum stați, băieți?

— Sîntem gata. Nu-i lăsăm noi să piardă din timp. Abatajul 6 515 va scoate cel puțin tot atît cărbune ca și ieri.

Peste cîteva secunde nu se mai aude decît „vîjîitul" combinelor de săpat, niște mașini care seamănă cu un tanc mai mic, în locul tunului avînd o sapă rotativă. Minerii Florian Ciordaș, Florian Venter și Carol Calampar aveau de recuperat 30 de minute de „stagnare".

La lumina lămpilor, cărbunele sclipea a dimineață.

În sectorul Cuzap II al minei din Voivozi, unde ne aflăm, au venit în ultimii ani mulți tineri. Printre ei, Cornel Pafciuga, Liviu Sipoș, Ciprian Ghețe. Tinerii Gavril Buzaș și Ioan Bocra au doar cîteva „luni de mină", cum zic ei.

— Ce faci tu acum? îl întrebăm pe Bocra.

— După cum vedeți, totul în mină este mecanizat. Eu am fost repartizat la lucrările de susținere a abatajului. Cărbunele își are legile lui. Acum le-am aflat și eu. Trebuie mai întîi să înveți să-l protejezi și după aceea să-l scoți.

Din abataje, cărbunele, înșirat pe benzile rulante ca niște panglici de abanos, pornea fără întrerupere către garniturile de tren.

Ne-am oprit și la abatajul 6 512. Voiam să-l cunoaștem pe șeful de brigadă Emanoil Cheregi, unul dintre cei mai buni mineri ai țării. Cînd a intrat în mină avea 18 ani.

— Cum se simte un miner foarte bun, șeful unei brigăzi foarte bune?

— Ca un om cu visele împlinite. Tot ce visam în adolescență era legat de viața mea în mină. Voiam să fiu și eu ca minerii Gheorghe I. Roman, Aurel Juca, Florian Maghiar. Îmi plăcea la ei cum se purtau cu oamenii. Dar cel mai mult mă impresiona bucuria pe care o simțeam în ochii lor cînd priveau cărbunele șuvoi urcînd la suprafață. Mă bucur că brigada noastră dă lunar țării mii de tone de cărbune, care se transformă în energie. Mă bucur că prin aceasta fiecare om al țării, tînăr sau vîrstnic, este legat, măcar pentru o clipă, și de noi, minerii din Voivozi.

Cavalerul... Albei ca Zăpada

— Atenție la pompa de alimentare, anunțați electricianul! zise operatorul Ivan Mura. Mișule, iese apă?!

Operatori, electricieni, mecanici. Toți laolaltă au fost, preț de un minut sau două, pe „aceeași lungime de undă", cum se exprimase sugestiv inginerul Gheorghe Wagner. Apoi beculețele s-au liniștit, aparatele au intrat într-o muțenie desăvîrșită.

În secția cazane a Întreprinderii electrocentrale Oradea, zeci și zeci de beculețe sclipesc în diferite culori și peste o sută de aparate de măsură și control sînt înșirate pe tabloul de comandă ca-ntr-un atlas astronomic.

Ioan Mura încearcă să ne explice care este rostul fiecărui beculeț și aparat. Cum se reglează buna funcționare a cazanului? Ce este cu buncărul de cărbune? Dar cu morile de la cazane? A, ele fac cărbunele fin, după care îl pulverizează în arzător.

...Semnal la cazanul numărul 4. Pavel Sereș apasă pe un buton și apoi pe un comutator.

— Doi mecanici la banda...! și spune un nume sau o cifră.

— Cum se face că știți foarte exact ce se întîmplă pe aceste circuite care se întretaie ca o plasă?

— Totul este automatizat. Cea mai mică schimbare ce intervine pe un circuit oarecare este anunțată pe tabloul de comandă. În urmă cu cîteva minute, de pildă, patina o bandă rulantă ce transporta cărbunele. Moara mergea deci în gol. A scăzut debitul pe cazan. În mod automat această schimbare a fost anunțată pe tabloul de comandă.

În secția cazanelor se produce aburul necesar unei alte secții a termocentralei: cea a turbinelor.

Și aici, aceleași sute și sute de beculețe și aparate.

Notăm primele semnale pentru a le compara: presiune minimă la abur, presiune minimă la hidrogen, purjare (se scot impuritățile din hidrogen și se mai introduce hidrogen pur).

La turbina numărul 4, operatorul Vasile Găman lucrează de 13 ani. A ajuns să cunoască modul cum funcționează instalația după zgomotul pe care-l face. Deodată... se întoarce brusc și oprește turbina.

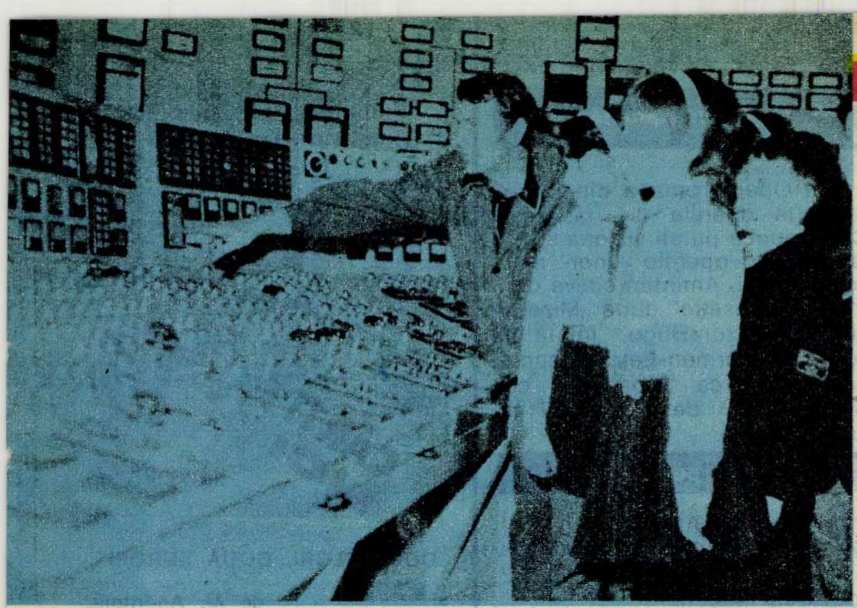

— Ce s-a întîmplat? întrebăm.

— Scîntei la perii, a răspuns scurt, Vasile Găman. Toată treaba se va rezolva în aproximativ o oră.

Ne apropiem de Dumitru Luncan, și el operator de turbină. Ne-a vorbit mult despre buclele de reglaj (sisteme speciale de reglare a temperaturii, presiunii, debitului), despre blocajele de pompe, vanele electrice și multe alte lucruri.

— Spuneți că operatorul trebuie să asigure randamentul maxim al turbinei. Cum se face lucrul acesta?

— Cu ajutorul aburului pe care-l primim de la cazane. Pentru ca aburul să pună în mișcare paletele turbinei trebuie să aibă o presiune de 130 bari, o temperatură de 530° Celsius și un debit de 300 tone pe oră. Turbina, la rîndul ei, pune în mișcare un generator electric.

De aici, din secția turbinelor, pornește lumina. Cînd ea, Albă ca Zăpada din poveste, a împlinit vîrsta de... o secundă, atunci, pe ploaie și vînt, prin nămeți și prin ger, ziua și noaptea, se lansează spre cele patru zări cu viteza fulgerului. Și-n măreția ei o simțim privind, din cînd în cînd, cu coada ochiului, către cavalerul care i-a dat atîta strălucire: **cărbunele.**

Porți de trecere

Cînd Dănilă Borși a văzut că ne-apropiem de mașina unde lucrează el, primul lui gest a fost acela de a apăsa pe butonul de oprire. Dar inginerul Ionel Cîmpeanu, directorul adjunct al Întreprinderii „Metalica" Oradea, i-a făcut semn să-și continue lucrul. Copiii s-au așezat jur-împrejurul omului care mînuia o mașină ultramodernă de găurit prin coordonate.

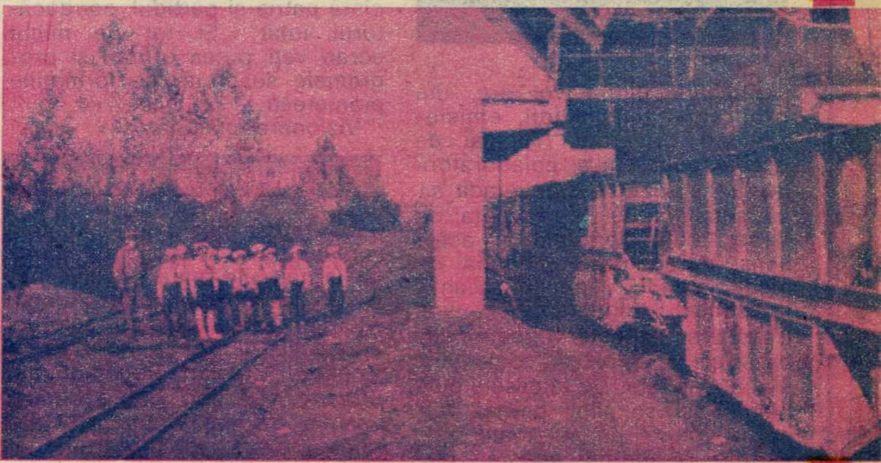

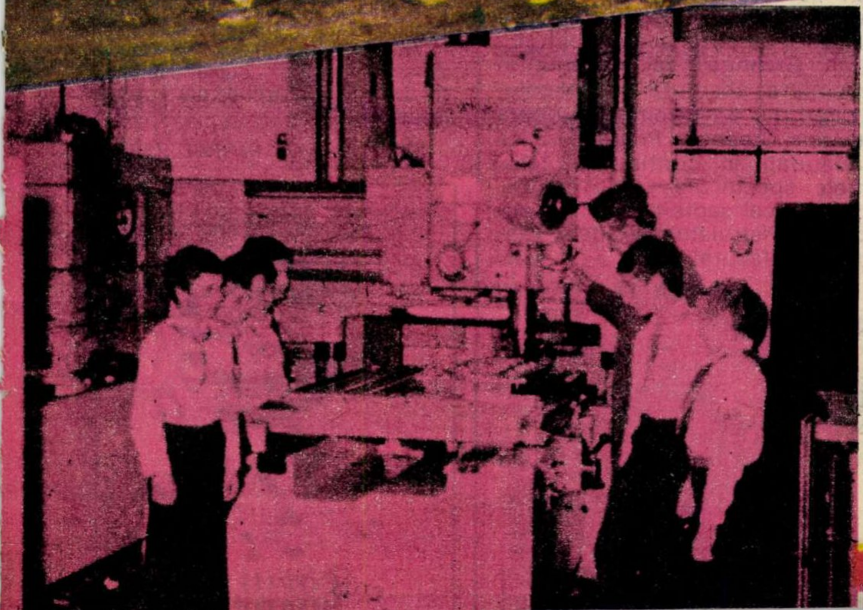

— Prin coordonate?

— Așa cum ați auzit, prin coordonate. Cunoașteți coordonatele ox și oy. Dacă aveți aceste elemente, puteți afla foarte ușor punctul respectiv. Uitați-vă! Cu această rotiță (și le arată care) fixez coordonata ox, cu aceasta, oy. Acum burghiul (cilindru cu tăiș elicoidal care găurește oțelul) va veni exact în locul cerut.

Meșterul Borși apăsă pe butonul roșu și mașina se opri. Apăsă pe cel verde și porni din nou. Băieții se gîndiră în acel moment că mașina funcționa poate chiar datorită curentului electric venit pe fir de la termocentrala unde fuseseră cu cîteva ore mai înainte.

Într-o altă parte a secției, în atelierul de tratamente termice, Virgil Lăzureanu a apăsat și el pe un buton de culoare verde. Dar de data aceasta nu s-a mai învîrtit nimic. Cuptorul însă a început să se încălzească. Mai puternic. Tot mai puternic. Pînă cînd piesele din interior au devenit roșii ca niște... cărbuni aprinși.

Înseamnă că și aici a ajuns curentul electric de la termocentrală, și-au zis din nou băieții.

Au înțeles ei de unde provine energia care pune în funcțiune cuptorul, dar nu se dumireau de ce era nevoie să se încălzească pînă la incandescență acele bucăți de fier. Și de ce erau așezate în cuptor în mod diferit?

— Sînt plasate în mod diferit pentru a se ști foarte exact unde merge fiecare grup. Bucățile de fier din dreapta vor fi introduse incandescente într-o baie cu apă rece. Se vor răci brusc și vor dobîndi o duritate foarte mare. Cele din stînga vor fi scoase din cuptor tot incandescente, dar vor fi lăsate să se răcească în mod treptat. Ele vor deveni mult mai elastice decît pînă acum și mult mai rezistente.

— De ce le-ați pus laolaltă în cuptor? au întrebat cîteva voci.

— Voi cunoașteți cîte eforturi se depun pentru a se produce energie electrică. De aceea ne-am gîndit cum să facem să o consumăm în cantități cît mai mici. Ceea ce ați văzut este un mod de a economisi energie.

Am rămas cîteva minute lîngă frezorul Cornel Cosma. Oprea mașina. Pornea. Iar oprea. Iar pornea. Și din nou a apărut acel „de ce"?

— Acum, de exemplu, măsor piesa din mașină. Pentru aceasta nu e nevoie să funcționeze nimic. Am oprit mașina ca să nu mai consum inutil energie electrică.

Iar dacă produsele Întreprinderii „Metalica" Oradea, sînt exportate în țări din Europa, Asia și Africa, înseamnă că sînt pe gustul tuturor. Și de acest lucru nu **este străină nici... lumina care vine de la Voivozi.**

ION SBÂRNEA

AVANPREMIERĂ

„Cutezătorii“

Pentru voi, pionierii și școlarii patriei, vacanța de iarnă este una dintre multele și frumoasele voastre bucurii. Acum, cînd aveți mai mult timp la dispoziție, vi-l puteți folosi cît mai plăcut. Pentru a vă veni în sprijin, în rîndurile care urmează vă prezentăm cîteva dintre surprizele pe care vi le oferă vacanța de iarnă.

Pe micul ecran

Fiecare dintre voi are, din programul Televiziunii, emisiunea lui preferată. Tocmai de aceea redactorii și colaboratorii de la Televiziune s-au gîndit să vă satisfacă, și în vacanța de iarnă, toate dorințele în acest sens. Atrăgătoare și plină de inedit va fi „Agenția-Vacanța transmite“. Alți reporteri vor transmite aspecte filmate din orășelele copiilor din toată țara și din Capitală. De la casele pionierilor și șoimilor patriei veți putea urmări „pe viu“ toate activitățile specifice acestei perioade. Și tot pe micul ecran îi veți revedea la lucru pe „Prietenii adevărului științific“ pe care-i cunoașteți, desigur, din emisiunile de pînă acum. O rubrică pe măsura vîrstei și sensibilității voastre se anunță: „Dicționarul bunei cuviințe“. Vă dați seama că-i vorba despre etică, despre comportamentul vostru în societate. Nu vor lipsi de la T.V. nici desenele animate, prilej de mare veselie. Atenție însă! Urmează „Telefilmoteca de ghiozdan“. Aici vă așteaptă peripețiile din „Insula comorilor“, în șapte episoade. Prezenți vor fi pe micul ecran și Clovnul Czybulka și cei șapte pitici. Prin programele muzicale T.V. din această vacanță veți face cunoștință cu alți și alți pionieri și școlari reuniți în frumoasa emisiune „Copiii cîntă patria și partidul, conducătorul iubit“. Și tot pe micul ecran veți putea urmări și programele susținute de formațiile pionierești.

Vizionare plăcută!

Invitație la Ateneu

Cetatea muzicii — Ateneul român — va avea și în vacanța de iarnă ușile marii săli de concerte deschise și pentru copii. Aici veți audia concerte celebre, educative, din creația lui George Enescu, Ciprian Porumbescu, Johan Sebastian Bach, Ludvig van Beethoven, Wolfgang Amadeus Mozart, Johan Strauss și alții.

Pe lungimea de undă a „Radiovacanței“ pe... zăpadă

„Pe pîrtiile vacanței albe“ — așa este intitulată una dintre emisiunile de radio în care veți primi vești despre modul în care-și petrec vacanța copiii din întreaga țară. „Extemporal în alb“ este o altă emisiune radiofonică pentru voi. Nu uitați însă emisiunile transmise la „Microfonul pionierilor“, „Succes, cutezători“ sau „Un univers într-un ghiozdan“! Veți audia, de asemenea, frumoase recitaluri ale formațiilor pionierești în emisiunea „Omagiul cravatelor roșii cu tricolor“ ori veți urmări rehumitul „Teatru radiofonic pentru copii.“

La Opera română

La Opera română din București, la operele din Iași sau Cluj-Napoca puteți viziona spectacole cu operele unor mari compozitori. Amintim cîteva dintre ele: „Cosette“ după „Mizerabilii“ de Victor Hugo, „Inimă de copil“ de Carmen-Petra Basacopol, „Albă ca Zăpada și cei șapte pitici“ de Cornel Trăilescu.

Fantezii pe... gheață

Și marele patinoar din Parcul „23 August“ din București este, în această vacanță de iarnă, o adevărată arenă deschisă tuturor copiilor cărora le place zborul pe gheață. Aici vor fi prezentate spectacole de patinaj cu participanți din toată țara. Vor avea loc, de asemenea concursuri și întreceri dintre cele mai palpitante.

Film

Iubitorii de film pot viziona în această perioadă creațiile cinematografice preferate. Vă facem cunoscut însă că sînt și săli de cinema cu programe speciale pentru voi, cum ar fi Cinematograful „Doina“ din Capitală. Pentru vacanța de iarnă sînt programate nu mai puțin de 25 de filme, dintre care amintim: „Popeye marinarul“, „Parisul vesel“, „Noile povestiri ale Șeherezadei“, „Cele mai bune momente cu Stan și Bran“, „Profesorul distrat“, „Povestea călătoriilor“, „Program de desene animate“ etc. Vizionare plăcută!

Poftiți la teatru!

S-au încheiat repetițiile pentru spectacolul cu piesa „Extemporal la varietăți“ de la Teatrul „Ion Creangă“, în care joacă actori binecunoscuți și îndrăgiți de voi de la amintitul teatru, dar și... invitați, precum Mihai Mălaimare sau Anda Călugăreanu. De data aceasta voi veți fi cei care veți pune note celor care vor da un savuros extemporal artistic așteptat de toți copiii. Și tot în vacanța de iarnă, scena Teatrului „Ion Creangă“ va prezenta în premieră absolută spectacolul „Uite-l, nu e“, inspirat din opera lui Ion Creangă. Pregătiți-vă să aplaudați în continuare celebrele spectacole „Albă ca Zăpada și cei șapte pitici“, „Pinocchio“, „Pistruiatul“ și altele. Distracție plăcută!

ION CRÎNGULEANU

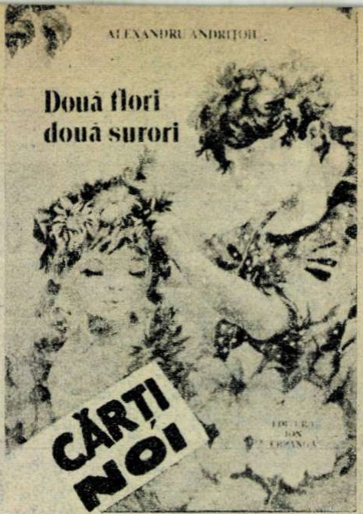

DOUĂ FLORI, DOUĂ SURORI

de Al. Andrițoiu,
Editura „Ion Creangă“, 1988

Din cînd în cînd, reprezentanții de frunte ai poeziei contemporane românești scriu, cu același talentat condei, versuri pentru copii. Recent a apărut în librării cartea intitulată „Două flori, două surori“ a cunoscutului poet Alexandru Andrițoiu, cu o grafică la înălțimea textului poetic, semnată de Maria Constantin. Din ampla enumerare a titlurilor din cuprinsul cărții, cititorul își poate da seama de universul poetic surprins de autor cu gingășie și har, de lumea de curcubeie a copilăriei: CE SPUNE FETIȚA, PORUMBELUL ȘCHIOP, EU ȘI BUNICA VICTORIȚA, CAII, FLORI DE CURTE, VÎNT DE PRIMĂVARĂ, ÎN GRĂDINA DE LEGUME, OMUL DE ZĂPADĂ, ALEXANDRA ȘI VRĂBIUȚA, CĂLĂTORIE CU CARTEA și altele.

Volumul se încheie, nu întîmplător, cu poezia intitulată sugestiv CĂLĂTORIE CU CARTEA: „Hai să călătorim ca-n cărți/ Uite-așa de bună voie/ Spre-o insulă închisă-n hărți/ Visînd cu Robinson Crusoe!“

COPIII SOARELUI

de Nicușor Constantinescu,
Editura „Ion Creangă“, 1988

Alături de nume consacrate în literatura pentru copii, la porțile editurii bat, de la an la an, noi poeți, mai mult sau mai puțin cunoscuți în poezia pentru adulți, de obicei educatori și profesori, ca în cazul lui Nicușor Constantinescu, autorul noului volum de versuri intitulat sugestiv „COPIII SOARELUI“. În cuprins - titluri inspirate din trecutul istoric al patriei -„Bate tunul la Vidin“, „1907“, „August douăzeci și trei“-, dar și din clocotul istoriei contemporane în care sînt implicați și copiii țării: „Copiii Soarelui“, „Vis de copil“, „Drapel de dor“, „E pretutindeni țara“.

GEORGE ZARAFU

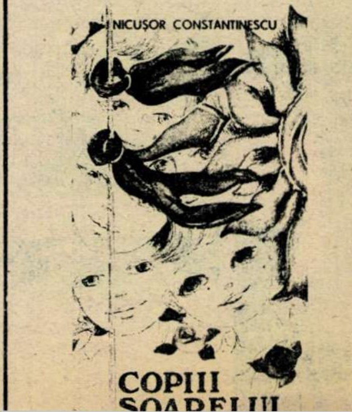

„Limba noastră-i o comoară”

Limba este tezaurul cel mai prețios pe care-l moștenesc copiii de la părinți.

VASILE ALECSANDRI

ISTORIA UNUI CUVÎNT:

UNIRE

Cuvîntul latinesc **unus** se folosea ca numeral cardinal, ca adjectiv cu sensul „unul singur“ și ca pronume nehotărît însemnînd „oarecare“. Din valoarea pronominală a lui **unus** decurge și cea de articol nehotărît, dezvoltată pe terenul limbii române.

Deosebirea dintre pronume și numeral se face pe baza contextului și a sensului. În cunoscutul vers din „Împărat și proletar“: „Ah! zise **unu,** spuneți că-i omul o lumină“, **unul,** care are și articol definit, substituie un nume, deci este pronume. Aceeași valoare e surprinsă și în următoarele versuri din „Scrisoarea III“: „Lîngă cortu-i **unul** dintre fiii falnicului domn/ Stă zîmbind de-o amintire, pe genunchi scriind o carte“.

În corelație cu **altul, alta,** ne întîmpină tot valoarea pronominală: „De-o fi **una, de-o fi alta**...“ („Scrisoarea III“). Și, la fel, cînd corelația se stabilește cu **tot, toate:** „Căci **unul** erau toate și totul era **una“** („Rugăciunea unui dac“).

E numeral însă în „O mie și **una** de nopți“ sau „Alegeți **una**, nu două“, pentru că opoziția se face cu un numeral.

De la femininul **una,** cu prepoziția **întru,** s-a format locuțiunea adverbială **întruna,** sinonimă cu „mereu, continuu“, ca în exemplul „S-aud cum blînde cad/ Izvoarele-**ntruna**/ Pe vîrfuri lungi de brad/ Alunece luna“.

Alt înțeles al acestei locuțiuni, cunoscut în limba veche și astăzi popular, este cel de „împreună, la un loc, în una singură“ (scris **într-una**, iar în primul caz: **întruna**), de la această valoare se explică derivatul verbal **a (se) întruni,** însemnînd „a (se) uni, a (se) aduna, a (se) strînge laolaltă, a (se) împreuna“.

Cuvîntul **unu, una** ne întîmpină și în structura lexicală a adverbului **împreună,** de la care s-a format de timpuriu verbul **a (se) împreuna.** „Acesta pre toți i-au împreunat supt o singură stăpînire“ (adică: i-au unit), citim în „Letopisețul“ lui Nicolae Costin, de la sfîrșitul secolului al XVII-lea. **A împreuna** este foarte frecvent în limba populară, ca și antonimul său **a despreuna:** „Că nu este om în lume/ Pe noi **să** ne **despreune“** (dintr-o doină populară).

Alături de **unul, una,** limba noastră a moștenit din latinește și derivatul verbal **a aduna** și, mai ales, verbul simplu **a uni** (cu infinitivul lung substantivat: **unire**), verb atestat încă de la începutul secolului al XVII-lea, împreună cu unele derivate interne învechite.

În perioada modernă a limbii, de după 1800, **a uni,** transmis din latină odată cu baza etimologică **unu** și cu derivatul **a (se) aduna,** intră, laolaltă cu formațiile interne: **împreună, a (se) împreuna, într-una, a (se) întruni,** într-o familie lexicală îmbogățită prin prezența neologismelor latino-romanice: **unitate, unitar, uniune, unionist** („susținător al Unirii Principatelor Române, înainte de 1859), **a unifica.** În anii premergători Unirii Munteniei cu Moldova, în 1859 (și după acest eveniment), aceste cuvinte se bucură de o frecvență extraordinar de mare în presa vremii, în scrisul marilor noștri cărturari. **Unire** intră adesea ca termen-nucleu în propoziții rămase celebre, ca, de exemplu: **„Unirea** poporul a făcut-o“ (într-un discurs al lui M. Kogălniceanu). Nu există în veacul trecut mare scriitor sau om de cultură în scrisul căruia cuvîntul **unire** să nu apară ca termen fundamental. Cîteva reviste literare și culturale de după 1859 se intitulează **Unirea, Unirea democratică, Unitatea națională, Uniunea română.**

La începutul secolului și în preajma marilor evenimente din decembrie 1918, **unire** este cuvîntul la ordinea zilei, el capătă aura nobleței populare, este cuvîntul nostru cu cea mai înaltă semnificație politică.

GR. BRÂNCUȘ

CUM VORBIM? CUM SCRIEM?

„Dezacordul“... corect!

Știm cu toții cît de importantă este regula acordului în număr dintre subiect și predicat pentru realizarea corectitudinii exprimării. Nerespectarea acordului duce, pe de altă parte, la cele mai vizibile greșeli. **Elevii citește,** bunăoară, este o propoziție în care abaterea de la gramatică este observată imediat de oricine.

Se întîmplă însă ca, tocmai datorită faptului că acordul în număr dintre subiect și predicat este atît de bine știut, iar dezacordul atît de lesne de sesizat, să se ivească o greșeală care aparent e culmea corectitudinii!

Ați auzit și voi, fără îndoială, pe cîte cineva spunînd în vreo împrejurare oarecare: **în ceea ce** (sau, pur și simplu, **în ce) privesc problemele acestea...**

Ei, și unde este greșeala? Doar „problemele“ sînt mai multe, așa cum ne indică și forma de plural a substantivului. Verbul va fi deci și el la plural – „privesc“ și nu „privește“.

Bine, bine, dar ia să ne uităm cu atenție: verbul acesta este predicat? „Problemele“ sînt cele care „privesc“? Este suficient să facem o mică schimbare ca să ne dăm seama că nu-i așa: **în privința problemelor** (nu vom auzi pe nimeni spunînd **în privințele problemelor!).**

De fapt, subiectul – mai abstract, desigur, și tocmai de aceea mai greu de sesizat – este **ceea ce** ori, cum arătam mai sus, **ce.** Ambele forme ne indică foarte precis un singular și mai ales pronumele demonstrativ **ceea** (din **aceea).** Dacă am spune **cele** (de exemplu: **în cele ce privesc problemele acestea...)** atunci punerea verbului la plural ar fi corectă..

Așadar, în ceea ce privește construcțiile analizate mai sus, cred că ne-am lămurit.

CEZAR TABARCEA

NEMURIREA GRAIULUI

Din vechimi de zare,
Din vechimi de dor,
Graiul nostru are
Vad izvoditor.

Are nestemate
Care suie-n viers,
Dacă sînt urmate
După bunul mers.

Românește crește
Grîul din pămînt
Și ne strălucește
Soarele-n cuvînt.

Românește spunem
Tot ce-avem de spus,
Fără să apunem
Nici după apus.

GEORGE ȚÂRNEA

DEPUTAȚII ADUNĂREI AD-HOC
MOLDOVA
1857
LES DÉPUTÉS DU DIVAN AD-HOC

IARNA ÎN PĂDURE

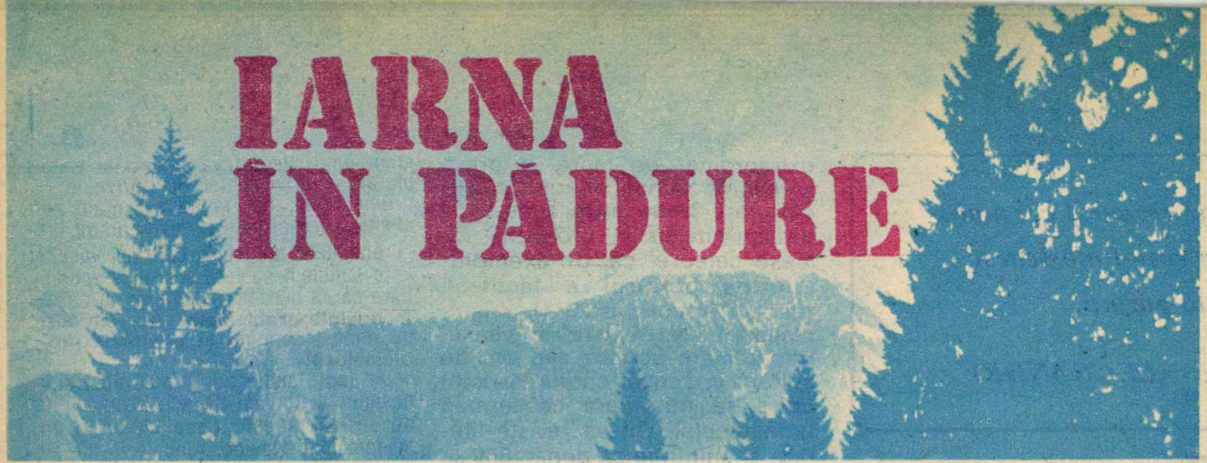

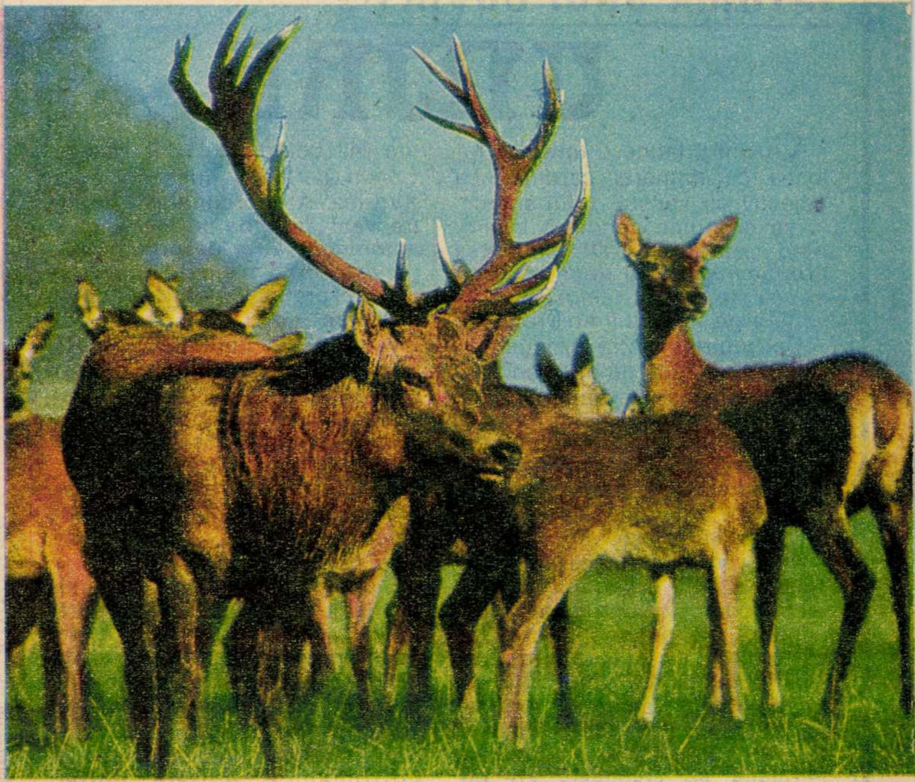

La Rodna Veche, pădurile coboară pe pantele munților pînă spre vatra așezării. Așa că n-aveam prea mult de mers. După ce pădurarul Iacob Sîngeorzan repartizează celor 7—8 copii, elevi la școala din localitate, coșurile de răchită și sacii cu bulgări de sare și cu boabe de porumb, își aruncă el însuși în spate un balot mare de otavă, își ia pușca într-o mînă și numaidecît pornim la drum. Din curte ieșim în grădina din spatele casei și începem urcușul înotînd prin zăpada pînă la brîu. Drumul e greu, dar copiii au, se vede, antrenament, merg atît de repede că noi abia reușim să ne ținem după ei. După cîteva zeci de metri, locul pomilor grădinii e luat de arbori. Am și intrat în pădure și, la o azvîrlitură de piatră, zărim prima „hrănitoare", un fel de iesle ca pentru vite. Copiii au și ajuns la ea, scot și pun cîțiva bulgări de sare și cîteva măsuri de boabe. Pădurarul își dă jos din spate balotul de otavă și scoate din el o palā bună pe care o pune într-o parte a ieslei.

— Cum, animalele din pădure vin atît de aproape de sat? — îl întrebăm. Nu se tem de oameni, de cîini?

— Iarna vin. Uneori intră și pe ulițe. Vin mînate de foame. De cîini n-au a se teme, că-s toți legați, nici unul nu-i lăsat slobod. Iar de oameni, nici atît. Că noi nu le facem nimic. Ba, dimpotrivă, le venim în ajutor.

Ne continuăm drumul prin pădure, spre alte „hrănitori", în timp ce pădurarul vorbește despre ceea ce fac sălbăticiunile codrului în timpul iernii, cum se comportă și cum se descurcă fiecare dintre ele. Așa aflăm o mulțime de lucruri, multe dintre ele necunoscute nouă.

Iarna este anotimpul care pune la grea încercare toate viețuitoarele pădurii, mari și mici deopotrivă. Toate au probleme cu procurarea hranei care, și din cauza gerului, dar mai ales din cauza zăpezii abundente, se împuținează foarte mult. Unele dintre aceste viețuitoare se pregătesc din vreme pentru iarnă, adunîndu-și de cu toamnă rezerve. Ursul și veverița, de pildă. Ursul se știe cum: își face rezerve de... grăsime și în timpul iernii trăiește din ele, dormitînd în vizuină, făcînd cît mai puțină mișcare, pentru a nu-și risipi energia. Uneori mai iese și el pe afară, în zilele mai călduroase, să... ia aer, să mai ronțăie o rădăcină, dar nu se depărtează de vizuina în care se-ntoarce repede. Veverița în schimb zburdă și-n timpul iernii prin arbori. Mai găsește ici-colo cîte ceva de mîncare, dar baza hranei ei stă în „cămara" din scorbura unde-și are sălașul, umplută din vreme cu ghindă, alune și chiar cu nuci. Celelalte sălbăticiuni se descurcă însă mult mai greu. În timpul iernii, căprioarele străbat zilnic zeci de kilometri în căutarea frunzelor căzute în lunile de toamnă și a lăstărișurilor mai crude. Dar acestea nu le sînt suficiente și slăbesc foarte

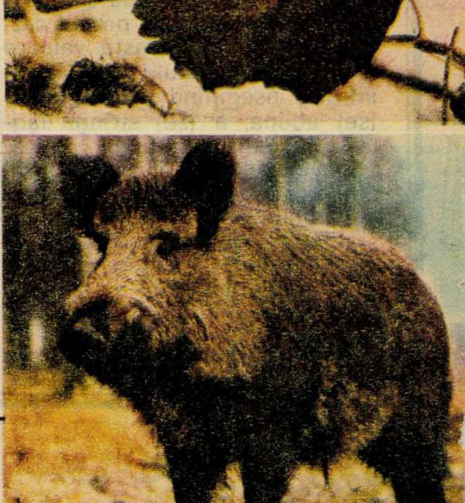

mult, unele dintre ele chiar îmbolnăvindu-se și căzînd pradă lupilor. Tocmai de aceea pădurarii le ajută, pentru ele fiind amenajate acele „hrănitori".

Și pentru că veni vorba despre lupi, nici ei n-o duc ușor în timpul iernii. Primăvara, vara și toamna, ei sînt „vînători" solitari. Iarna însă, ca să se poată descurca totuși, să-și poată procura hrana, se adună și vînează în haite, după... reguli stricte: unii gonesc vînatul spre un anume loc, unde alții îl așteaptă în... ambuscadă. Dar iarna niciodată nu sînt sătui și în această perioadă, cînd se adună mai mulți, devin periculoși și pentru om, de care în celelalte anotimpuri se tem și fug. Cu mulți ani în urmă, am văzut de foarte aproape o haită de lupi. Mă aflam, într-o noapte de iarnă cu lună plină, într-o cabană din Munții Buzăului, în apropiere de Bisoca. Zăpada era de peste un metru, iar gerul de... crăpau pietrele. În poiana din fața cabanei a apărut un lup. S-a oprit și-a ridicat botul spre Lună și a prins să urle. La puțin timp, din toate părțile au început să apară alți lupi. S-au strîns vreo 15—16, jigăriți și stîrniți de foame. După un timp au pornit cu toții într-o direcție oarecare, avîndu-l în frunte pe cel mai mare și mai bătrîn dintre ei. O asemenea haită e cît se poate de periculoasă. Tocmai de aceea lupii au fost intens vînați, numărul lor scăzînd foarte mult în pădurile din țara noastră. Sînt lăsați doar atîția cît pot îndeplini „serviciul" de „sanitari" ai pădurilor.

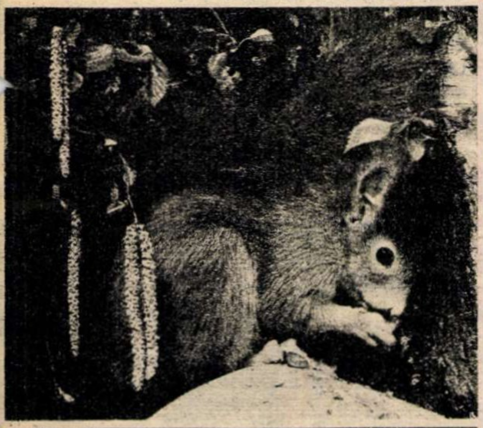

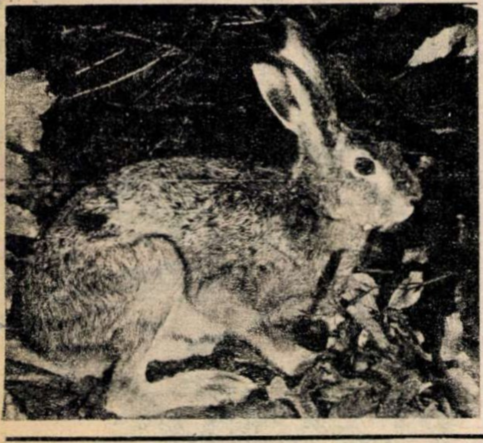

Și iepurii o duc greu în timpul iernii. Din cauza dificultății cu care își procură hrana, mînați de foame, rod coaja arborilor mai tineri, în porțiunea de deasupra zăpezii. Cînd zăpada e mare, pier foarte mulți dintre ei, aceasta împiedicîndu-le fuga și obosindu-i repede. Astfel în timpul iernii sînt mai ușor descoperiți și prinși de dușmanii lor dintotdeauna — lupii, vulpile, rîșii și vulturii.

Dintre toate sălbăticiunile, mistreții par mai puțin afectați de iarnă. Deplasîndu-se ca de obicei în turme mari — cei bătrîni și puternici pe margini, cei mici la mijloc —, ei nu se tem de nimic — nici lupii în haită nu îndrăznesc să-i atace — și scurmă zăpada în căutare de ghindă și jir, găsindu-și hrana suficientă. Iar cînd n-o găsesc în pădure, coboară pînă la marginea ogoarelor și rîmă după rădăcini și după cartofii rămași în pămînt. Nici rîsul nu e prea deranjat de zăpadă și de ger. Și-n timpul iernii, ca și-n celelalte perioade ale anului, vînează după aceeași metodă: pîndind dintre ramurile golașe ale arborilor, în preajma locurilor de adăpare a animalelor, de unde sare în spatele celui pe care a pus ochii. Vînatul lui preferat: căprioarele, iepurii, cocoșii și găinile de munte.

Iarna păsările răpitoare sînt avantajate. Lipsa frunzișului și albul zăpezii le fac nu numai să-și descopere, ci și să-și prindă mai ușor vînatul. Restul păsăretului o duce mai greu. Aceasta e și explicația că-n timpul iernii nu numai vrăbiile și ciorile se apropie și se-nvîrtesc prin preajma locuințelor oamenilor, în speranța că le va... pica și lor ceva de la masa păsărilor domestice. Chiar și gaițele — de regulă sperioase — procedează la fel.

E grea iarna pentru viețuitoarele pădurii. Dar instinctul de supraviețuire, format de-a lungul a mii și mii de generații, le ajută să se descurce pe teritoriul lor, care-i pădurea. De regulă doar exemplarele cele mai bătrîne și mai bolnave cad victime gerului, lipsei de hrană și dușmanilor lor tradiționali. Celelalte, cele mai multe, odată cu venirea primăverii, cu trezirea la viață a codrului, își reîncep și ele un nou ciclu normal de viață.

CONSTANTIN DIACONU

Ne-ați întrebat? Vă răspundem!

Casă solară construită în țara noastră.

Energia soarelui

• „Care sînt cele mai importante realizări privind folosirea energiei solare?" — ne întreabă VALERIU IORDĂCHESCU din MANGALIA.

Soarele difuzează fără întrerupere asupra Pămîntului un flux de energie ce corespunde cu o putere de circa 170 miliarde MW. Aceasta înseamnă de peste o sută de mii de ori mai mult decît ceea ce produc toate centralele electrice care funcționează în prezent în lume.

Cu ajutorul unor tehnologii care ar permite folosirea chiar numai a milioana parte din această inepuizabilă energie, omenirea și-ar vedea rezolvată problema energetică. După ani de cercetări, realizările practice (deși încă modeste) au început să devină fapte promițătoare. Astfel, în mai multe țări din lume au fost construite centrale solare cu puteri de pînă la 10—15 MW. Pe scurt, fiecare din aceste centrale este alcătuită dintr-un turn în vîrful căruia se află un cazan cu apă; sub acțiunea unui enorm cîmp de oglinzi, apa se transformă în vapori. Aceștia pun în funcțiune turbina unui generator. Surplusul de căldură din timpul zilei este stocat într-un dispozitiv de unde e recuperat după apusul Soarelui. Oglinzile sînt astfel instalate încît urmăresc continuu mersul Soarelui.

Și în țara noastră au fost construite numeroase instalații care folosesc energia Soarelui pentru încălzirea apei necesare unor imobile sau a unor instalații industriale, sere etc. A fost pusă la punct fabricarea captatorului solar cu concentrare, care realizează o amplificare de 8—10 ori a energiei recepționate de la Soare. Cu aceste captatoare se pot obține apă caldă de 80—95° C, precum și aburi de 110—120° C.

Știați că...

...Organismele care dau mărilor luminescență sînt niște bacterii? Lumina pe care ele o emit se află în regiunea spectrului de luminozitate cuprins între 430 și 6 100 milimicroni.

...Există aproximativ un milion de tipuri diferite de viețuitoare? Dintre acestea 150 000 tipuri de insecte, 28 000 de păsări, 20 000 de pești, 13 000 de mamifere etc.

...Denumirea de Patagonia dată părții de sud a Americii Latine vine de la expresia portugheză „pata gon", care înseamnă „a merge în opinci"? Așa i-a denumit Magellan pe locuitorii băștinași, care purtau în picioare opinci din piele de animale.

...În timpul unei perioade de vegetație, un fag de 100 de ani consumă circa 9 000 litri de apă; un mesteacăn — circa 7 000 de litri, iar o plantă de porumb — 2 000 de litri? Din aceste cantități numai 2% se folosesc pentru formarea substanțelor organice, iar restul se evaporă.

...În America, pînă în anul 1860, nu existau vrăbii? Ele au fost aduse din Anglia pentru stîrpirea omizilor.

CLAUDIU VODĂ

ANUL NOU PE glob

Numeroase și diverse sînt tradițiile și obiceiurile popoarelor legate de întîmpinarea Anului Nou. Pretutindeni în lume, Anul Nou este o sărbătoare veselă, care exprimă năzuințele popoarelor spre mai bine, spre pace și bunăstare.

Un etnograf a avut curiozitatea să facă o statistică a diferitelor obiceiuri și tradiții legate de sărbătorirea Anului Nou. El a ajuns la cifra de 8 016! Redăm mai jos cîteva din obiceiurile prilejuite de această sărbătoare:

● În Japonia există tradiția ca, indiferent de data nașterii, aceasta să se sărbătorească... în ziua de Anul Nou! Din această zi japonezul consideră că la vîrsta lui s-a mai adăugat un an. Așadar, un copil care s-a născut la 30 decembrie poate „crește" într-o zi cu un an!

● Sărbătorirea Anului Nou în California începe încă de la sfîrșitul lunii decembrie. În cadrul serbărilor, carele alegorice încărcate cu orhidee, crizanteme și trandafiri de toate nuanțele invadează străzile. Din cortegiu nu lipsesc Mickey Mouse, rățoiul Donald, Alice, Iepurele Oswald, cîinele Pluto, papagalul Carrioca, puiul de cerb Bamby și alte personaje îndrăgite, create de Walt Disney, însoțite de muzicanți îmbrăcați în uniforme colorate. Mulțimi de copii îi întovărășesc, cîntînd și dansînd.

Copiii niponi întîmpină Anul Nou cu crengi frumos împodobite.

● Sărbătoarea revelionului în Panama este foarte zgomotoasă. Semnalul este dat de clopotele din turnul pompierilor, după care fiecare se străduiește să facă zgomot cît mai mult, strigînd și bătînd în orice se nimerește. La toate acestea se adaugă și claxoanele automobilelor, și alte surse de sunete.

● Anul Nou este considerat în Sudan ca zi a cîntecelor, dansurilor și glumelor. Îmbrăcămintea nouă este obligatorie, iar bărbații trebuie să aducă acasă un obiect confecționat de ei. Bătrînii sînt invitați să execute un dans tineresc, iar tinerii să cînte melodii vesele sau să interpreteze balade. Nici unul nu are voie să refuze sau să se supere cînd cei din jur rîd de neîndemînarea sa.

● Festivitățile Anului Nou se desfășoară în Canada vreme de cîteva săptămîni. În marile piețe ale orașelor din Nord se construiesc palate din masive blocuri de gheață, pe străzi defilează care alegorice frumos decorate. Cortegiul este deschis de un imens urs polar, împodobit cu sute de becuri colorate.

● În Finlanda sărbătorirea Anului Nou începe odată cu sosirea lui Iolupukki, multașteptatul personaj încărcat cu daruri. El poartă cu sine o carte groasă, în care sînt înscrise toate năzbîtiile copiilor... Întrucît nu poate ajunge la toate casele, el îi trimite pretutindeni pe numeroșii săi nepoți, copii îmbrăcați într-un cojocel roșu, purtînd cu ei „cărtulia boroboațelor".

● În 1955, în India existau nu mai puțin de 30 de date pentru sărbătorirea Anului Nou. Astfel, în nord el coincide cu sărbătoarea Baisahi (13 aprilie), în sud are loc în martie, în statul Kerala, în iulie sau august, în vestul Indiei Anul Nou cade în lunile octombrie—noiembrie. Indiferent de data sărbătorii, indienii își împodobesc casele cu flori, organizează serbări, jocuri sportive, concursuri de cîntece și dansuri, cu speranța că întreg anul care vine și-l vor petrece ca în prima zi.

● Călătorii care pornesc în zorii zilei de 31 decembrie din Samoa spre Australia riscă să nu petreacă Anul Nou, deoarece ei trec linia convențională a timpului — linia schimbării datelor — și ajung în „Țara-continent" a doua zi, cînd acolo, în loc de 1 ianuarie, fila calendarului arată 2 ianuarie!

● În foarte multe țări s-a răspîndit obiceiul ca în ziua de Anul Nou să se dăruiască celor dragi cadouri. Tradiția aceasta plăcută își are originea la romani, care făceau daruri persoanelor care se bucurau de mult respect.

● În tradiția eschimoșilor, Anul Nou nu are o dată fixă, el fiind sărbătorit odată cu venirea iernii, semnalată prin căderea primei zăpezi. Din ea construiesc pentru această ocazie un iglu imens, în care se adună mai multe familii pentru a sărbători Noul An. Ei cîntă, dansează și fac schimb de bomboane, carne de caribu, pește uscat și ceai negru.

● Grecii din antichitate serbau Anul Nou în miezul verii, la prima lună nouă răsărită după 21 iunie, data solstițiului de vară.

● Plugușorul este una din cele mai vechi datini românești, care reconstituie într-un colind tineresc unele din îndeletnicirile milenare ale poporului nostru: aratul, semănatul, secerișul și păstoritul. Costumele și plugul sînt împodobite cu panglici colorate. Anul Nou este întîmpinat cu alai, zurgălăi, strigăte și pocnete de bici, însoțite de recitări care conțin urări de bunăstare, succese, voie bună și fericire în anul care vine.

TEODOR AXIOTI

Ca pretutindeni în lume, și în Anzi veselia Noului An imbracă veșmîntul dansului.

Clopoțel de cleștar

Stau între brazi, sub Vîrful cu Dor, pe care inserarea l-a pus în ramă de nori, sau poate norii sînt cete de zimbri. Ninge. Celui care-a scornit iarnă bogată la schimbarea anilor să-i fie zilele pline de muguri stînd să se deschidă și să-i fie casa luminată de lună în al treilea pătrar. Ninge și s-au pornit colindătorii. Ninge pe culmile Bucegilor și peste întreaga țară, ceea ce înseamnă că o parte din rîurile lumii s-au mutat înțelept pe sus și că, la Vîrful cu Dor, un clopoțel de cleștar, scrîntindu-se frumos în matcă de brad, cîntă cu fir de argint strecurat în ureche și în inima copiilor – mijească-se numele lor în moară de salcîm și prund de vioară.

Linu-i lin
și iarăși lin,
bate vîntul frunza lin,
lin și iarăși lin...

Se scutură anul în colinde, dăruindu-ne fantasmelor. În nopțile astea, cînd toate casele par niște corăbii purtate de vînt și care suie spre crengile ce țin vamă la izvorul unde se schimbă anii, mă simt bun, ca pierdut în fildeșul însîngerat al unui măr și mă adaug, cu idei sentimentale, celor ce cad mereu numai în adevăr, colinde și datini și-și ard mîinile în slava stelelor.

În fructul clipelor ce-și deschid mărgăritarele acum, spre a le umezi doar cu întîmplări albastre, cu echivocul firului de grîu de sub zăpezi, cu promisiuni de sănii fugind pe sub streașină de pădure – mereu numai spre o casă în care se arde zahăr pe plită ca să le miroasă colindătorilor împăcat a povești dulci – se simte o undă de trosnet picurat din dedemultul neamului, datini îngînate cu vifor...

Sus, boieri, nu mai dormiți,
Vremea e să vă treziți,
Că vă vin colindători,
noaptea, pe la cîntători...
sau
Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și nu mînați.
S-a sculat mai an,
Bădica Traian,
El în scări s-a ridicat,
Peste cîmpuri s-a uitat...

În norocul nopții de la cumpăna anilor, colindele deschid toate casetele unde se păstrau legendele. Uitați-vă, în ferestre se înscrie o boare de cerbi, o lume de flori ce-și schimbă fața în fiecare clipă. Zăpada e o făgăduială fără nici o creangă amagitoare. Te iscălești în ea și cazi, rîzînd.

Colinde. Colinde. Colinde.

Iar pe colinele Bucegilor ninge. Și pe sub geamurile întregii țări trec colindătorii.

Linu-i lin
și iarăși lin,
bate vîntul frunza lin,
lin și iarăși lin...

FĂNUȘ NEAGU

În universul manuscriselor

ASPECTE DEOSEBITE DIN PROCESUL DE CREAŢIE AL UNOR MARI SCRIITORI

Să pătrunzi în lumea de taine a manuscriselor, pentru a reconstitui imaginea cît mai complexă a operelor scriitorilor noştri, să trăieşti momentul **genezei,** *iată o îndeletnicire dintre cele mai fermecătoare.*

Mihai Eminescu a scris pentru poemul „Luceafărul" zece variante, pentru a o alege pe cea mai bună. Redăm o strofă care a trecut prin mai multe variante:

Căci ea-l priveşte c-un surîs,
El tremură-n oglindă
Şi o urmează-adînc în vis
De suflet să se prindă.

Strofa este tăiată şi o alta-i ia locul:

Ea îl priveşte cu-n surîs
El tremură-n oglindă
Căci o urmă adînc în vis
De suflet să se prindă.

Marea operă a poetului este cea mai impresionantă diagramă a laboratorului spiritual în care s-au rafinat rarele lui esenţe lirice. Ipostaza de **poeta faber** *ne-o dovedeşte cu prisosinţă volumul V din Opere, în care sînt publicate toate variantele.*

Alt mare maestru al verbului românesc, I.L. Caragiale, „Moş Virgulă", cum i se mai spunea, revenea deseori pe manuscris, pînă cînd găsea forma cea mai potrivită. Într-o scrisoare, dramaturgul recunoaşte că „...semnele scrisului sînt roadele gîndirii noastre, cu multe necazuri şi răbdare cucerite de străvechii noştri părinţi. Să nu schingiuim limba, pentru că ea ne serveşte, ori de cîte ori vrem să ilustrăm gîndurile noastre". Liviu Rebreanu meditează asupra problemelor muncii literare şi formulează opinii pe care le face publice. El nu aşteaptă momentul „graţiei poetice", al inspiraţiei, ci construieşte planuri ale acţiunii romanelor sale, adună şi sistematizează materialul, alegîndu-şi şi cadrul geografic în care urma să scrie. Dar peste toate acestea, romancierul declară că taina creaţiei: „...nu e în elaborarea, oricît de amănunţită, a unui plan de roman sau poezie", ci „trebuie să vie necunoscutul, care cimentează tot şi mai ales aduce suflul dătător de viaţă". Romancierul scrie de predilecţie noaptea, ca şi cei mai mulţi scriitori ai noştri, izolat de zgomote şi lumea grăbită. Sanctuarul creaţiei sale era Valea Mare, precum era la Mihail Sadoveanu casa de la Copou din Iaşi.

Avem în faţă manuscrisele sadoveniene. Ne impresionează prin acurateţea lor; rare şi nesemnificative ştersături; cuvintele se aştern egal şi armonios, adevărate broderii, o caligrafie fină, încrustată cînd cu peniţa, cînd cu creionul şi pe hîrtie de toate formatele. Nimic nu trădează cazna muncii scrisului. El nu regreta nimic din ceea ce scrisese mai înainte. Fiica scriitorului, Profira Sadoveanu, scriitoare ea însăşi, mărturisea: „tata n-avea complexe, nu ştergea niciodată din ce pusese pe foi cu o zi înainte".

Un stil de lucru capricios, subordonat temperamentului, ni-l oferă procesul de creaţie a operelor lui Camil Petrescu. Scriitorul se arată sever cu cei ce se vor „caligrafi ai frumosului pur". „Scrisul cere o concentrare atît de mare, încît devii puţin neom". „Adunarea materialului îmi ia cîţiva ani. Zece ani pentru cel din 1930. De zece ani adun material pentru romanul început acum şi nu ştiu cînd se va sfîrşi". Astfel se explică faptul că avea sentimente părinteşti faţă de manuscris: „Nu pot lucra decît asupra corecturii... numai ceea ce e tipărit are o realitate pe care pe urmă se poate ataşa toată nuanţa pe care vreau s-o dau".*

Ionel Teodoreanu se încarna în personajele operei lui. Gib Mihăescu revenea şi ştergea totul, păstrînd doar un rînd dintr-o pagină. Manuscrisele sînt adevărate laboratoare ale prefacerilor operelor lor.

Profesor ILEANA ENE
cercetător principal,
Muzeul literaturii române

*** Este vorba de romanul „Un om între oameni".**

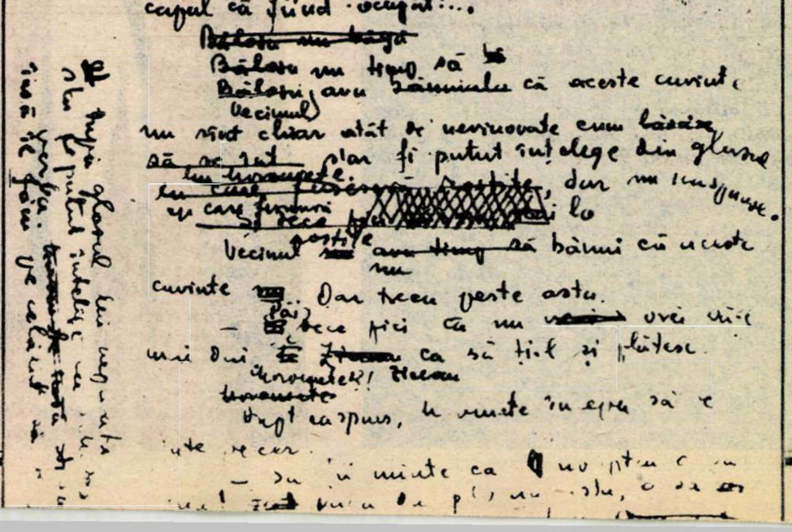

O filă din manuscrisul romanului MOROMEŢII de Marin Preda.

Poşta redacţiei

Este îmbucurător să constatăm că tot mai multe subredacţii „Cutezătorii" îşi mobilizează membrii în scrierea unor frumoase poezii închinate patriei, partidului, muncii, păcii, prezentului efervescent al ţării, viitorului ei luminos. Cele mai bune dintre acestea vor fi publicate în paginile revistei noastre. Mulţi dintre corespondenţii noştri ne scriu că urmăresc cu interes rubrica „Limba noastră-i o comoară" şi ne transmit şi sugestii de lărgire a conţinutului ei. Tuturor le mulţumim şi-i invităm ca şi în continuare să ţină legătura cu noi. Şi acum să trecem la dialogul propriu-zis al atelierului nostru literar.

Maria Cristina Cucu, clasa a V-a, Tîrgovişte: În poezia pe care ne-ai trimis-o („Noi, semănătorii") spui: „A venit iar toamna-n haine-mpodobită/ Purtînd o coroană de paiete/ Şi deschizînd poarta şcolii îndrăgite/ A-nceput să plouă cu... cărţi şi caiete". Nu prea vine toamna cu paiete în coroana ce-o poartă pe frunte; mai curînd cu bogăţiile şi roadele hărniciei oamenilor şi ale pămîntului. Iată însă şi două versuri inspirate, frumoase: „Ne aflăm în clasă ca-ntr-o holdă/ Unde noi sîntem semănătorii". La fel de reuşit şi finalul: „Bine-ai venit, toamnă, odată cu zorii/ Am intrat în holdă, noi — semănătorii!" Ai talent şi cu mai multă muncă poţi scrie frumos. Trimite-ne şi alte poezii.

Gheorghiţă Garofiţa, clasa a VIII-a, **Rodica Suciu,** clasa a VII-a, **Laura Bordaş,** clasa a VIII-a, şi **Veronica Petrea** de la subredacţia „Cutezătorii", Casa pionierilor şi şoimilor patriei Bălan, judeţul Harghita: ne-aţi trimis un grupaj de versuri frumoase pe care le reţinem în vederea publicării. Apreciem activitatea organizată şi susţinută a acestei subredacţii şi vă aşteptăm şi cu alte creaţii. De fapt, invitaţia se adresează tuturor subredacţiilor noastre.

Daniela Crăciun, clasa a VII-a, Bucureşti: versuri mai reuşite se pot remarca în poezia pe care ţi-o intitulezi „Limba noastră": „Limba noastră e poemul/ Ce-l rostesc mereu/ El înalţă adierea/ Cîntecului meu". Dacă versurile de mai sus dovedesc din partea ta o reală grijă pentru ritm, rimă, muzicalitate, ca şi pentru găsirea „cuvintelor potrivite" în poezia potrivită, în „Ţara mea" spui: „Are cîmpuri cu cereale/ Are case, blocuri, hidrocentrale/ Are munţi cu bogăţii/ Aur, cărbune, petrol". Foarte adevărat, ai dreptate. Dar compunerea ta e o simplă proză, plină de nişte enumerări care ar putea continua la nesfîrşit, poezia nefiind încă prezentă. Încearcă să fii consecventă cu frumuseţea în realizarea artistică în tot ceea ce scrii. Treci pe la redacţie.

Trei harnici condeieri, toţi în clasa a IV-a C, Şcoala nr. 5 din Galaţi, ne trimit primele lor încercări în versuri care sînt pline de prospeţime, sinceritate şi de bucuria de a se întrece la scris. Şi **Alina Hăulică,** şi colegii ei — **Dumitru Dragoş** şi **Valentina Pavel** — sînt doar la... un pas de poezie. Îi sfătuim să citească multe, multe cărţi scrise de marii noştri poeţi clasici şi contemporani, să activeze în cenaclul literar din şcoală, să devină mai exigenţi cu ei înşişi, pînă cînd poeziile vor deveni frumoase pe de-a-ntregul; şi să ţină legătura cu noi. Succes!

ION CRÎNGULEANU

ATELIER PLASTIC

CUM SE FACE UN PORTRET?

Mulți sînt cititorii cărora le place să deseneze și nu puțini dintre ei ne-au întrebat: „Cum se face un portret?" Trebuie spus că, în arta picturii, tehnica portretului este cea mai veche. Înainte de a desena peisaje sau scene cu multe personaje, artiștii de demult au desenat chipuri.

Pentru a vă răspunde la întrebarea „Cum se face un portret?" l-am solicitat pe colaboratorul nostru **Valentin Tănase,** grafician și pictor cunoscut vouă prin faptul că a realizat desenele multor cărți pentru copii, precum și numeroase povestiri în imagini apărute în pagina a 12-a a revistei noastre.

— Cum se face un portret, Valentine?

— Aș prefera să răspund nu numai prin cuvinte, ci și prin desen. Ar fi mai grăitor.

Așa a apărut ideea ilustrării acestui articol prin imagini surprinse în chiar decursul realizării unui portret. Era însă nevoie și de un model. Am invitat deci la „Atelierul" nostru doi dintre miile de cititori care sînt de mare ajutor redacției, realizînd abonamentele, difuzînd săptămînal revista în clasă sau făcînd parte din redacția „Semafoarelor" școlare: Ilie Corneliu, din clasa a VII-a, Școala nr. 15 București, care răspunde de abonamente în detașament, și Tudor Ionescu, din aceeași școală, redactor la „Semaforul" unității.

Bineînțeles, fotoreporterul nostru Tudor Cristea își instalase între timp aparatul pe trepied, cu obiectivul fixat pe „subiect".

Valentin a trasat pe planșă un oval și trei linii.

— Așa începe întotdeauna un portret, Valentine?

— Nu întotdeauna dar, pentru cititorii care debuteaza în acest domeniu, e mai simplu. Din primele trăsături de creion realizăm conturul feței și liniile în raport cu care vom desena ochii, nasul și gura.

— Nu e mai ușor să desenăm din profil?

— Ba da, însă nu e cazul să recurgem la procedeul cel mai ușor.

— Ce este mai greu de redat într-un portret, nasul, gura sau ochii?

— Privirea. Cel mai greu este să surprinzi privirea.

(Mîna desenatorului se mișcă abil pe planșă, portretul începe să se contureze. Tudor Ionescu, „modelul" ne povestește despre „Semaforul" din școala lor, care-și pregătește „ediția specială" de după teze. Se prefigurează articole interesante.)

— Cînd ai început să desenezi, Valentine?

— În primii ani de școală, ca toată lumea. Prin clasa a VIII-a sau a IX-a am luat parte la un concurs de povestiri în imagini organizat de revista „Cutezătorii".

— Și? Cu ce rezultat?

— Planșa mea a fost premiată. Cu o minge de fotbal...

— Ai jucat multe meciuri cu ea?

— Nu cîte aș fi vrut. Îmi petreceam timpul liber desenînd.

— Dacă există portretul fotografic, de ce trebuie să mai facem și portrete desenate?

— Dacă acum, lîngă mine, ar fi o sută de pictori și toți l-ar picta pe Tudor, cele o sută de portrete, deși ar semăna destul de bine între ele, n-ar fi identice, ca în cazul fotografiilor. Pictorul „povestește" despre personajul său, îi redă caracterul, felul de a gîndi, temperamentul. Mai mult: pictorul își spune, dacă vreți, prin desen și culoare, părerea despre personalitatea modelului.

— În tabloul care se naște sub ochii noștri Tudor Ionescu pare că vrea să pună o întrebare. Nu l-am auzit însă întrebînd nimic!

— Cred că el are o fire de om interesat de tot ceea ce se petrece în jurul lui, de aceea l-am făcut „întrebător". Corneliu este mai timid, mai îngîndurat.

(Într-adevăr, Corneliu abia-abia ne spune, zgîrcit cu amănuntele, că a dat teze foarte bune la română și matematică. Vorbește puțin, preferînd să gîndească mult. Tudor e mai vesel, de altfel face sport, tenis de masă la clubul „Steaua".)

— Care sînt pictorii clasici la care apreciezi în mod special arta portretului?

— Nicolae Grigorescu, cel mai mult. Dintre maeștri mai vechi, Hans Holbein.

— Unde pot fi văzute aceste portrete?

— Nu numai în muzee. Fiecare librărie și fiecare bibliotecă, din orice localitate, au nenumărate albume de artă în care putem găsi reproduceri din operele celor mai importanți pictori. E interesant să iei o carte de aventuri, dar luînd un album de artă, descoperi un întreg univers.

— În timp ce desenezi lobul urechii, pui brusc încă o linie la bărbie, întărești o sprînceană și faci o umbră în colțul gurii. De ce nu pe rînd?

— Un desen cît mai spontan trebuie, de fapt, început și lucrat din mai multe puncte deodată.

— Ai desenat cu creionul și acum colorezi. De ce cu acuarele? E mai ușor?

— Nu. Desenul în acuarelă e chiar mai greu decît în guașă sau tempera.

— De ce?

— Fiindcă, de regulă, la acuarelă nu mai poți să revii, să retușezi ulterior, fiindcă își pierde transparența.

— Atunci de ce ai lucrat aceste portrete în acuarelă?

— Deoarece acuarela redă mai bine impresia spontană. Multe peisaje, de exemplu, sînt în acuarelă.

— Portretele sînt gata, îți mulțumim.

— Le mulțumesc și eu lui Tudor Ionescu și lui Ilie Corneliu pentru că au colaborat la realizarea acestei pagini.

— Cititorilor ce ai dori să le transmiți?

— Mă gîndesc să le propun un concurs. Iată: **Dragi cititori, încercați — folosind procedeele observate în imaginile din această pagină atelier — să realizați portretul unui coleg. Puteți preciza în scrisoarea însoțitoare de ce l-ați ales tocmai pe el. Cel mai bun desen va fi publicat în revistă, iar eu... promit să fac portretul respectivului autor!**

DINU ALEXANDRESCU

DIN PARTEA REDACȚIEI:

Dragi cititori, așteptăm pe adresa redacției portretele solicitate de graficianul nostru. Vă rugăm ca lîngă adresa redacției, să menționați pe plic „Pentru rubrica Atelier plastic".

SĂ CONSTRUIM O LUNETĂ
astronomică de buzunar

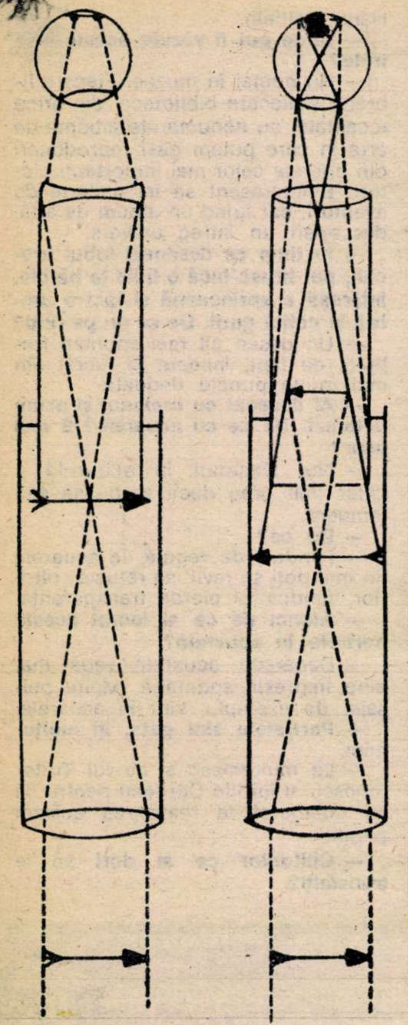

Mulţi dintre cititorii revistei noastre ar dori — aşa cum reiese şi din numeroasele scrisori primite la redacţie — să construiască o lunetă astronomică. Le satisfacem dorinţa, propunîndu-le un model simplu, a cărui realizare este la îndemîna oricăruia dintre voi. Cu ajutorul acestui instrument se pot privi imagini terestre situate la mare distanţă, dar şi... bolta cerească. Luneta poate fi folosită atît acasă — spre exemplu pentru a face observaţii astronomice — cît şi cu ocazia unor excursii la mare sau la munte.

Materialele necesare sînt: două lentile, biconvexe sau planconvexe, şi două tuburi de carton. Dacă veţi construi luneta cu lentile biconvexe sau planconvexe, veţi obţine o imagine răsturnată, fapt care nu are nici o importanţă practică în observaţiile astronomice. În observaţiile terestre însă ar fi mai indicat un instrument care să redea imaginea dreaptă. Acest lucru este uşor de obţinut dacă veţi folosi pentru ocular o lentilă biconcavă sau planconcavă. Deci înainte de a vă procura lentilele ţineţi seama de acest lucru.

Pentru construcţia micii voastre lunete puteţi folosi unele lentile rămase de la alte instrumente optice care nu mai sînt de folos (lupe, ochelari, aparate de fotografiat, aparate pentru privit sau proiectat diafilme etc.). Vă recomandăm să vă procuraţi pentru ocular o lentilă cu distanţa focală de 2,5 cm, iar pentru obiectiv una cu distanţa focală de 20 cm. Cu aceste lentile veţi obţine o apropiere de 8 ori a obiectului observat.

Pentru a stabili distanţa focală a lentilelor pe care le aveţi rămase de la alte instrumente, procedaţi în felul următor: ţineţi lentila de margine şi concentraţi pe o foiţă de hîrtie albă un fascicul de raze ce trec prin ea. Acolo unde se va forma cel mai mic şi mai luminos punct aşezaţi capătul unei linii gradate în centimetri, iar celălalt capăt îl veţi îndrepta spre lentilă. Astfel veţi putea citi direct pe gradaţia liniei distanţa dintre lentilă şi focarul ei luminos de pe hîrtie; aceasta este distanţa focală.

La alegerea lentilelor veţi mai avea grijă ca lentila care va servi drept ocular să aibă un diametru ceva mai mic decît cea a obiectivului.

Mai trebuie să vă procuraţi doar cele două tuburi de carton sau de material plastic, care să aibă diametre potrivite cu ale lentilelor şi să poată intra uşor unul în celălalt. Dacă nu găsiţi astfel de tuburi, le puteţi confecţiona singuri, înfăşurînd de două ori o coală de carton în jurul unei sticluţe de mărime potrivită şi lipind partea de deasupra. Pentru lentilele pe care vi le-am recomandat mai sus (cu distanţele focale de 2,5 şi 20 cm), tubul exterior — portobiectiv — va avea o lungime de circa 18 cm, iar cel interior — portocular — o lungime de 10 cm. Fixaţi lentilele în capetele tuburilor, aşa cum vedeţi în figura alăturată, şi introduceţi tubul mic în cel mai mare. Cu aceasta aţi terminat construcţia lunetei. Pentru a privi prin ea, apropiaţi ocularul de un ochi, închideţi-l pe celălalt şi mişcaţi lent cele două tuburi unul într-altul pînă ce veţi vedea clar obiectul pe care vreţi să-l observaţi.

Această lunetă poate fi purtată cu uşurinţă în buzunar şi folosită direct din mînă, dar dacă vreţi s-o întrebuinţaţi pentru observaţii mai îndelungate, asupra unor corpuri cereşti, este bine să-i confecţionaţi şi un stativ din lemn sau din ţevi metalice.

V. ŞTEFAN

Olguţa VĂ SFĂTUIEŞTE

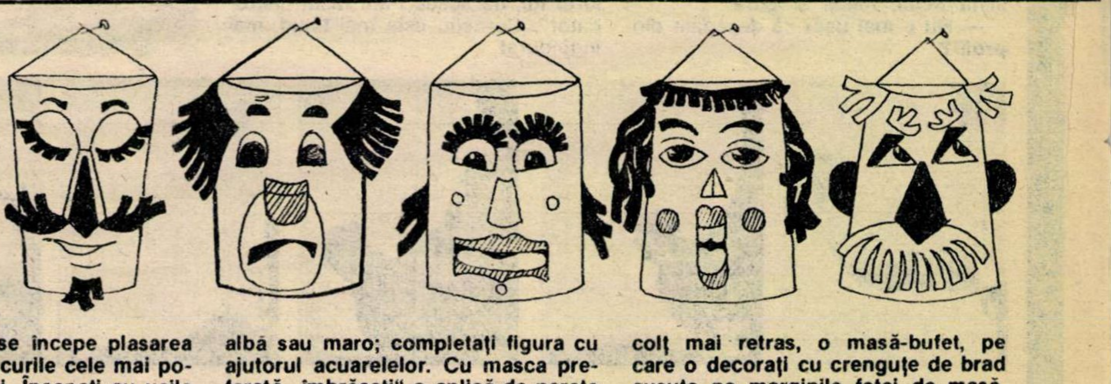

Dacă doriţi să petreceţi o seară de neuitat cu părinţii, fraţii sau prietenii voştri, aveţi prilejul chiar de Anul Nou. Se ştie că pentru acest moment aşteptat de toţi se fac pregătiri din vreme. N-avem nici o îndoială că toţi ştiţi să daţi o mînă de ajutor la curăţenie, la cumpărături, că vă străduiţi să faceţi totul excelent. Că nu numai cînd învăţaţi, ci şi cînd munciţi în gospodărie vă dovediţi harnici, săritori, perseverenţi. Acum puteţi să daţi încă o dată la iveală, la fel de bine, gustul vostru pentru frumos, ingeniozitatea, priceperea şi îndemînarea. Iată, în aceste zile, sînteţi cei mai în măsură să împodobiţi încăperile cît mai plăcut. Ce trebuie să faceţi?

Pe scurt, să pregătiţi, cu cîteva zile înainte, o mulţime de mărunţişuri migăloase, care creează o ambianţă sărbătorească dintre cele mai plăcute: confeti, steluţe şi floricele decupate din staniol şi hîrtie glasată colorată, măşti, serpentine etc. Odată pregătite, se începe plasarea lor metodică în locurile cele mai potrivite din încăperi. Începeţi cu uşile balcoanelor şi perdelele, pe care lipiţi şi, respectiv, prindeţi cu ace de siguranţă sau cu bolduri, steluţe, floricele, beteală şi globuri colorate. De lustre atîrnaţi, cu panglici colorate, cîteva conuri de brad sau de pin aurite cu bronz, rămurele de vîsc, firicele de beteală. Pe pereţi, atîrnaţi măşti de carnaval pe care le puteţi meşteşugi chiar voi: pentru nas folosiţi hîrtie roşie, pentru păr, barbă şi sprîncene, hîrtie neagră, albă sau maro; completaţi figura cu ajutorul acuarelelor. Cu masca preferată „îmbrăcaţi“ o aplică de perete aprinsă special pentru acest moment. Pe uşa dintre camere lipiţi un brad mare, decupat din carton verde. Cu nişte ţinte prindeţi pe brad cîteva globuri mici, iar în partea de jos a acestuia, cîteva daruri-surpriză împachetate cît mai frumos.

Un atrăgător şi parfumat brad cu... mere poate decora o uşă, un perete, un colţ al încăperii sau al mesei. Dacă doriţi să-l atîrnaţi, atunci faceţi un triunghi din şipci cu bare paralele, bateţi cuie la intervale egale pentru a înfige merele şi crenguţele de brad în ele.

Dintr-un colţ într-altul al tavanului fixaţi ghirlande şi serpentine multicolore. De această frumoasă ţesătură jucăuşă atîrnaţi baloane şi fire de beteală.

Pentru a crea mai mult spaţiu pentru dans şi joacă aranjaţi, într-un colţ mai retras, o masă-bufet, pe care o decoraţi cu crenguţe de brad cusute pe marginile feţei de masă. Printre farfurii şi pahare înşiraţi, şerpuind de la un capăt la celălalt al mesei, două ghirlande, beteală, steluţe şi floricele decupate. Nu uitaţi delicatele confeti! Într-o vază transparentă aranjaţi crenguţe de brad şi vîsc de care prindeţi globuri mici multicolore. Pe pahare lipiţi floricele din hîrtie glasată pe care scrieţi numele fiecăruia. Mai simplu, pentru acest lucru puteţi folosi pastă de unghii, pe care a doua zi o ştergeţi foarte uşor cu dizolvant.

Pentru că este o seară a glumelor, a veseliei şi voii bune, daţi-vă silinţa să compuneţi cele mai reuşite răvaşe pentru fiecare şi oferiţi cele mai nostime daruri-surpriză. Dacă le veţi face cu talent, sensibilitate şi bun gust, puteţi fi siguri de reuşita celei mai frumoase seri petrecută alături de cei dragi.

La mulţi ani!

MARIA MITREA

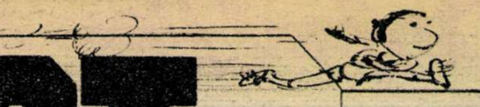

SPORT ATELIER

CUM POȚI DEVENI ALERGĂTOR DE VITEZĂ

Din cele mai vechi timpuri oamenii s-au întrecut la fugă. În antichitate, la Jocurile Olimpice grecești, se alerga pe distanța de o stadie (192 m). Alergătorul de la Maraton, care a anunțat atenienilor victoria asupra perșilor, n-a depășit... 20 km pe oră, în timp ce în vremea noastră italianul Pietro Mennea, recordmanul mondial la 200 m plat, a realizat, pe această distanță, 36,800 km pe oră. Aceasta este viteza maximă atinsă vreodată de un om!

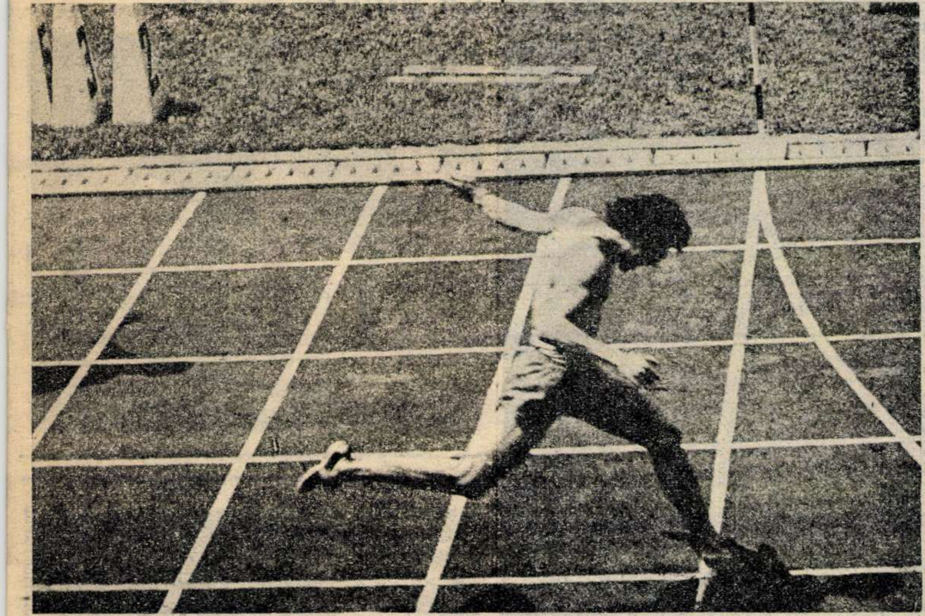

Recordmanul național Toma Petrescu, interlocutorul nostru.

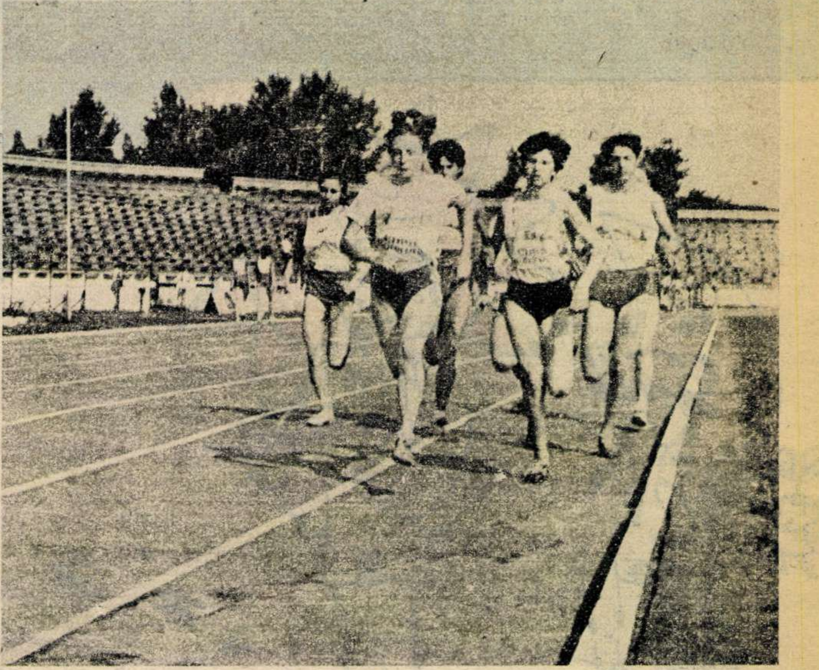

Desigur că este o mare deosebire între alergările de sprint și cele de fond. Primele pot fi comparate cu explozii de lumină, cu fulgerări, pe cînd celelalte, cu niște focuri care ard timp îndelungat. Dar pentru a realiza această „explozie de lumină" e nevoie de calități speciale. Pentru a le afla, ne-am adresat sprinterului **Toma Petrescu,** în prezent antrenor la Clubul sportiv „Dinamo" din București, recordmanul național la 200 m plat (cu 20,5 s), record care nu a fost doborît de 14 ani!

— Ce calități trebuie să aibă un alergător de viteză?

— În primul rînd, sprinterul trebuie să aibă o mare viteză de reacție, o detentă fulgerătoare pentru că, dacă la start pierzi o secundă, te poți considera învins. Apoi să ai o conformație fizică corespunzătoare. „Grăsanii" n-au ce căuta în sprint (alergări de viteză), iar cei greoi, nici atît, chiar dacă au forță mare. Alergătorilor de viteză le trebuie mai multă elasticitate decît putere.

— Pionierii vor să afle de la ce vîrstă e bine să înceapă pregătirea pentru a ajunge ca... Mennea, Carl Lewis, Jim Hines — acești „monștri sacri" ai vitezei?

— În general, de pe la 11—12 ani. Dar unii, ca mine, au început mai tîrziu. Totul e să înveți alfabetul probelor de alergare în viteză și să-l... buchisești mereu, la școală și pe terenurile de joacă. Nu e prea greu de învățat și nici prea greu de exersat.

— Vă rugăm să ne prezentați cele mai importante litere ale acestui alfabet.

— Mai întîi, ca la orice pregătire în vederea unui efort brusc și total, se începe cu alergări de scurtă durată. Se continuă apoi cu exerciții de mobilitate — adică de gimnastică: fandări, torsiuni, aplecări. Toate acestea se fac în ideea de a se evita posibilele accidente musculare, adică entorse, întinderi etc. Apoi copiii pot să treacă la exerciții speciale: pășitul pe vîrfuri, joc de glezne, pasul ștrengarului (se bate pe un picior și se aterizează tot pe el), pasul sărit, alergarea cu genunchii sus. Mai pe înțelesul tuturor, copiii trebuie să se joace practicînd jocuri de sprinteneală. Pentru mărirea detentei, o condiție care nu trebuie să lipsească din „arsenalul" oricărui alergător de viteză, copilul trebuie să facă sărituri de pe loc, sărituri pe trepte, peste băncuțe și garduri mici și sărituri cu coarda. Starturile trebuie să fie luate din cele mai diferite poziții: din culcat pe spate sau pe abdomen, din stat jos sau din genunchi. Semnalul de plecare poate fi dat de orice coleg prin pocnirea palmelor, prin fluierat sau strigăt.

— Se recomandă și practicarea altor sporturi care să ajute la dobîndirea calităților de sprinter?

— Da. Cele mai bune sînt baschetul și fotbalul. E bine ca viitorul alergător de viteză să joace baschet, sărind ca o pisică ce prinde un... șoricel, apoi să joace cîte o „miuță", pasînd rapid și driblînd în viteză.

— Să se utilizeze și mici haltere, pentru sporirea puterii?

— Nu! Nu e bine, pentru că la sprint nu este nevoie de mușchi de halterofil, ci de fete și băieți foarte rapizi în mișcări, foarte elastici. Pentru a fi elastic, fiecare copil trebuie să se joace mult. O joacă specifică, așa cum am mai spus, aceasta ajutîndu-i să devină agili ca... gheparzii. După cît se știe, ghepardul este o felină cu o viteză de reacție nemaipomenită și cu o viteza de alergare care atinge 120 km pe oră. Este cel mai rapid animal terestru din lume. Dar la rezistență e învins de multe altele. După 400—500 de metri de alergare cu viteza amintită, el își epuizează toate resursele fizice și se oprește. Și dacă nu și-a prins vînatul, pare că se consolează spunîndu-și: „Gazelele după care am alergat nu merită atîta trudă". Sprinterii trebuie să fie la fel ca ghepardul: să ia un start fulgerător și să alerge, pe distanță scurtă, cu viteza fulgerului.

— Între copiii pe care-i antrenați aveți talente deosebite?

— Desigur. De pildă, Crăița Burlacu, de la Școala nr. 24 din Capitală, care a cîștigat la Timișoara, la concursul republican de copii pînă la 13 ani, locul I cu 7,8 s la 60 m, și Cristian Răducan — locul V, la același concurs, la juniori III.

— În încheierea discuției noastre, ce le-ați recomanda pionierilor în legătură cu practicarea alergărilor de viteză?

— Că niciodată nu e prea tîrziu să începi practicarea probelor de viteză la un club, cu un antrenor specialist. Totul e să ai calități pe care să ți le dezvolți din vreme, jucîndu-te ca orice copil. Odată ajuns însă la un club, trebuie să muncești cu tragere de inimă, cu toată puterea și dăruirea de care ești capabil. Pentru că numai așa poți ajunge pe una din treptele podiumului de onoare al sprintului, adică al alergării de viteză.

SEVER NORAN